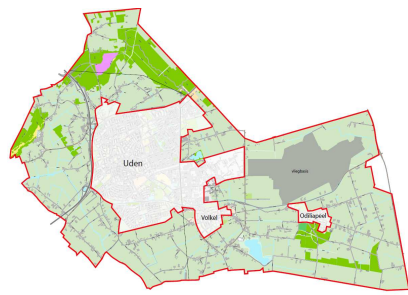

Toelichting

Bestemmingsplan

Buitengebied Uden 2013

Gemeente Uden

Toelichting

Bestemmingsplan

Buitengebied Uden 2013

Gemeente Uden

Datum:

10 april 2013

Projectgegevens:

TOE03-UDE00046-01b

REG03-UDE00046-01b

TEK03-UDE00046-01b

CROONEN ADVISEURS

ruimtelijke vormgeving & ordening

Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen

T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99

E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Plangebied	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Beschrijving bestaande situatie	3
2.1	Historische ontwikkeling	3
2.2	Ruimtelijke en landschappelijke structuur	4
2.3	Functionele structuur	8
3	Beleidskader	11
3.1	Nationaal beleid	11
3.2	Provinciaal en regionaal beleid	16
3.3	Gemeentelijk beleid	39
4	Gebiedsvisie	49
4.1	Thema ontwikkeling van het buitengebied	49
4.2	Thema Landschap, cultuurhistorie, natuur, bodem en water	52
4.3	Thema landbouw	59
4.4	Recreatie en toerisme	68
4.5	Thema Wonen	71
4.6	Thema niet-agrarische bedrijven	74
4.7	Thema vrijkomende agrarische bebouwing en functieverandering	74
4.8	Thema verkeer en infrastructuur	76
4.9	Thema duurzaamheid	76
5	Natuur-, water- en milieuaspectenplan	79
5.1	Natuurparagraaf	79
5.2	Waterparagraaf	81
5.3	Milieuparagraaf	82
6	Uitgangspunten verbeelding en regels	107
6.1	Plansystematiek	107
6.2	Gebiedsbestemmingen	108
6.3	Detailbestemmingen	109
6.4	Dubbelbestemmingen	111
7	Uitvoering bestemmingsplan	113
7.1	Vergunningverlening en handhaving	113
7.2	Maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid	114

Bijlagen

Bijlage 1: Nota bebouwingsconcentraties

Bijlage 2: Verantwoording Groepsrisico

Bijlage 3: Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Bijlage 4: Retrospectieve toets

Bijlage 5: Plan-MER

Bijlage 6: GES

Bijlage 7: Nota inspraak en vooroverleg

Bijlage 8: Advies Brandweer

Bijlage 9: Ruimtelijke onderbouwing Eekhoornlaan 4

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor het buitengebied van de gemeente Uden geldt momenteel het bestemmingsplan 'Buitengebied 2006'. Het bestemmingsplan 'Buitengebied 2006' is op 15 februari 2007 vastgesteld door de gemeenteraad en op 16 oktober 2007 grotendeels goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. De actualiseringsplicht die voortvloeit uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro), de verwerking van goedkeuringsbesluiten van Gedeputeerde Staten, de beslissing van de Raad van State en nieuw provinciaal beleid, zoals vervat in de Structuurvisie ruimtelijke ordening en met name de Verordening ruimte, vormen de aanleiding om een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied op te stellen.

Eerste stap om te komen tot het nieuwe bestemmingsplan is het opstellen van de Nota van Uitgangspunten. De Nota van Uitgangspunten is een belangrijk document, dat tot doel heeft om de overstap van beleidsvorming naar planvorming (het bestemmingsplan) te faciliteren en in beeld te brengen hoe bestaande functies en waarden worden vastgelegd en binnen welk kader nog (beperkte/kleinschalige) ontwikkelingen mogelijk zijn. De nota van uitgangspunten is vastgesteld door het college d.d. 3 april 2012. De nota van uitgangspunten heeft de basis gevormd voor de voorliggende toelichting van het bestemmingsplan buitengebied.

1.2 Plangebied

Het plangebied voor het bestemmingsplan buitengebied bestaat uit het gehele buitengebied van de gemeente Uden. Uitzondering hierop vormen van het terrein Peka Kroef, Vrije Teugel, Hullies speelboerderij, het gebied Uden Noord en verschillende locaties in het buitengebied waar een separate planologische procedure voor loopt. Als vanzelfsprekend vallen de kernen van de kernen Uden, Volkel en Odiliapeel ook buiten het plangebied omdat dit stedelijk gebied is. Ten opzichte van de begrenzing van het bestemmingsplan buitengebied uit 2006 is een aantal (kleine) percelen aan het plangebied toegevoegd.

Op 1 april 2012 telde de gemeente Uden 40.805 inwoners, waarvan het grootste gedeelte in de kernen woont. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 5.200 ha en kent hoofdzakelijk een agrarisch gebruik. Daarnaast is er een aantal bos- en natuurgebieden aanwezig (Maashorst, de Bedafsche bergen, de wijstgronden rondom de Peelrandbreuk, de bossen ten zuiden van Odiliapeel en de bossen rondom de vliegbasis Volkel). Ten westen van de kern Uden ligt de rijksweg A50 en ten noorden van de kern Odiliapeel is vliegbasis Volkel gelegen. Tevens is in het plangebied het recreatiepark Billy Bird gelegen (grote speelattractie en recreatieplas). Een nadere gebiedsbeschrijving is opgenomen in hoofdstuk 2.

Figuur: plangebied

1.3 Leeswijzer

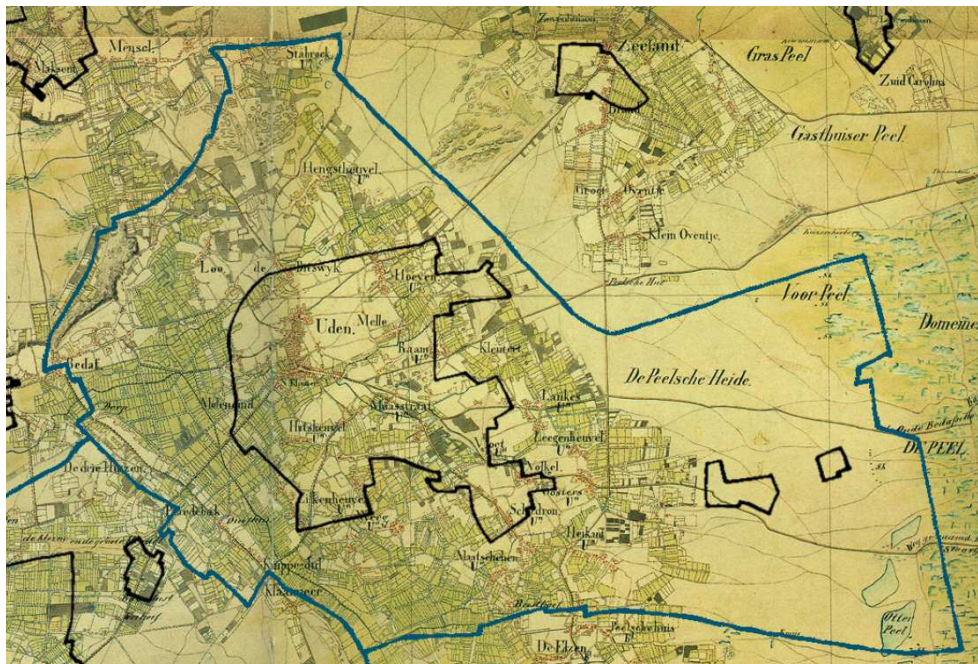
In hoofdstuk twee is een korte karakteristiek van het plangebied geschetst, waarbij de nadruk ligt op de ruimtelijke verschijningsvorm. In hoofdstuk drie is het relevante beleidskader samengevat weergegeven. In hoofdstuk vier is ingegaan op de gemaakte keuzes met betrekking tot de gehanteerde systematiek van het bestemmingsplan. De verschillende planologische en milieuaspecten zijn opgenomen in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 geeft de uitgangspunten van de juridische systematiek weer. Tot slot is in hoofdstuk 7 de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan opgenomen.

2 Beschrijving bestaande situatie

2.1 Historische ontwikkeling

Tot eind vorige eeuw bestond de agrarische bedrijfsvorm in het plangebied vooral uit gemengde bedrijven, waarbij de veeteelt ten dienste stond van de akkerbouw. De keuterboeren waren in belangrijke mate zelfvoorzienend en verkochten slechts hun overschotten op de markt. De boeren maakten eeuwenlang gebruik van een systeem dat voedingsstoffen uit het gebied concentreerde op een relatief kleine oppervlakte. Centraal in dit systeem stonden de bouwlanden waar akkerbouw plaatsvond. Rondom de bouwlanden lagen grote oppervlaktes woeste gronden, die naast broeken en vennen voornamelijk uit heide bestonden. De heide werd gebruikt om de schapen op te weiden en om plaggen en turf te steken. De schapen werd gehouden in potstallen, waar de mest werd vermengd met heideplaggen. Het mengsel van heideplaggen en mest werd op de bouwlanden gebracht. De bouwlanden lagen vaak al wat hoger in het terrein. Door de eeuwenlange bemesting ontstond hier een dikke eerdlaag en kwamen de bouwlanden nog hoger te liggen (de zogenaamde open akkers of essen). Boerderijen werden vaak rondom deze oude bouwlandcomplexen gebouwd.

Op de akkers kwam afwisselend beplanting en bebouwing voor. De gronden langs de beken waren vooral in gebruik als hooiland, waarbij beweiding door koeien in de nazomer voor het optimale gebruik zorgden. Het was van groot belang voor de wintervoeding van het vee. De hooilanden werden ontwaterd door een uitgebreid stelsel van slootjes, waarlangs vaak elzensingels werden aangeplant. Toen de kunstmest zijn intrede deed, werden veel heidevelden omgezet in landbouwgrond of bos. Het hier beschreven landbouwsysteem werkt nog steeds door in de ordening van het plangebied.

Figuur: historische kaart plangebied in 1850, met de huidige bebouwingscontouren (zwart) en de gemeentegrens (blauw) aangeduid

In de afgelopen decennia is het plangebied uitgegroeid tot kerngebied van de intensieve veehouderij, met de nadruk op de varkenshouderij. Daardoor konden meer mensen in de landbouw werkzaam blijven en nam de welvaart onder boeren sterk toe. Ook de sector van toeleveringsbedrijven, zoals de veevoederindustrie, maakte een grote bloei door. Grote delen van het plangebied staan ten dienste van de intensieve veehouderij. De maïsvelden dienen als leverancier van ruwvoer en om de mest op uit te rijden. De groei van de (intensieve) veehouderij heeft ook gezorgd voor een toename van de bebouwing in het landelijk gebied en voor een toename van het bijbehorend zwaar verkeer.

De afgelopen jaren hebben er in relatie tot de intensieve veehouderij veel ontwikkelingen plaatsgevonden op het gebied van volksgezondheid, dierenwelzijn en milieu. Op basis van het proces van Reconstructie naar aanleiding van de varkenspest is het buitengebied van de gemeente voor de intensieve veehouderij opnieuw gezoneerd. Daarbij zijn keuzes gemaakt om de intensieve veehouderij in bepaalde zones te concentreren en elders zo veel mogelijk te saneren (landbouwontwikkelingsgebied, verwevingsgebied en extensiveringsgebied). De concentratie van intensieve veehouderijen in het plangebied is met name in het gebied rond Odiliapeel. Er is een tendens bij kleinere intensieve veehouderij bedrijven om in extensiveringsgebied of verwevingsgebied om te schakelen of te stoppen. Grotere bedrijven kiezen voor schaalvergroting.

2.2 Ruimtelijke en landschappelijke structuur

Figuur: cultuurhistorie; bron structuurvisie Uden-Veghel

2.2.1 Oude akkers

Bij de akkercomplexen (in voorgaande figuur aangegeven als ‘open akker’) werd eeuwenlang afgeplagde heide en bosstrooisel, vermengd met de mest van de schapen en/of koeien, op de akkers gebracht. Doordat deze methode van bemesting zo lang heeft plaatsgevonden zijn de gronden aanmerkelijk hoger komen te liggen dan hun omgeving en hebben ze een karakteristieke bolle vorm gekregen.

2.2.2 Jonge ontginningen, akkerbouw ten dienste van veeteelt

Door de uitvinding en het op grotere schaal beschikbaar komen van kunstmest, waren de heidevelden vanaf de eerste helft van de vorige eeuw steeds minder belangrijk. Ze zijn daarom geleidelijk aan ontgonnen. Daarmee kwam meer landbouwgrond beschikbaar, die vooral werd gebruikt voor veeteelt. Door de kelderende graanprijzen en de daardoor veroorzaakte agrarische depressie in de jaren 1880-1895 schakelden steeds meer boeren over op de veehouderij. Vooral vanaf 1905 vonden op grote schaal ontginningen plaats, waardoor de landbouw een grote impuls kreeg. De grootste ontginning was die van de Peel, die op kleine schaal al rond 1840 was begonnen, maar vanaf de jaren '20 van de vorige eeuw grootschalig en planmatig op gang kwam. De gebieden met jonge ontginningen zijn in voorgaande figuur met een paarse kleur opgenomen.

2.2.3 Oostelijke occupatiezone

In het westen van het plangebied ontstond tussen de twee westelijke breuken een occupatiezone met veel dorpen, buurtschappen en wegen met lintbebouwing. Hier was voldoende droge zandgrond aanwezig, waar akkerbouw mogelijk was. Aan de oostkant lagen de woeste gronden en aan de westkant de beekdalen, die werden gebruikt als hooiland. Er was een sterke tweedeling tussen de oostkant, waar enorm uitgestrekte heidevelden lagen en de westkant, die vrij intensief werd bewoond en bewerkt.

2.2.4 Ruilverkaveling

De afgelopen decennia zijn grote delen van het plangebied op de schop gegaan in het kader van de ruilverkaveling. Hierdoor zijn de productieomstandigheden voor de landbouw sterk verbeterd. Door de eenzijdige gerichtheid op de landbouw, zijn andere functies van het landelijke gebied echter in de verdrukking gekomen. Zo heeft de ruilverkaveling het landschap sterk genivelleerd, zijn veel natuurwaarden verdwenen en is het recreatieve netwerk van kerkepaden en zandwegen voor een groot deel verdwenen. Beken in het gebied zijn genormaliseerd om de afvoercapaciteit te vergroten en om via het plaatsen van stuwen aan peilbeheersing te kunnen doen. Doel was een betere benutting van de grond voor de landbouw. In eerste instantie leidde dat tot verbeterde omstandigheden voor de landbouw, maar later ook tot verdroging van de natuur. Inmiddels ondervindt ook de landbouw zelf nadelige gevolgen van de verdroging.

Behalve aardkundige waarde heeft het beekdal van de Leijgraaf ook visueel landschappelijke waarde vanwege de landschappelijke samenhang en structuur van het beekdal. Het is een halfopen gebied met overwegend grasland. Dit beeld bestaat ook in het meest westelijke deel van het dal, dat puur geomorfologisch gezien niet als beekdal geldt.

Het beekdal is onderdeel van de oude ontginningen welke op de voorgaande figuur met een grijze kleur zijn opgenomen. Op basis van het ontwikkelingsplan voor de Leijgraaf zijn de afgelopen jaren delen van de Leijgraaf middels een basisinspanning ingericht als ecologische verbindingszone of zullen binnen afzienbare tijd worden omgevormd.

2.2.5 Bos, natuurgebied en agrarische gronden met landschaps- en natuurwaarden

De natuur in het plangebied heeft het in de afgelopen decennia moeilijk gehad. Door verstedelijking, ruilverkaveling en intensivering van de agrarische bedrijfsvoering zijn de natuurwaarden sterk teruggelopen. De Maashorst is aan te duiden als kerngebied dat belangrijke natuurwaarden vertegenwoordigt, met onder andere dassen. Verspreid over het plangebied ligt een aantal wat kleinere natuur- en bosgebieden, vooral geconcentreerd in de jonge ontginningen en op (voormalige) stuifzanden. Ten aanzien van de bosgebieden betreft het hier onder meer de Maashorst, de bossen ten zuiden van Odiliapeel, de bossen rond vliegbasis Volkel en de Bedafsche bergen.

Figuur: kaart groenstructuur Uden

De Maashorst is een uniek natuurgebied van uitgestrekte bos- en heidecomplexen met een aantal grote landbouwcomplexen, vooral langs de randen. Fraaie houtwallen en bouw- en weilanden zorgen voor een afwisselend landschap. De Maashorst is een van de grootste natuurgebieden van Brabant. Dit zogenaamde 'Landschap van Allure' ligt in de gemeenten Bernheze, Landerd, Oss en Uden. In samenwerking met verschillende partijen worden de komende jaren onder meer recreatieve entrees ontwikkeld. Deze moeten een vernieuwde ingang tot het gebied gaan vormen.

Aanvankelijk waren de woeste gronden voor een groot deel begroeid met bos. Vanaf de vijftiende eeuw verdween dit bos langzaam door houtkap en overbegrazing omgevormd en ontstonden uitgestrekte heidevelden. Het op grote schaal steken van plaggen leidde plaatselijk tot 'woestijnvorming', in de vorm van bodemerosie en zandverstuivingen. Om te voorkomen dat landbouwgebieden zouden onderstuiven werd een lage wal opgeworpen, die met hakhout werd beplant. De stuifzandduinen kwamen tot stilstand en de wal groeide in de hoogte verder.

Deze zandruggen zijn nog steeds herkenbaar in het gebied, bijvoorbeeld de Bedafsche bergen (hoogste van Brabant) en de Slabroeksche bergen. Op sommige plekken reiken deze wel tot vijftien meter hoogte. Om dit unieke gebied ook voor de toekomst te behouden, zijn de kwetsbare onderdelen minder toegankelijk voor actieve recreatie. Veel van het eikenhakhout is in de loop der tijd vervangen door naaldbos.

Vanaf 1990 is de gemeente gestart met het geïntegreerde bosbeheer. Dat wil zeggen dat de oorspronkelijk functie van houtproductie is verknipt in een drieledige functie van houtproductie recreatie en natuur. De natuurwaarden namen daarna vanaf dag één toe. De recreatieve belevingswaarden volgden weldra. Met de recentere bosrandomvormingen op alle zuidprojecties nemen de boswaarden andermaal toe. Ook heeft deze bosrandomvorming voor de recreant voor een diversificatie gezorgd.

De Peelrandbreuk is met zijn wijstgronden nadrukkelijk aanwezig in Uden. De breuken zijn ontstaan onder invloed van krachten diep uit de aardkorst, waarbij gesteente moet buigen of barsten. Het fenomeen van de breukzones komt over de hele wereld voor. In de rest van Nederland zijn de breuken niet zichtbaar, in Uden liggen ze juist aan de oppervlakte. De breuken rondom Uden zijn goed te zien, bijvoorbeeld in het landschap bij de Karperdijk, in de wijk Melle, de Stadsweide bij het Museum voor Religieuze Kunst, Uden Zuid en Kooldert.

Naast de natuurgebieden zijn er natuurwaarden aanwezig in het agrarische gebied. Het buitengebied is na de ruilverkavelingen natuurarm geworden. Door onder andere de inmiddels 30-jarige ruilverkaveling houtsingels, erfbeplantingen, ecologische verbindingzones en agrarische stimuleringsprojecten en milieuvriendelijkere spuit en verwerkingsmethodieken is echter de ecologische verarming gestopt. Ondanks dat nog een groot aantal stappen is te zetten is een positieve kentering van natuurwaarden in het agrarisch gebied van Uden waarneembaar.

2.3 Functionele structuur

2.3.1 Agrarische gebruik

Het grootste deel van het plangebied, met uitzondering van de bos- en natuurgebieden, is in agrarisch gebruik. De grondgebonden landbouw levert een belangrijke bijdrage aan het groene karakter van de gemeente. Ten oosten van de kern Odiliapeel is een landbouwonwikkelingsgebied gelegen waar sprake is van een concentratie van de intensieve veehouderij.

De betekenis van de gangbare landbouw als sociaal-economische drager voor het buitengebied is sterk aan het veranderen. De economische toekomst en de ruimtelijke ontwikkeling van het buitengebied hangen niet meer alleen af van ontwikkelingen in de landbouw; de betekenis van het buitengebied voor andere gebruiksvormen, zoals wonen, toerisme en recreatie en niet-agrarische bedrijvigheid, is sterk toegenomen. Voor de ruimtelijke kwaliteit en behoud van de omgevingskwaliteiten van het buitengebied is de agrarische sector nog een belangrijke beheerder. De (grondgebonden) agrarische sector vindt ontwikkelingsmogelijkheden, zoals schaalvergroting, specialisatie en intensivering, dan ook van groot belang.

Daarnaast is sprake van een (landelijke) trend ten aanzien van plattelandsverbreding. Naast de strikt agrarische ontwikkelingsrichtingen, richten veel agrarische bedrijven zich op economische en functionele verbreding. Dit met aan het agrarisch bedrijf en het buitengebied verwante niet-agrarische nevenactiviteiten. Daarbij zijn bijvoorbeeld kansen voor toeristisch-recreatieve ontwikkelingen (plattelandstoerisme), maar ook voor natuur- en landschapsbeheer, energieproductie, zorgactiviteiten en het verwerken en vermarkten van eigen producten. Door het proces van plattelandsverbreding ontstaan multifunctionele landbouwbedrijven die aansluiten bij de veranderende betekenis van het buitengebied. Naast de hiervoor genoemde plattelandsverbreding, wordt soms ook gekozen voor nevenactiviteiten die niet primair aan het buitengebied gebonden zijn).

2.3.2 Wonen en bedrijvigheid

Het landelijk gebied is de afgelopen decennia sterk verstedelijkt, als gevolg van de ontwikkelingen in de landbouw (met name afname aantal agrarische bedrijven). In het buitengebied van Uden zijn dan ook burgerwoningen, niet-agrarische bedrijven en agrarisch-verwante bedrijven aanwezig. Bij niet-agrarische bedrijven en agrarisch-verwante bedrijven kan gedacht worden aan loonwerkbedrijven, aannemersbedrijven, timmerbedrijven, garage-bedrijven etc. Vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen worden vaak overgenomen door andere vormen van bedrijvigheid. Deze niet-agrarische functieverandering ligt als een gelijkmatige deken over het landelijke gebied. Verschillen tussen druk en rustig, tussen onbebouwd en bebouwd zijn daardoor sterk afgenomen.

Een groot deel van voorgenoemde functies is geclusterd in de zogenaamde bebouwingsconcentraties. Hiervan is een vijftiental in het buitengebied gelegen (op basis van de gemeentelijke beleidsnotitie bebouwingsconcentraties).

Deze bebouwingsconcentraties zijn te typeren aan de hand van een viertal hoofdtypen: kernrandzone, overgang stedelijk-landelijk gebied, perifere bebouwingsclusters en bebouwingsclusters die liggen in de Peelrandzone. In deze bebouwingsconcentraties is hergebruik van voormalige agrarische bedrijfslocaties voor niet-agrarische functies alsmede (beperkte) toevoeging van nieuw bouwvolume, in de vorm van woningen (ruimte-voor-ruimte) en eventueel ook passende bedrijfsbebouwing, mogelijk (zie ook hoofdstuk 4).

2.3.3 Recreatie

Het buitengebied heeft een belangrijke functie voor recreanten, vooral voor wandelaars en fietsers. De vraag naar uitbreiding van paden en routes maar ook pleisterplaatsen (horeca, overnachtingsmogelijkheden) groeit steeds meer bij de recreanten en kan op regionale schaal ook van economisch belang zijn. Agrarische bedrijven of voormalige agrarische bedrijven (VAB) kunnen hier goed gebruik van maken.

Wel spelen de ontwikkelingen met betrekking tot de demografie ook een grote rol, net als de hoeveelheid vrije tijd en geld. Met name ouderen hebben meer vrije tijd. Dit houdt onder andere in dat in het algemeen sprake is van meer vrije tijd en meer geld voor (dag)recreatieve tijdsbesteding.

In het plangebied zijn diverse recreatieve voorzieningen aanwezig. Zo is er het recreatiepark Billy Bird gelegen. Recreatiepark Billy Bird is een grote speelattractie en recreatieplas, uitgebreid met verschillende pretparkachtige attracties. Het park is gelegen in Volkel, bij Uden. Het park is gebouwd rond een voormalige zandgrindwinplaats (Hemelrijk). Daarnaast is in het plangebied onder andere het Party- & Evenementencentrum De Vrije Teugel gelegen alsmede enkele Campings en B&B's. Het zwaartepunt van de recreatieve structuur in het plangebied is gelegen in de westzijde van de gemeente (tot ca. Zeelandsedijk).

De aanwezige bos- en natuurgebieden en het aantrekkelijke buitengebied met veel fietspaden is een belangrijk gegeven voor de mogelijkheden van recreatie. Versterking van het toeristisch en recreatief aanbod levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van het platteland.

Door de overheid, provincie en gemeente worden nieuwe economische dragers gestimuleerd. Dit om de functie en kwaliteit van het buitengebied te behouden en te versterken. Een voorbeeld hiervan is het VAB beleid en Agenda vitaal platteland. Recreatie in het buitengebied levert dus een bijdrage aan de economische situatie op het platteland en is daardoor een belangrijke ontwikkeling waar optimaal gebruik van moet worden gemaakt.

2.3.4 Infrastructuur

De gemeente heeft een logische verkeersstructuur, met een duidelijke hoofdstructuur. De hoofdwegenstructuur aan de westzijde van het plangebied (Uden, Volkel) is qua structuur organisch vormgegeven. Aan de oostzijde (ontginningen, Odiliapeel) is meer een rasterstructuur aanwezig.

De hoofdontsluiting van het plangebied wordt verzorgd door drie ontsluitingswegen, de Lippstadt Singel/Nieuwe Dijk (hebben meer samenhang met het oorspronkelijk landschap) – Rondweg Volkel - Nieuwedijk (N264), de (noordelijke) Rondweg, de Middenpeelweg (N277) en de rijksweg A50. De Middenpeelweg ligt aan de oostzijde van het plangebied en loopt in noord-zuid richting. De A50 ligt aan de westzijde van het plangebied, net ten westen van Uden, en loopt tevens in noord-zuid richting. De N264 loopt in oost-west richting en sluit in het westen aan op de A50 en in het oosten op de Middenpeelweg. Daarnaast zijn tussen de dorpen ook kleinere ontsluitingswegen gelegen.

Het openbaar vervoersnetwerk is matig ontwikkeld. Uden heeft geen railverbinding. Wel is een net van busverbindingen aanwezig. Het busstation van Uden vormt een belangrijk regionaal knooppunt.

2.3.5 Vliegbasis Volkel

Vliegbasis Volkel ligt oostelijk van Uden dichtbij Odiliapeel. Vliegbasis Volkel is één van de twee bases in Nederland waar F-16's zijn gestationeerd. De andere F-16-basis is Vliegbasis Leeuwarden. Op Vliegbasis Volkel dragen 3 operationele squadrons met F-16's bij aan de Koninklijke Luchtmacht. Behalve de 2 operationele F-16-squadrons zijn op Vliegbasis Volkel ook ondersteunende squadrons gestationeerd voor onderhoud en logistiek. Voor taken als bewaking, brandweer, meteo en verkeersleiding is ook een squadron aanwezig. Op het terrein is een grote diversiteit aan bebouwing en verharding aanwezig, maar zijn ook bosgebieden aanwezig.

Rond de vliegbasis Volkel is sprake van aanwezigheid van verschillende zoneringen. Dit betreft onder andere de Instrument Landing System (ILS), obstakelvrije vlakken (funnels), Horizontal Surface and Conical Surface (IHCS), geluidscontour en een radarverstoringgebied. Deze zoneringen hebben ruimtelijke gevolgen voor bestaande situaties en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen grote delen van het plangebied.

3 Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het ruimtelijke relevante beleid voor het plangebied. Het betreft hier zowel integraal ruimtelijk beleid (Nota Ruimte/Structuurvisie en Verordening ruimte) als ruimtelijk facet- en sectorbeleid op verschillende beleidsniveaus. Het rijksbeleid werkt via het provinciaal beleid door naar het gemeentelijk niveau. Per beleidsdocument is kort ingegaan op het doel en de status, alsmede op de ruimtelijke doorwerking.

3.1 Nationaal beleid

Op nationaal niveau zijn de volgende plandocumenten indirect van belang voor het bestemmingsplan Buitengebied van Uden. Deze plandocumenten hebben hun doorwerking in provinciaal en gemeentelijk beleid.

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Deze structuurvisie geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. De SVIR vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Tevens vervangt het de ruimtelijke doelen en uitspraken in de volgende documenten: PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de Agenda Landschap, de Agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta.

Het Rijk geeft de verantwoordelijkheid voor de afstemming tussen verstedelijking en groene ruimte op regionale schaal over aan provincies. Daarmee wordt bijvoorbeeld het aantal regimes in het landschaps- en natuurdomein fors ingeperkt. Daarnaast wordt (boven)lokale afstemming en uitvoering van verstedelijking overgelaten aan (samenwerkende) gemeenten binnen provinciale kaders.

Het Rijk formuleert drie hoofddoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- Het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

De Nationale ruimtelijke hoofdstructuur geeft de nationale belangen, waarvoor het Rijk verantwoordelijk is, geografisch weer.

Op deze kaart is op hoofdlijnen aangegeven welke gebieden en structuren van nationaal belang zijn bij de geformuleerde rijksdoelen rond concurrentiekracht, bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid, zodat een samenhangende ruimtelijke hoofdstructuur zichtbaar wordt. Ook is in deze structuurvisies het (toekomstige) ruimtebeslag ten bate nieuwe leidingtracé meegenomen. Dit geldt specifiek voor buisleiding- en hoogspanningstracés.

Voor het plangebied zijn geen specifieke ruimtelijke opgaven opgenomen op de kaart Nationale hoofdstructuur.

3.1.2 Agenda Vitaal Platteland (Ministerie van LNV, 2004)

De Agenda Vitaal Platteland bevat de integrale visie van het rijk op de verdere ontwikkeling van het platteland. De Nota Ruimte bevat vooral ruimtelijk beleid. De Agenda Vitaal Platteland beschrijft een integraal perspectief op basis van economische, ecologische en sociaal-culturele aspecten. De visie is beschreven aan de hand van de volgende thema's:

- verbreding van de landbouw (landbouw met een neventak en verbrede landbouw);
- leefbaarheid;
- natuur en landschap (EHS en Nationale Landschappen), en
- milieukwaliteit.

Voor het plangebied zijn naast de algemene ruimtelijke opgaven geen specifieke ruimtelijke opgaven opgenomen.

3.1.3 Reconstructie/Revitalisering Landelijk Gebied (Ministerie van LNV, 2002)

De Reconstructiewet Concentratiegebieden is, na de varkenspestepidemie in 1997, opgesteld ter verbetering van:

- de ruimtelijke structuur van de landbouw, mede teneinde de veterinaire risico's voortvloeiend uit een hoge veedichtheid te verminderen;
- de kwaliteit van natuur en landschap;
- de kwaliteit van milieu en water;
- kansen voor nieuwe economische activiteiten.

In de opgestelde reconstructieplannen (zie hoofdstuk met provinciaal beleid) is onder andere de integrale zonering van het landelijk gebied voor de intensieve veehouderij verder uitgewerkt, in de vorm van landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's), verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden. De wet voorziet in deze gebieden in een rechtstreekse doorwerking van het reconstructiebeleid naar streekplannen en bestemmingsplannen, daar waar dit aan de orde is.

3.1.4 AMvB Ruimte

De AMvB Ruimte is gericht op doorwerking van nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. De AMvB Ruimte wordt in juridische termen aangeduid als: Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro).

In de AMvB zijn de nationale belangen die juridische borging vereisen opgenomen. De AMvB Ruimte is gericht op doorwerking van de nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen.

Hij is deels opgebouwd uit hoofdstukken afkomstig van de 'oude' AMvB die eind 2009 is aangeboden en deels uit nieuwe onderwerpen.

In de realisatieparagraaf worden 34 nationale ruimtelijke belangen genoemd. Deze omvatten globaal de nationale planologische principes, zoals gebundelde verstedelijking en versterking van de kwaliteiten van het landschap, de ontwikkeling van de Randstad, de mainports en een aantal grote bouwlocaties, de bescherming en ontwikkeling van een aantal groene en blauwe gebiedscategorieën en ruimtelijke garanties voor de nationale grondstoffen- en energieproductie. Het rijk zet hierbij met name in op een zuinig ruimtegebruik, de bescherming van kwetsbare gebieden (de nationale landschappen en de ecologische hoofdstructuur) en de bescherming van het land tegen overstroming en wateroverlast.

Voor het plangebied zijn naast de algemene ruimtelijke opgaven geen specifieke ruimtelijke opgaven opgenomen.

3.1.5 Sectoraal ruimtelijk beleid buitengebied

Nota natuur, bos en landschap in de 21^e eeuw (Ministerie van LNV, 2000)

In juni 2000 is de Nota natuur, bos en landschap in de 21^e eeuw (NBL21) verschenen. Deze nota vormt een integrale herziening van het Natuurbeleidsplan, de Nota Landschap, het Bosbeleidsplan en het Strategisch Plan van Aanpak Biodiversiteit.

Het NBL21 geeft de basis voor het natuur-, bos- en landschapsbeleid in het komende decennium. Dit beleid omvat onder meer de voortzetting van realisatie van de EHS en het op onderdelen versterken daarvan. Dit kan in de vorm van robuuste verbindingen, een offensieve landschapsaanpak, het werken aan hoogwaardig groen om de stad en een effectief internationaal natuurbeleid. De nota werkt door in de uitwerking van de ecologische hoofdstructuur, natuurdoeltypen en het programma beheer.

Voor het plangebied zijn naast de algemene ruimtelijke opgaven geen specifieke ruimtelijke opgaven opgenomen.

Natuurbeschermingswet 1998 (Ministerie van LNV, 2005)

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Hiermee is de gebiedsbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd. De wet biedt een beschermingskader voor natuurwaarden (habitats en soorten) in Natura 2000-gebieden en bepaalt dat projecten en andere handelingen in en nabij beschermde gebieden moeten worden getoetst op (mogelijke) negatieve effecten op deze waarden. De externe werking van Natura 2000-gebieden kan gevolgen hebben voor het bestemmingsplan buitengebied.

In het plangebied is geen Natura 2000-gebied gelegen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Oeffelter Meent. Dit Natura 2000-gebied ligt op circa 14 km van het plangebied. In het kader van de geboden ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan wordt bekeken of dit (significante) gevolgen heeft voor Natura 2000-gebieden.

Flora- en faunawet (Ministerie van LNV, 2002)

Naast de gebiedsgerichte natuurwetgeving, is ook soortgerichte natuurwetgeving van belang. Sinds 1 april 2002 is in dit kader de Flora- en faunawet van kracht. In deze wet is de bescherming van inheemse wilde planten en dieren geregeld, binnen en buiten natuurgebieden. Deze wet vormt daarmee de vervanging van een aantal eerdere wetten, alsmede de implementatie van de soortbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

Monumentenwet 1988 (Rijk, 2007)

De invoering van het Verdrag van Malta in de Nederlandse wetgeving heeft plaatsgevonden door de bestaande Monumentenwet 1988 en andere wetten gedeeltelijk te wijzigen en aan te vullen door middel van de raamwet Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). Door de Wamz is tevens een aantal wijzigingen doorgevoerd in de Ontgrondingenwet, de Woningwet, de Wet Milieubeheer en het Besluit Ruimtelijke Ordening.

Er is voor gekozen om zoveel als mogelijk aan te sluiten bij bestaande regelgeving, om extra wet- en regelgeving te vermijden en om de integratie te bevorderen. De wetswijziging is op 1 september 2007 in werking getreden. De kern van de wet is dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de archeologische monumentenzorg binnen de gemeentegrenzen.

Bij de vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied moet de gemeente rekening houden met de in de grond aanwezige, dan wel te verwachten archeologische waarden.

Nota Belvédère (Ministerie van VROM et al, 1999)

De Nota Belvédère bevat het rijksbeleid voor de relatie tussen cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting. De nota omvat tevens een kansenkaart (zonder wettelijke status) en een subsidieregeling. De nota wil bewerkstelligen dat aanwezige cultuurhistorische waarden actief worden meegenomen in de ruimtelijke planvorming. Verder streeft de nota naar behoud door ontwikkeling.

In de gemeente Uden is geen gebied aangewezen als Belvédèregebied. Deze beleidslijn is derhalve niet van toepassing op het plangebied.

Waterbeleid 21e eeuw/Nationaal Beleidsakkoord Water (Ministerie van V&W en Unie van Waterschappen, 2000)

In het verlengde van het Waterbeleid voor de 21e eeuw en het Nationaal Beleidsakkoord Water zijn verschillende overheden aan de slag om de landelijke en stedelijke wateropgave verder uit te werken. Dit houdt in dat men in het verlengde van de trits vasthouden-bergen-afvoeren actief op zoek gaat naar ruimte voor water (waterconservering en waterberging).

Voor het plangebied zijn naast de algemene ruimtelijke opgaven geen specifieke ruimtelijke opgaven opgenomen.

Kaderrichtlijn Water (Europese Commissie, 2000)

Sinds 2000 is de Kaderrichtlijn Water van kracht. Deze Europese richtlijn streeft naar duurzame en robuuste watersystemen en is gericht op zowel oppervlaktewater als grondwater. Belangrijke aandachtspunten zijn de ecologische en chemische toestand van het grond- en oppervlaktewater, de brongerichte aanpak en het principe 'de vervuiler betaalt'. De ecologische doelen voor waterlichamen, die eind 2009 zijn vastgesteld, moeten in principe in 2015 gerealiseerd zijn. Deze deadline geldt met name voor beschermde gebieden (onder andere zwemwateren en Natura 2000-gebieden). In de gemeente Uden gaat het om het zwemwater Hemelrijk en De Kleuter.

Visie Paard en Landschap (Ministerie van LNV, 2006)

In deze visie is de wens van het ministerie van LNV verwoord dat de sector bijdraagt aan de duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied en een aantrekkelijk landschap. Economische, recreatieve en landschappelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan verdere professionalisering van de sector. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft onder de naam Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening in mei 2006 een handreiking voor de praktijk uitgebracht. Ook hierin wordt de paardenhouderij als zelfstandige en economisch waardevolle sector op het platteland gepositioneerd. Aan de orde komen daarin onder andere de betekenis van de paardenhouderij voor het platteland en criteria die van nut kunnen zijn bij het vaststellen van beleid en een leidraad kunnen zijn voor het nemen van besluiten omtrent aanvragen voor omgevingsvergunningen (voormalige bouw- en aanlegvergunningen).

Binnen de gemeente Uden zijn verschillende paardenhouderijen aanwezig. Voor deze paardenhouderijen is in het bestemmingsplan een juridisch-planologische regeling opgenomen. De regeling zoals opgenomen is ook afgestemd met de Verordening uimte.

3.2 Provinciaal en regionaal beleid

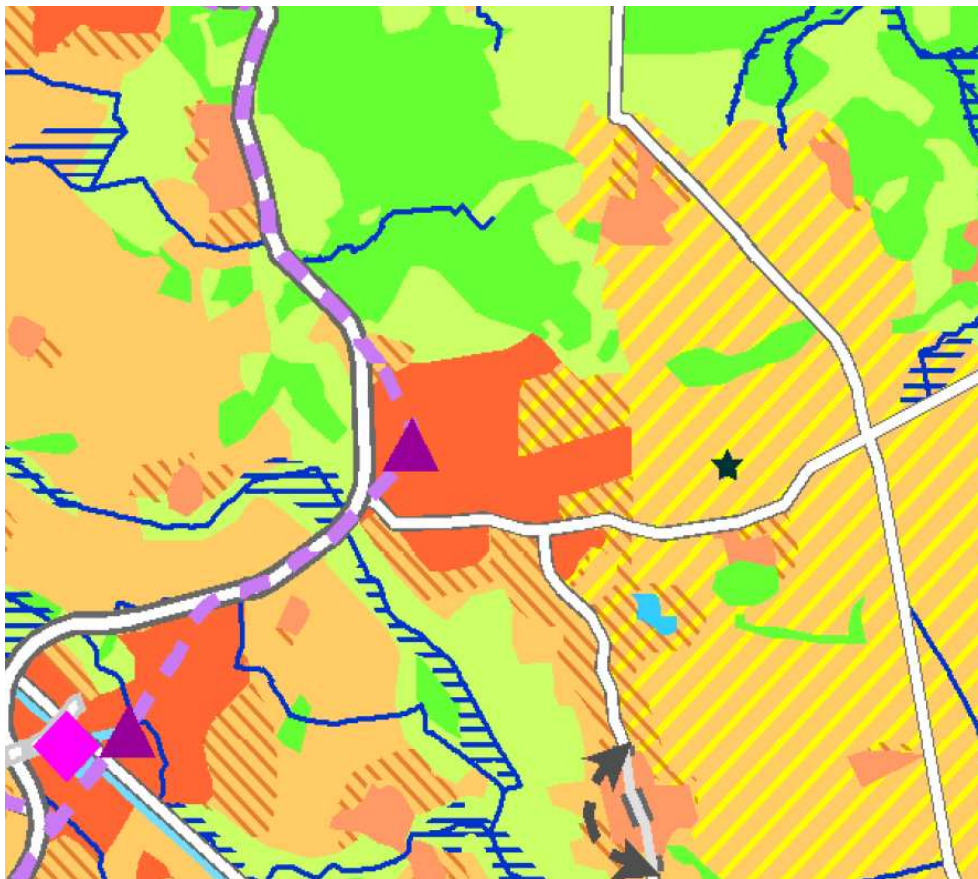
3.2.1 Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant (SVRO)

De Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant (SVRO), waarin het beleid van de Interimstructuurvisie is doorvertaald, is vastgesteld op 1 oktober 2010 en op 1 januari 2011 in werking getreden. De SVRO bevat de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040). De visie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie Noord-Brabant en vormt de basis voor de wijze waarop de provincie de instrumenten inzet die de Wet ruimtelijke ordening biedt. Eén van deze instrumenten is de provinciale verordening. In de Verordening ruimte zijn de kaderstellende elementen uit de SVRO vertaald in concrete regels, die van toepassing zijn op (gemeentelijke) bestemmingsplannen.

De SVRO gaat in op de ruimtelijke kwaliteiten van de provincie Noord-Brabant. Mens, markt en milieu zijn binnen de provincie in evenwicht. Daarom kiest de provincie in haar ruimtelijke beleid tot 2025 voor de verdere ontwikkeling van gevarieerde en aantrekkelijke woon-, werk- en leefmilieus en voor een kennisinnovatieve economie, met als basis een klimaatbestendig en duurzaam Brabant.

Het principe van behoud en ontwikkeling van het landschap is in de structuurvisie de 'rode' draad die de ruimtelijke ontwikkelingen stuurt. De provincie wil het contrastrijke Brabantse landschap herkenbaar houden en verder versterken. Daarom wordt ingezet op de ontwikkeling van robuuste landschappen, een beleefbaar landschap vanaf het hoofdwegennet en behoud en versterking van aanwezige landschapskwaliteiten.

Conform de Structurenkaart van de SVRO (zie bijgevoegd figuur) bestaat het plangebied zowel uit groenblauwe structuren (kerngebied groenblauw, groenblauwe mantel en waterbergingsgebied) als landelijk gebied (gemengd landelijk gebied en accentgebied agrarische ontwikkeling) en stedelijke structuren (stedelijk concentratiegebied, stedelijk knooppunt, zoekgebied verstedelijking en kernen in het landelijk gebied). Vliegbasis Volkel is aangeduid als luchthaven. De betreffende structuren en gebieden worden hierna nader toegelicht.

LEGENDA

		bestaand	in studie	af te waarden
Groenblauwe structuur	Kerngebied groenblauw			
	Groenblauwe mantel			
Landelijk gebied	Waterbergingsgebied			
	Gemengd landelijk gebied			
	Accentgebied agrarische ontwikkeling			
Stedelijke structuur	Stedelijk concentratiegebied			
	Hoogstedelijke zone			
	Stedelijk knooppunt			
	Goederenknooppunt			
	Zoekgebied verstedelijking			
	Kernen in het landelijk gebied			
	Agrofood-cluster West-Brabant			
	Logistiek Park Moerdijk			
Topo buiten provincie Noord-Brabant (2005)	Stedelijk gebied			
	Bos en heide			
Hoofdweg				
Onderliggende weg				
Hogesnelheidslijn				
OV-netwerk Brabantstad				
OV-netwerk HOV regionaal				
Intercitystation				
Station				
Overig spoor				
Goederen spoor				
Vaarweg				
Knooppunt Eindhoven Airport				
Luchthaven				
Buisleiding				

Figuur: uitsnede Structurenkaart SVRO en legenda

Gebiedspaspoorten

Voor heel Noord-Brabant zijn, in het kader van de SVRO, gebiedspaspoorten opgesteld. In de gebiedspaspoorten is aangegeven welke landschapskenmerken bepalend zijn voor de kwaliteit van een gebied of een landschapstype.

Daarnaast zijn de provinciale ambities weergegeven voor de ontwikkeling van de landschapskwaliteit. Nieuwe ontwikkelingen kunnen een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van nieuwe en gebiedseigen kwaliteiten.

Het westelijk deel van het plangebied ligt in 'Peelrand' en het oostelijk deel van het plangebied ligt in 'Peelkern'.

Peelrand

Het deelgebied Peelrand maakt onderdeel uit van het dekzandplateau en vormt de flanken van de Peelhorst. De Maas heeft hier in het verleden grove zanden afgezet. Langs de flanken van de Peelrand lopen van noordwest naar zuidoost diverse breuken waarlangs nog steeds lichte aardbevingen plaatsvinden. De meest bekend breuk noemt men de Peelrandbreuk. Langs de Peelrandbreuk vindt nog steeds beweging plaats. Dit zorgt soms voor aardbevingen. De verschuiving van de slenk ten opzichte van de horst gaat nog steeds door. Aan het aardoppervlak leidt dit tot een hoogteverschil van enkele meters, zodat de breuklijn plaatselijk in het landschap te volgen is. Door vergravingen en dekzandafzettingen is het hoogteverschil veelal gemaskeerd. Langs deze breuklijn komt kwel aan de oppervlakte (wijst). Het bijzondere van wijst is dat de hoger gelegen kant van de breuk (de horst) nat is en het lager gelegen deel (de slenk) droog. Deze natte delen vormen het brongebied van de bovenlopen van de Aa. Daarnaast liggen er diverse stroomgeulen als gevolg van het water dat afstroomde van de Peelhorst naar de Centrale Slenk.

De oostzijde van de Peelhorst wordt eveneens door een breuk begrensd. Het noordelijke gedeelte van de Peelhorst is een vlak gebied met plaatselijk dekzandruggen en bevat een gradiëntrijke overgang naar het Maaskantgebied waar kwel aan de oppervlakte komt.

De Peelrand is een overwegend oud en gevarieerd zandlandschap met een kralensnoer van agrarische nederzettingen, akkercomplexen, weilanden en bossen. Tussen de dorpen liggen vaak oude bebouwingslinten, van waaruit het gebied is ontgonnen. In het gebied komen Peelrandontginningen voor die grenzen aan de Peelkern, en oude zandontginningen, die met name grenzen aan Meierij en Kempen. Ook de verspreid in het gebied liggende, oude kloostercomplexen en buurtschappen zijn cultuurhistorische dragers van de Peelrand. Het westelijke gedeelte van de Peelrand bestaat uit het half-open beeklandschap van de Aa. Vergraven beken en gegraven waterlopen doorsnijden de Peelrand. Het westelijk gedeelte van de Peelrand is, ten opzichte van de oostrand, sterker verstedelijkt. Uden valt onder dit westelijk, meer verstedelijkt gedeelte. Het oostelijk gedeelte van de Peelrand wordt gekenmerkt door een kralensnoer van kleine dorpen.

Het grootste gedeelte van de Peelrand is primair en grootschalig agrarisch gebied, met de landbouw (intensieve veehouderij en glastuinbouw) als ruimtelijk dominante functie. De landbouw is divers, van verbrede tot intensieve vormen van landbouw. Agrarische lintbebouwingen tussen de dorpen hebben een multifunctioneel karakter gekregen.

De ambitie voor de Peelrand is de kleinschalige ontginning van de Peelrand als contramal van De Peelkern. Hiertoe moet het kleinschalige en afwisselende karakter van het landschap van de Peelrand versterkt worden, onder meer door ruimte te geven aan verbreding van de landbouw, recreatie, landgoedontwikkeling en andere vormen van wonen binnen de oude zandontginningen en met name in agrarische bebouwingslinten in combinatie met investeringen in het kleinschalige karakter van het landschap en door ruimte te geven aan ontwikkeling van intensieve vormen van landbouw (intensieve veehouderij) en het verbeteren van de agrarische structuur in combinatie met investeringen in het kleinschalige karakter van het landschap.

Daarnaast kan het patroon van oostwest lopende stroomgeulen en waterlopen tegenover noord-zuid lopende wegen en linten als basis genomen worden bij ontwikkelingen, met zorg voor groene overgangen tussen stad en land, in kernrandzones en agrarische bebouwingslinten. In het oostelijk deel van de Peelrand moet het kleinschalige karakter van de kernen en linten als uitgangspunt worden genomen bij nieuwe ontwikkelingen.

Ook is aandacht voor behoud en herstel van wijst en de zichtbaarheid daarvan in het landschap van belang. De ecologische waarden van het landschap moeten worden versterkt, onder meer door het verbinden van de natuur in de Maashorst met die van de Stippelberg via de oostrand van de Peelrand.

Peelkern

De Peelkern is het centrale gedeelte van het dekzandplateau van de Peelhorst. De Peelhorst tekent zich als een verhoging van enkele meters in het landschap. De slenken aan weerszijden van de horst liggen lager. Op sommige plekken zijn de breuken als duidelijke 'traptreden' zichtbaar in het landschap.

Het jonge heide en hoogveenontginningslandschap van de Peel is ontstaan door systematische en planmatige ontginning tussen 1850 en 1960. De Middenpeelweg van Zeeland tot de Rips en verder zuidwaarts vormde de basis voor de ontginning in noord-zuidrichting. Het gebied kent een aantal planmatige heideontginningsdorpen en voormalige veenkoloniën zoals Odiliapeel. Het gebied heeft een rationele verkavelings/ontwaterings- en wegenstructuur. Langs doorgaande wegen staan forse wegbeplantingen van met name Amerikaanse eiken. De niet voor landbouw geschikte heidegronden zijn later ingeplant met bos en hebben zich tot landgoederen ontwikkeld of tot uitgestrekte bossen. De bossen kennen een geometrische ontsluitingsstructuur. Slechts kleine heidegebieden bleven over.

De kenmerkende landschapselementen van de Peelkern zijn de lanen, de kanalen, de landgoederen, de plantages en de ontginningsdorpen met dorpsbosjes.

De Peelkern is een grootschalig en primair landbouwgebied. Er is een afwisseling van uitgestrekte akkers met bebouwing (ontginningsdorpen) en grootschalige bebossingen die belangrijk zijn voor natuur en recreatie. De intensieve veehouderij heeft zich in dit gebied krachtig ontwikkeld. Door ruilverkaveling heeft schaalvergroting plaatsgevonden en zijn ontsluiting en ontwateringspatronen aangepast.

De hoofdstructuur en het monumentale karakter van de veenontginning zijn gehandhaafd, maar natuur en milieu staan onder druk. Naast intensieve veehouderij is het gebied belangrijk voor akkerbouw (hoofdzakelijk maïssteelt) en is er toenemende ontwikkeling van andere teelten zoals graszoden en vollegrondstuinbouw.

De akkers zijn van belang als foerageergebieden. De bomenrij- en lanenstructuur is van belang voor struweelvogels. Door de groei van de agrarische bedrijfsbebouwing is de verstening van het landschap van de Peelkern sterk toegenomen. Lokaal zijn recreatieve complexen in de jonge heide bebossingen aanwezig.

De ambitie voor de Peelkern is een modern ingericht gebied waar landbouw, landschap, natuur en milieu een nieuw evenwicht hebben gevonden. Hiertoe moet de ontwikkeling van De Peel worden benaderd als een samenhangende gebiedsopgave, waarin de mogelijkheden voor intensieve vormen van landbouw, natuur, landschap, leefbaarheid en water worden verbeterd en waarbij de milieudruk afneemt. Dit kan onder meer door:

- de Midden-Peelweg te versterken als monumentale laan waaraan het gebied zijn monumentale en open karakter presenteert;
- verbetering van de ontsluiting voor landbouwverkeer in samenhang met versterking van laanbomenstructuur;
- te onderzoeken of ruimte voor verwerking, opslag, transport en energieopwekking kan bijdragen aan een duurzamere ontwikkeling van de landbouw, waarbij het milieu en natuur- en landschapswaarden verbeteren;
- in te zetten op robuuste erfbeplanting bij zowel bestaande erven, uitbreiding van bebouwing als nieuwvestiging;
- de natuurwaarden en -potenties van het gebied te versterken in de verbinding Stippelberg-Maashorst;
- de cultuurhistorische waarde van de Peelontginning te gebruiken bij het vormgeven van nieuwe ontwikkelingen;
- verbetering van recreatieve ontsluiting, gekoppeld aan behoud van zandwegen;
- mogelijkheden voor koppeling duurzame energie (bijvoorbeeld biovergisting en zonne-energie) en landbouw benutten.

De cultuurhistorische waarden van de Peelkern moeten in hun samenhang verder worden ontwikkeld, beschermd en toeristisch-recreatief ontsloten.

De ecologische waarden van het landschap moeten versterkt worden door te sturen op de ontwikkeling van hooilanden en vochtige graslanden en op het behouden of ontwikkelen van kenmerken van het landschap.

De ambitie en de (hoofd)doelstellingen uit de gebiedspaspoorten komen overeen met de doelstellingen van voorliggende Nota van Uitgangspunten. Op een meer concreet niveau zijn randvoorwaarden en criteria opgesteld, waarin de provinciale ambities en doelstellingen (door)vertaald zijn, zoals verwoord in hoofdstuk 4 van voorliggende Nota van Uitgangspunten.

3.2.2 Verordening ruimte Noord-Brabant 2012

Fase 1 van de Verordening ruimte Noord-Brabant is op 23 april 2010 vastgesteld door Provinciale Staten en op 1 juni 2010 in werking getreden. Fase 2 van de Verordening ruimte is op 17 december 2010 vastgesteld door Provinciale Staten en op 1 maart 2011 in werking getreden. Daarna is de Verordening in 2012 geactualiseerd. Op 1 juni 2012 is de geactualiseerde Verordening in werking getreden. Voorliggende toelichting is binnen de kaders van de Verordening ruimte opgesteld. Vanuit de Verordening ruimte zijn navolgende aspecten van belang voor deze toelichting.

- bevordering van ruimtelijke kwaliteit (hoofdstuk 2);
- stedelijke ontwikkeling (hoofdstuk 3);
- ecologische hoofdstructuur (hoofdstuk 4);
- water (hoofdstuk 5);
- groenblauwe mantel (hoofdstuk 6);
- aardkunde en cultuurhistorie (hoofdstuk 7);
- agrarisch gebied (hoofdstuk 8);
- intensieve veehouderij (hoofdstuk 9);
- glastuinbouw (hoofdstuk 10);
- niet-agrarische ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied (hoofdstuk 11).

In hoofdstuk 4 van deze toelichting, waar de uitgangspunten van het bestemmingsplan weergegeven zijn, is per specifiek onderwerp weergegeven op welke wijze de Verordening ruimte (door)vertaald is. Een aantal meer algemene aspecten is hierna toegelicht.

Bevordering van ruimtelijke kwaliteit (hoofdstuk 2)

De provincie wil de ruimtelijke kwaliteit van Brabant bevorderen. Dit betekent dat nieuwe ontwikkelingen een bijdrage leveren aan de kernkwaliteiten van Brabant. Deze kernkwaliteiten zijn in de Structuurvisie ruimtelijke ordening en meer concreet en specifiek in de uitwerking van de Structuurvisie, door middel van Gebiedspaspoorten uitgewerkt. Gebiedskenmerken zijn de spil van ruimtelijke kwaliteit: het gaat daarbij om het verbinden van de opgave met de plek. In de Verordening ruimte is de bevordering van ruimtelijke kwaliteit concreet vertaald in twee principes: zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap. De provincie vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Er wordt eerst gekeken naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zo veel mogelijk voorkomen worden.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een kwaliteitsverbetering van het landschap om daarmee het verlies aan omgevingskwaliteit te beperken.

De gemeente Uden onderschrijft beide principes. In voorliggend plan is daarom met de gekozen systematiek invulling gegeven aan de Verordening ruimte, door middel van zonering van het plangebied, het beschermen van actuele en potentiële waarden en een passende maatvoering voor ontwikkelingen.

Hier is in hoofdstuk 4 een nadere invulling aan gegeven. Tevens heeft de gemeente Uden de landschapsinvesteringsregeling in de vorm van een eigen beleid opgesteld ten aanzien van ruimtelijke kwaliteitsverbetering bij ruimtelijke ontwikkelingen in haar gemeente. Dit is tevens opgenomen in paragraaf 4.1.

Stedelijke ontwikkeling (hoofdstuk 3)

Het provinciale beleid is gericht op het bundelen van de verstedelijking. Op provinciale schaal betekent het uitgangspunt van bundeling van verstedelijking dat het leeuwendeel van de woningbouw, de bedrijventerreinen, voorzieningen en bijbehorende infrastructuur moet plaatsvinden in de stedelijke concentratiegebieden.

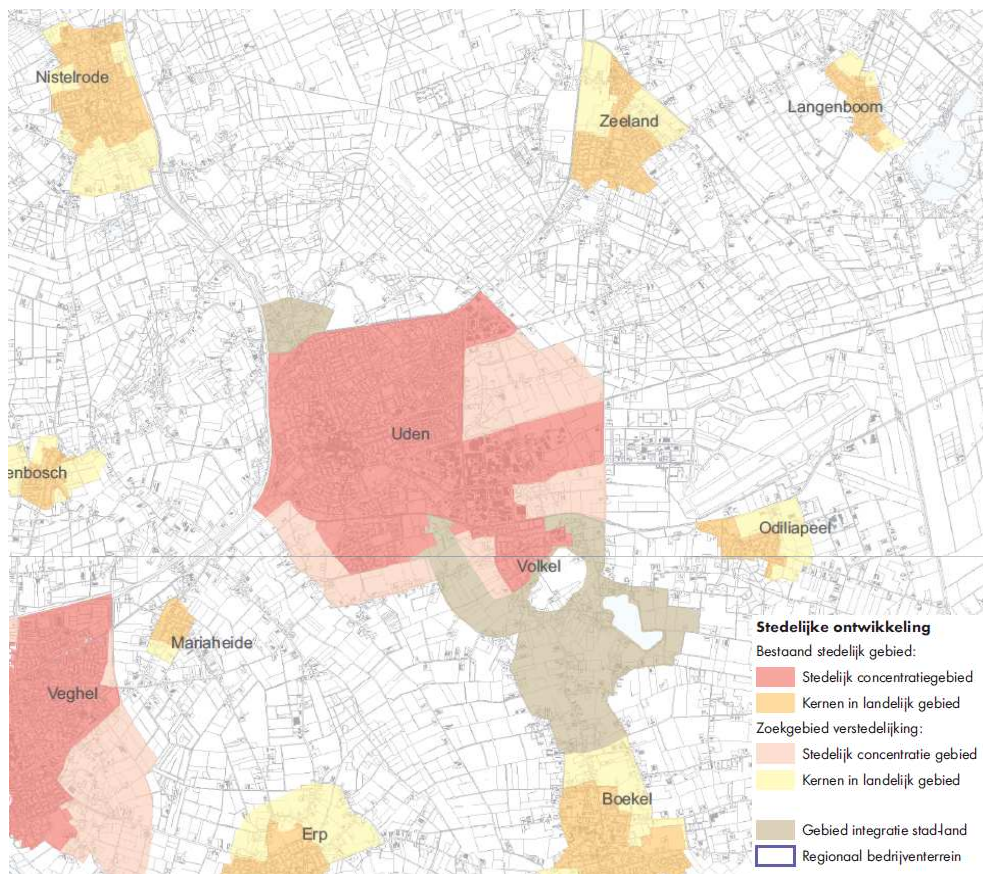
In en rondom de kernen in het landelijk gebied staat het voorkomen van verdere aantasting van het buitengebied centraal. Dit betekent dat het accent op inbreiden, herstructureren en intensief en meervoudig ruimtegebruik ligt.

Het gemeentelijk grondgebied van Uden is opgedeeld in een tweetal categorieën van deelgebieden: bestaand stedelijk gebied (stedelijk concentratiegebied en kernen in landelijk gebied) en zoekgebied voor verstedelijking (stedelijk concentratiegebied en kernen in landelijk gebied). Het gebied ten zuiden van Volkel is aangeduid als gebied integratie stad en land.

Binnen deze gebieden gelden verschillende ontwikkelingsmogelijkheden en bijbehorende voorwaarden, voor (met name stedelijke) ruimtelijke ontwikkelingen. Alle gronden die zijn aangeduid als bestaand stedelijk gebied liggen buiten het plangebied. Daar waar zoekgebied verstedelijking onderdeel uitmaakt van het plangebied en waar mogelijk ontwikkelingen plaatsvinden, moeten deze buitenplannen worden afgewogen.

De specifieke ontwikkelingsmogelijkheden in de Verordening ruimte met betrekking tot specifieke stedelijke ontwikkelingen, zoals bovenregionale leisurevoorzieningen, zijn niet rechtstreeks in dit plan doorvertaald.

Als toch nieuw ruimtebeslag nodig is, kan dit alleen daar waar er gelet op de ruimtelijke kwaliteiten verantwoorde uitbreidingsmogelijkheden liggen. Dit zijn de in de Verordening ruimte aangewezen zoekgebieden voor verstedelijking. Ruimtelijke karakteristieken en kwaliteiten worden dus meer bepalend voor de wijze waarop de (economische) dynamiek in de kernen in landelijk gebied haar plek krijgt. Dit heeft tot gevolg dat de bouw mogelijkheden per kern verschillen en dat niet iedere gemeente een nieuwe woonwijk of een nieuw bedrijventerrein of kantorenlocatie kan ontwikkelen. Onder specifieke voorwaarden is stedelijke ontwikkeling ook mogelijk in gebieden met bijzondere landschappelijke kwaliteiten, de zogenaamde gebieden integratie stad-land. In deze gebieden kan stedelijke ontwikkeling plaatsvinden in samenhang met een groene en blauwe landschapsontwikkeling.

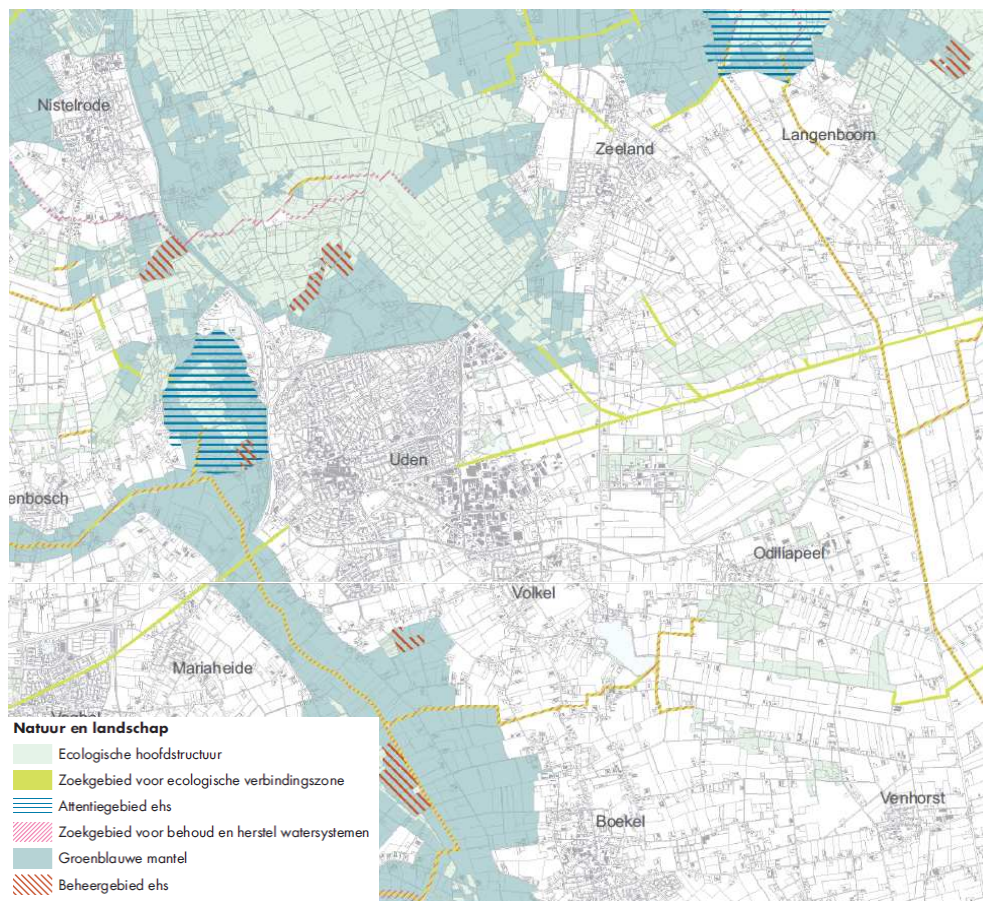
Figuur: uitsnede kaart 'Stedelijke ontwikkeling' en legenda Verordening ruimte

Ecologische hoofdstructuur (hoofdstuk 4)

De ecologische hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van natuur- en landbouwgebieden met natuurwaarden van (inter)nationaal belang. Het doel van het EHS-beleid is het veiligstellen van ecosystemen en het realiseren van leefgebieden met goede condities voor de biodiversiteit. De ecologische hoofdstructuur bestaat uit: bestaande natuur- en bosgebieden; gerealiseerde nieuwe natuur (gronden die met subsidie op grond van het Natuurbeheerplan zijn gerealiseerd als nieuwe natuur en waar de landbouwfunctie of een andere niet-natuurbestemming is verdwenen); nog niet gerealiseerde nieuwe natuur (meestal agrarische gronden, die in het Natuurbeheerplan zijn aangewezen als nieuwe natuur, maar waar de landbouwfunctie of een andere niet-natuurbestemming nog aanwezig is). Daarnaast zijn er de ecologische verbindingzones. Dit zijn (langgerekte) landschapselementen, die als groene schakels de Brabantse natuurgebieden met elkaar verbinden.

Onderdeel van het EHS-beleid is ook het beschermen van de natte natuurepaleis. Hier-voor zijn in de Verordening zogenaamde 'attentiegebieden ehs' aangewezen.

De gronden die onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur en/of attentie-gebied ehs zijn in voorliggend bestemmingsplan concreet begrensd. De zoekgebieden voor ecologische verbindingzones zijn aangeduid conform de Verordening. De wijze waarop deze begrenzing en bescherming zijn uitgewerkt, is opgenomen in hoofdstuk 4.

Figuur: uitsnede kaart 'Natuur en landschap' en legenda Verordening ruimte

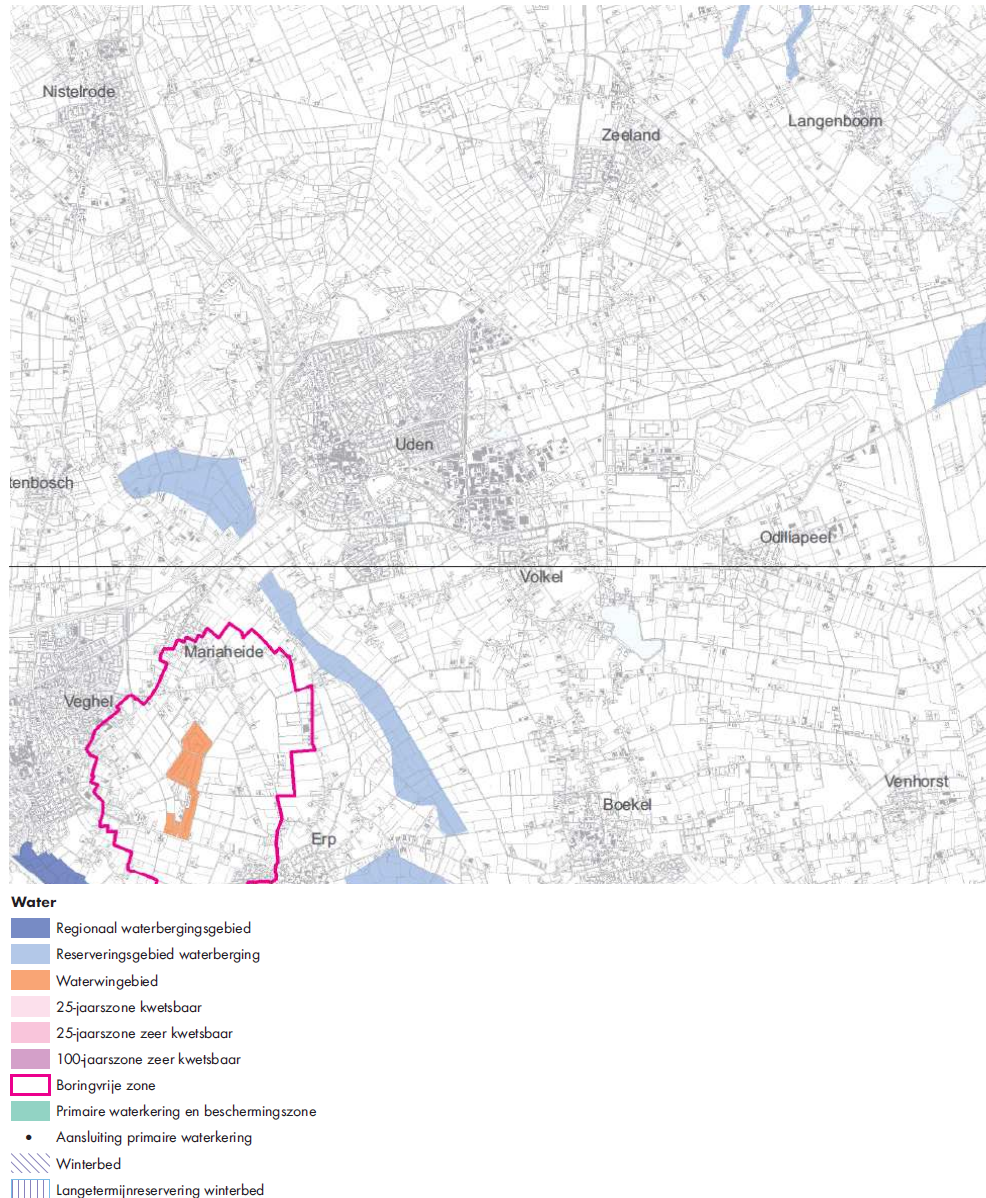
Water (hoofdstuk 5)

De Verordening ruimte strekt ertoe dat een aantal wateronderwerpen in gemeentelijke bestemmingsplannen wordt opgenomen. In het Provinciaal Waterplan (PWP) is een aantal wateronderwerpen genoemd dat in deze verordening wordt uitgewerkt. Van belang voor het plangebied zijn:

- natte natuurepaleis inclusief beschermingszones (attentiegebieden ehs);
- reserveringsgebieden voor waterberging;
- ruimte voor behoud en herstel van watersystemen.

Het voor de toekomst veiligstellen van deze functie voor de attentiegebieden EHS in de gemeente Uden is mede in dit bestemmingsplan voorzien, doordat voor de concreet begrensde gebieden een beschermende regeling is opgenomen. Het beleid van de gemeente is er op gericht in het reserveringsgebied waterberging geen mogelijkheden voor nieuw- of hervestiging van een intensieve veehouderij, een nieuwvestiging van of een omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf en/of een nieuwvestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf mogelijk te maken.

De gebieden die zijn aangewezen als ruimte voor behoud en herstel van watersystemen zijn in het bestemmingsplan opgenomen en voorzien van een beschermende regeling. Dit betekent onder andere dat er voorwaarden zijn gesteld bij het vergroten of vormverandering van (niet-) agrarische bouw- en bestemmingsvlakken.

Figuur: uitsnede kaart 'Water' en legenda Verordening ruimte

Groenblauwe mantel (hoofdstuk 6)

De provincie kiest in de Structuurvisie ruimtelijke ordening voor een vitaal en mooi landelijk gebied in Brabant. Deze inzet is uitgewerkt in twee robuuste structuren; de structuur 'landelijk gebied' en de 'groenblauwe structuur'.

In het landelijk gebied is de ontwikkeling van de landbouw van belang en daarnaast de ontwikkeling van andere vormen van bedrijvigheid en van natuur, landschap, recreatie en wonen. De provincie stimuleert hier een bepaalde menging van functies die leidt tot een sterke plattelandseconomie. Dit is in deze verordening vooral uitgewerkt in de hoofdstukken 8 tot en met 11 van de Verordening. Daarnaast zet de provincie in op een groenblauwe structuur, gekoppeld aan het water- en natuursysteem van Brabant. Ook tussen grote stedelijke kernen streeft de provincie naar behoud en ontwikkeling van gebieden met waarden op het vlak van natuur en water. Het beleid in de groenblauwe structuur is gericht op behoud en ontwikkeling van natuurwaarden in en buiten natuurgebieden.

Daarnaast is de ontwikkeling van een natuurlijk en robuust watersysteem van belang. Dit kan door ontwikkelingsmogelijkheden voor functies te bieden die daaraan bijdragen. Hiermee wil de provincie een positieve ontwikkeling bereiken in het functioneren van het watersysteem en in de biodiversiteit en daarmee ook de landschappelijke contrasten in Brabant versterken.

De groenblauwe structuur bestaat uit drie perspectieven:

- het kerngebied groenblauw (ecologische hoofdstructuur, ecologische verbindingzones en gebieden voor behoud en herstel van watersystemen en waterbergingsgebieden);
- de groenblauwe mantel (het gebied tussen enerzijds het kerngebied groenblauw en het agrarisch gebied, alsook het stedelijk gebied);
- de gebieden voor waterberging.

De gebieden die onderdeel uitmaken van de groenblauwe mantel zijn in het bestemmingsplan concreet begrensd en van een adequate regeling voorzien.

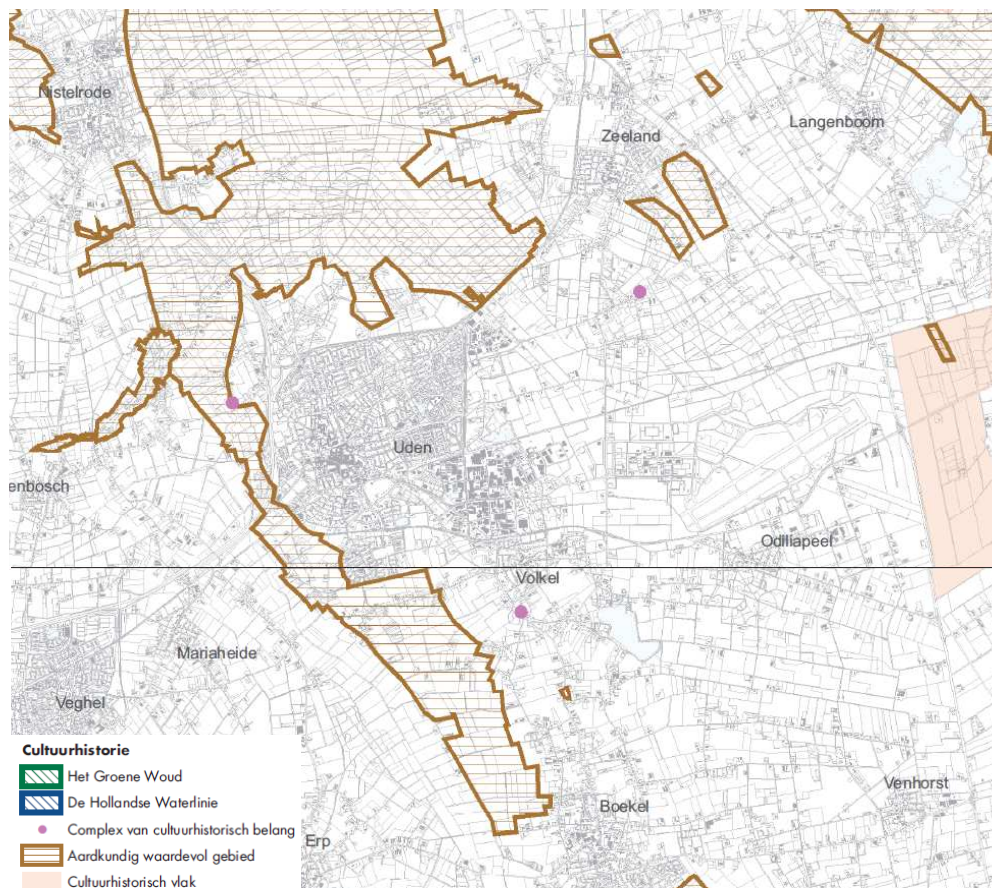
Aardkunde en cultuurhistorie (hoofdstuk 7)

De aardkundige waarden en cultuurhistorische vlakken die binnen de provincie aanwezig zijn, verdienen specifieke aandacht, vanwege de onvervangbaarheid van de aanwezige waarden. Deze zijn aangegeven op de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart.

Het gedeelte ten westen van de kern Uden is aangeduid als 'aardkundig waardevol gebied'. Het plangebied is niet gelegen in een 'cultuurhistorisch vlak'. Wel is een tweetal complexen van cultuurhistorisch belang aanwezig (de industriële complexen Stoomzuivelfabriek St. Anthonius en een (voormalige) zagerij).

De aardkundig waardevolle gebieden zijn in voorliggend bestemmingsplan van een passende regeling voorzien.

Binnen het plangebied komen geen Nationale Landschappen – welke in de Verordening beschermd worden - voor.

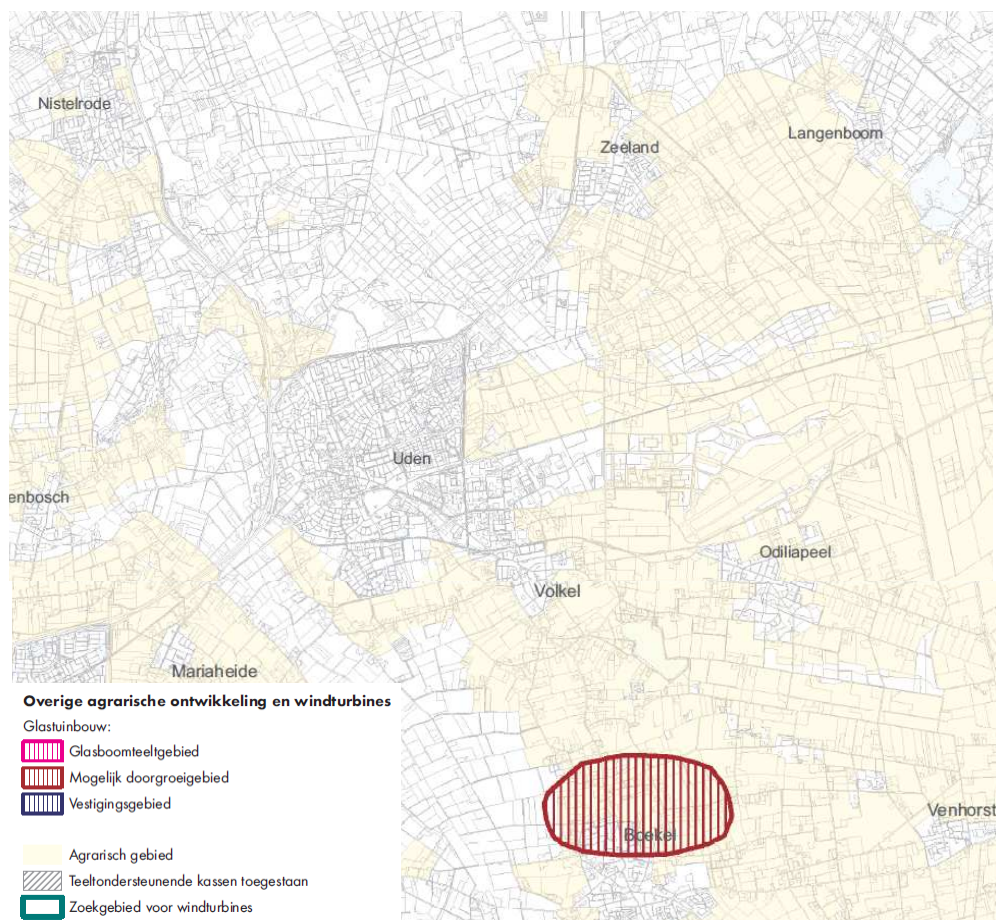
Figuur: uitsnede kaart 'Cultuurhistorie' en legenda Verordening ruimte

Agrarisch gebied (hoofdstuk 8)

Voor wat betreft het agrarisch gebied vraagt de provincie aan gemeenten om aan te geven welke ontwikkelmogelijkheden er zijn voor een gevarieerde plattelandseconomie en in welke gebieden het agrarisch gebruik prevaleert. Om de ruimte voor de agrarische sector ook naar de toekomst toe te bewaren, is het wenselijk strijdige functies te beperken. Het staat niet op voorhand vast welke functies strijdig zijn met de in het gebied aanwezige land- en tuinbouw. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om dat te bepalen, binnen de bepalingen welke zijn opgenomen in hoofdstuk 8.

Met name de bepalingen ten aanzien van grondgebonden en overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven, onder meer over vestiging en uitbreiding, permanente en tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen en kassen en biomassa-bewerking of -verwerking, zijn van belang.

Deze bepalingen zijn in voorliggend bestemmingsplan op een adequate en concrete wijze (door)vertaald.

Figuur: uitsnede kaart 'Overige agrarische ontwikkeling en windturbines' en legenda Verordening ruimte

Intensieve veehouderij (hoofdstuk 9)

De integrale zonering van het landelijk gebied, met bijbehorende ontwikkelingsmogelijkheden, ten behoeve van (de herstructurering van) de intensieve veehouderijsector, zoals opgenomen in de reconstructieplannen, is in de Verordening deels op onderdelen herzien. De herziening van de integrale zonering is met name het gevolg van de verandering van de grenzen van het stedelijk gebied en natuurgebieden, waardoor de zones hieromheen (extensiveringsgebied) in enkele gevallen ook zijn gewijzigd.

Voor de gemeente Uden gaat het hier om kleine wijzigingen op een beperkt aantal locaties. Daarnaast zijn de ontwikkelingsmogelijkheden gedeeltelijk gewijzigd. In voorliggend bestemmingsplan is de integrale zonering, met bijbehorende ontwikkelingsmogelijkheden, uit de Verordening integraal overgenomen.

Koerswijziging intensieve veehouderij

In de veehouderij is een ontwikkeling gaande dat de nadruk niet meer ligt op schaalvergroting maar de aandacht ligt met name op dierenwelzijn, volksgezondheid, milieu en inpassing in de omgeving.

Bouwblokken van veehouderijen worden voorlopig begrensd op maximaal 1,5 ha. Provinciale Staten hebben ingestemd met deze koerswijziging. Het is een verdere uitwerking van de adviezen van de Commissie Van Doorn die in opdracht van Gedeputeerde Staten met adviezen kwam voor de toekomst van de intensieve veehouderij.

Commissie van Doorn en het Verbond van den Bosch Onder regie van de Commissie Van Doorn tekenden 27 belangrijke partijen uit de keten van de vleesproductie en –verkoop op 1 september 2011 het Verbond van Den Bosch. Onder hen supermarktketens, slachterijen, boerenorganisaties en mengvoederleveranciers. Ze spraken af dat er uiterlijk in 2020 alleen nog duurzaam geproduceerd vlees in de schappen ligt. Om ervoor te zorgen dat dit ook echt gebeurt, gaat de sector aan de slag met een ketenkwaliteitssysteem. Bovendien komt er veel aandacht voor het lokale draagvlak voor de veehouderijen binnen gemeenten en voor het landschap.

Burgerinitiatief: Megastallen-Nee

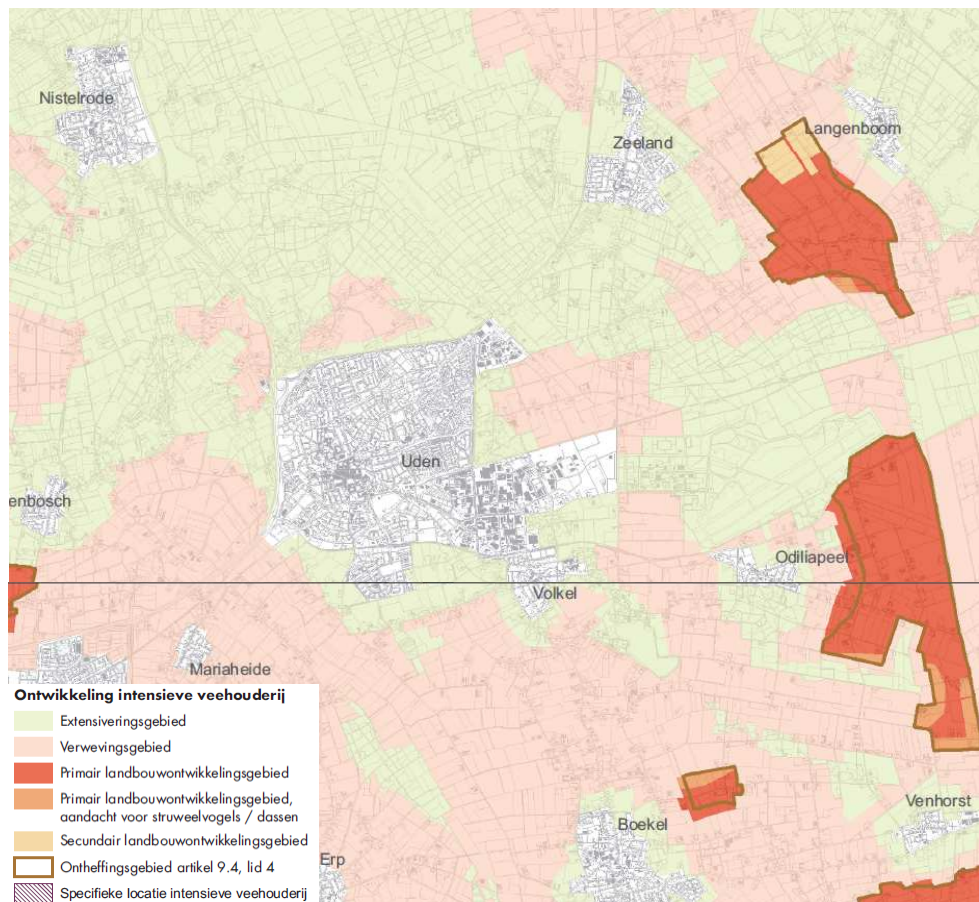
In de laatste jaren werd het steeds duidelijker dat het draagvlak voor schaalvergroting van met name de intensieve veehouderij op het platteland afnam. Vanuit verschillende invalshoeken – volksgezondheid, milieu en dierenwelzijn – ontstond tegenstand tegen de manier van werken: dit leidde in 2009 tot een burgerinitiatief Megastallen-Nee. Het comité Megastallen-Nee bood de provincie 33.000 handtekeningen aan tegen megastallen, in 2009. Voor het provinciebestuur was dit aanleiding een pas op de plaats te maken en zich te beraden op de toekomst van de intensieve veehouderij. Hiervoor werd de Commissie Van Doorn in het leven geroepen.

Concretere maatregelen

De provincie Noord-Brabant neemt in Nederland het voortouw in de omslag naar een duurzame veehouderij. Op landelijk gebied kwam staatssecretaris Bleker in november 2011 met een beleidsvisie op de toekomst van de veehouderij. Hij neemt hierin de grote lijnen van het advies van de Commissie Van Doorn over. Het provinciebestuur is echter van mening dat de staatssecretaris er te weinig concrete maatregelen aan koppelt.

De provincie heeft er, samen met andere provincies, bij het kabinet op aangedrongen het niet bij woorden te laten. Onder andere is verzocht om:

- een striktere aanpak van de vermindering van antibioticagebruik;
- een versnelling bij het opstellen van een beoordelingskader voor veehouderij door de Gezondheidsraad;
- bovendien zien ze graag meer samenhang in beleid rondom mestverwerking, aanpak stikstof en verduurzaming.

Figuur: uitsnede kaart 'Ontwikkeling intensieve veehouderij' en legenda Verordening ruimte

Glastuinbouw (hoofdstuk 10)

Glastuinbouw moet zo veel mogelijk worden geconcentreerd in vestigingsgebieden en mogelijke doorgroeigebieden. De genoemde gebieden zijn begrensd en per gebied is aangegeven wat de ontwikkelingsmogelijkheden voor de glastuinbouw zijn. Buiten deze gebieden is glastuinbouw enkel toegestaan door al gevestigde (solitaire) bedrijven en dat in principe tot een maximum van 3 hectare netto glas.

Binnen het plangebied komen geen vestigingsgebieden of mogelijke doorgroeigebieden voor glastuinbouw voor.

Niet-agrarische ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied (hoofdstuk 11)

De ontwikkeling van diverse niet-agrarische activiteiten is onder voorwaarden toegelaten in de agrarische gebieden en in de groenblauwe mantel. Om de ruimte voor de agrarische sector ook naar de toekomst toe te bewaren, is het wenselijk strijdige functies te beperken. Het staat niet op voorhand vast welke functies strijdig zijn met de in het gebied aanwezige land- en tuinbouw. Vanuit provinciaal niveau zijn kaderstellende regels gegeven ten aanzien van de ontwikkeling van niet-agrarische functies. Als regel is voor de ontwikkeling van niet-agrarische functies de zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en de kwaliteitsverbetering van het landschap van toepassing.

Daarbij is van belang dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen alleen zijn toegelaten op locaties waar op grond van de geldende planologische regeling het bouwen van gebouwen is toegestaan (het zogenaamde VAB-beleid).

In hoofdstuk 11 zijn specifieke regels opgenomen voor wonen, Ruimte voor ruimteka- vels, kwaliteitsverbetering in bebouwingsconcentraties, landgoederen, agrarisch- technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven, horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen, recreatiewoningen, dagrecreatie, kleinschalige vrijetijds- voorzieningen, lawaaisporten, windturbines en wegen.

Waar relevant en wenselijk generiek te regelen zijn deze regels (door)vertaald in voor- liggend bestemmingsplan. Zie hoofdstuk 4 voor een nadere uitwerking.

3.2.3 Actualisatie Verordening ruimte 2012

Op 17 december 2010 hebben Provinciale Staten de Verordening ruimte Noord- Brabant 2011 vastgesteld en deze vervolgens op 25 februari 2011 gewijzigd. De Ver- ordening ruimte is met ingang van 1 maart 2011 in werking getreden. Uit eerste prak- tijkervaringen blijkt dat het noodzakelijk is om regelmatig te bezien of de regels die in de Verordening ruimte zijn opgenomen aanpassing behoeven.

Een eerste (integrale) wijziging van de Verordening ruimte heeft geleid tot de vaststel- ling van de Verordening ruimte 2012 (zie vorige paragraaf).

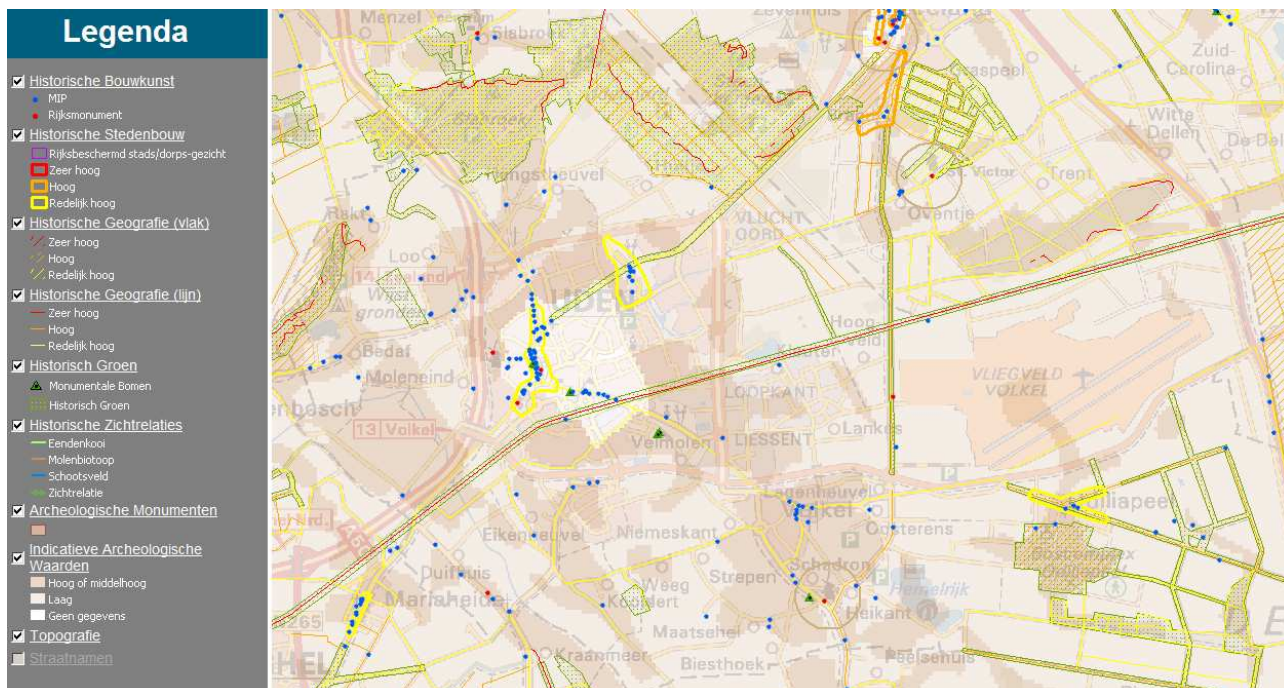
In december 2011 hebben Provinciale Staten het koersdocument 'Transitie Brabantse Stad en platteland; een nieuwe koers' vastgesteld. Een van de uitgangspunten is meer participatie en betrokkenheid van de maatschappij, waarbij het denken en handelen van burgers en ondernemers het vertrekpunt is. Er wordt meer ruimte gegeven aan particulier initiatief en bedrijfsleven als er sprake is van maatschappelijke meerwaarde.

In 2012 is de provincie gestart met een traject tot aanpassing van de Verordening ruimte (Vr). Deze aanpassing komt voort uit het koersdocument Transitie Stad en Plat- teland, de evaluatie van de Vr en het nieuwe natuurbeleid.

3.2.4 Cultuurhistorische/Archeologische Waardenkaarten (2006 en 2012)

Deze provinciale kaarten biedt inzicht in cultuurhistorische waarden en archeologische verwachtingswaarden binnen gemeenten. De kaart heeft tot doel de beschikbare in- formatie op een publieksvriendelijke manier te presenteren.

Kenmerkend voor de gemeente Uden is de aanwezigheid van historische bebouwing, met name in de bebouwde kom. Daarnaast is een aantal kenmerkende historische groenstructuren aanwezig, zoals het bosgebied Bedafsche bergen, het natuurgebied Maashorst, de bossen ten zuiden van Odiliapeel en de (laan)beplanting langs het oude spoortracé (Duits lijntje), de Zeelandsedijk, de Bergmaas, de Oudedijk en Beukenlaan in Odiliapeel en meerdere wegen ten oosten van Odiliapeel en historisch landschappe- lijke vlakken, grotendeels gelegen ter plaatse van de eerder genoemde historische groenstructuren. Voor de gebieden rondom de kernen is een hoge indicatieve archeo- logische waarde aangewezen.

Op de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart uit 2010 zijn de cultuurhistorisch waardevolle elementen meer op hoofdlijnen, op landschapsniveau aangeduid. In dit verband valt een groot deel van de gemeente Uden binnen de cultuurhistorische landschappen Productiebossen Udenoord en Steenberg en Bedafsche bergen en Landgoederen de Peel. Een uitgebreidere beschrijving is terug te vinden in paragraaf 4.2.2. In hoofdstuk 4 is bij de planthema's aangegeven hoe in voorliggend bestemmingsplan is omgegaan met het aspect cultuurhistorie en archeologie.

3.2.5 Aardkundig Waardevolle Gebiedenkaart (2005)

Op de aardkundig waardevolle gebiedenkaart (AWG Kaart) is te zien of er aardkundige waarden aanwezig zijn in het plangebied. Aardkundige waarden zijn die onderdelen van het landschap die iets vertellen over de natuurlijke ontstaanswijze van een gebied. Denk hierbij aan dekzandruggen, beken, kreken, stuifzanden, etc. Bij aardkundige waarden gaat het om de eigen waarde die men aan een aardkundig verschijnsel mag toekennen. Het kan dan gaan om een object of een patroon, bestaande uit een combinatie van objecten. Het kan zelfs gaan over een aardkundig proces.

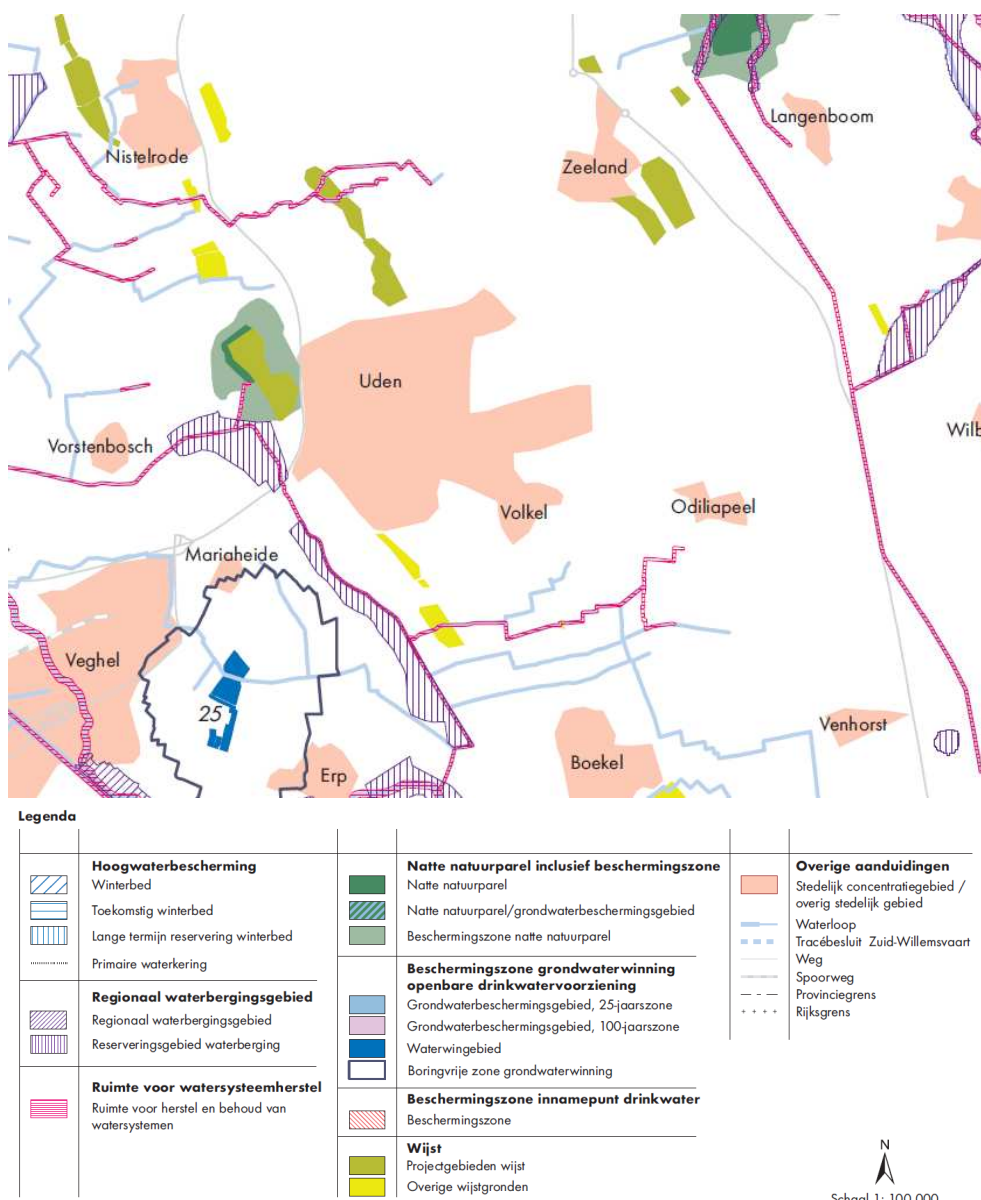
In de gemeente Uden liggen delen van de aardkundig waardevolle gebieden 'Peelrandbreuk, Maashorst' en 'Bedafsche bergen'. De aardkundig waardevolle gebieden binnen het plangebied zijn van een passende regeling met bijbehorend adequaat beschermingsregime voorzien.

3.2.6 Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015 'Waar water werkt en leeft' (2009)

Op 20 november 2009 hebben Provinciale Staten het Provinciaal Waterplan 2010-2015 'Waar water werkt en leeft' vastgesteld. Het plan is op 22 december 2009 in werking getreden. Het Provinciaal Waterplan bestaat uit zes verschillende onderdelen.

- Plantekst Provinciaal Waterplan en het uitvoeringsprogramma: De plantekst beschrijft het provinciale waterbeleid voor de periode 2010 tot 2015.
- Kaderrichtlijn Waterdoelstellingen en onderbouwing: Deze geeft per grond- en oppervlaktewaterlichaam de doelstellingen, die, volgens de Kaderrichtlijn Water, moeten worden vastgelegd en bijbehorende onderbouwingen hierbij.
- Plan-MER inclusief aanvulling: Voor het plan en de waterbeheerplannen van de waterschappen is een strategische milieubeoordeling (plan-MER) uitgevoerd. Dit is een formele eis, die de wet stelt aan strategische plannen, zoals een Provinciaal Waterplan.
- Plankaart Waterhuishoudkundige functies: De plankaart laat zien waar de verschillende functies voor het waterbeleid worden toegekend.
- Plankaart Structuurvisie water: De plankaart laat zien welke watermaatregelen ruimtelijke consequenties hebben. De kaart heeft de status van structuurvisie onder de Wet ruimtelijke ordening.
- Nota van inspraak en reactie: In de nota geven GS aan hoe zij de inspraakreacties hebben verwerkt in het Provinciaal Waterplan.

Op plankaart 2 'Structuurvisie water' (zie navolgende figuur) is te zien dat het beekdal van de Leijgraaf is aangeduid als regionaal waterbergingsgebied en gebieden waar ruimte voor watersysteemherstel voorzien is. Het gebied ten westen van de kern Uden valt binnen een beschermingszone natte natuurparel en een heel klein deel binnen de natte natuurparel zelf. Deze aspecten zijn met een passende (beschermings)regeling doorvertaald in het bestemmingsplan. Daarnaast is voor een tweetal gebieden binnen de gemeente de aanduiding 'projectgebieden wijst' en voor een drietal gebieden binnen de gemeente de aanduiding 'overige wijstgronden' opgenomen. Deze gebieden zijn op de verbeelding voorzien van een zogenaamde gebiedaanduiding en hebben in voorliggend plan een beschermingsregime met omgevingsvergunningstelsel gekregen, ter bescherming van de karakteristieke kenmerken en waarden van deze gebieden.

Figuur: kaartuitsnede 'Structuurvisie water' provinciaal Waterplan en legenda

3.2.7 StructuurvisiePlus Uden-Veghel (2001)

De intergemeentelijke structuurvisie 'StructuurvisiePlus Uden-Veghel' (2001) heeft gediend als bouwsteen voor het Streekplan en het Uitwerkingsplan van de stedelijke regio Uden/Veghel. Deze structuurvisie is inmiddels vervangen door de 'Interim Structuurvisie Uden 2009-2015' en de structuurvisie van de gemeente Veghel.

3.2.8 Waterbeheerplan 2010-2015

Het Waterbeheerplan is op 30 december in werking getreden, met terugwerkende kracht tot 22 december 2009. Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben het Waterbeheerplan op 21 december 2009 goedgekeurd. Hiermee is het startsein gegeven om samen te werken aan een waterbestendig Brabant.

Het waterbeheerplan maakt inzichtelijk wat waterschap Aa en Maas de komende zes jaar, vaak in samenwerking met partners, gaat doen. Het doel is om het watersysteem en de afvalwaterketen op orde te houden. Het beheer van water door het waterschap bepaalt mede dat mensen en dieren in Noordoost Brabant leven in een veilige, schone en prettige omgeving.

Hierna is een korte samenvatting van de acties uit het waterbeheerplan, per maatschappelijk waterthema, opgenomen.

1 Veilig en bewoonbaar gebied

- Investeren in het verbeteren van dijken zodat de veiligheid tegen overstromingen blijft gewaarborgd. Hiervoor verbetert het waterschap de vijf kilometer primaire waterkering en vijf waterkerende kunstwerken die niet aan de norm voldoen.
- De grootste knelpunten van wateroverlast oplossen.

2 Voldoende water

- De baggerachterstand verder wegwerken.
- De knelpunten in agrarisch gebied oplossen door inrichtings- en beheermaatregelen.
- Het aanpakken van de verdroging van natuurgebieden.

3 Schoon water

- Onderzoeken of er verontreinigingen in de waterbodem zitten en waar nodig het betreffende waterlichaam baggeren.
- Afvalwater zo goed mogelijk en tegen zo laag mogelijke kosten blijven zuiveren.
- De samenwerking in de afvalwaterketen met gemeenten verder verdiepen.
- Initiatieven om diffuse verontreinigingen terug te dringen, blijven stimuleren.

4 Natuurlijk water

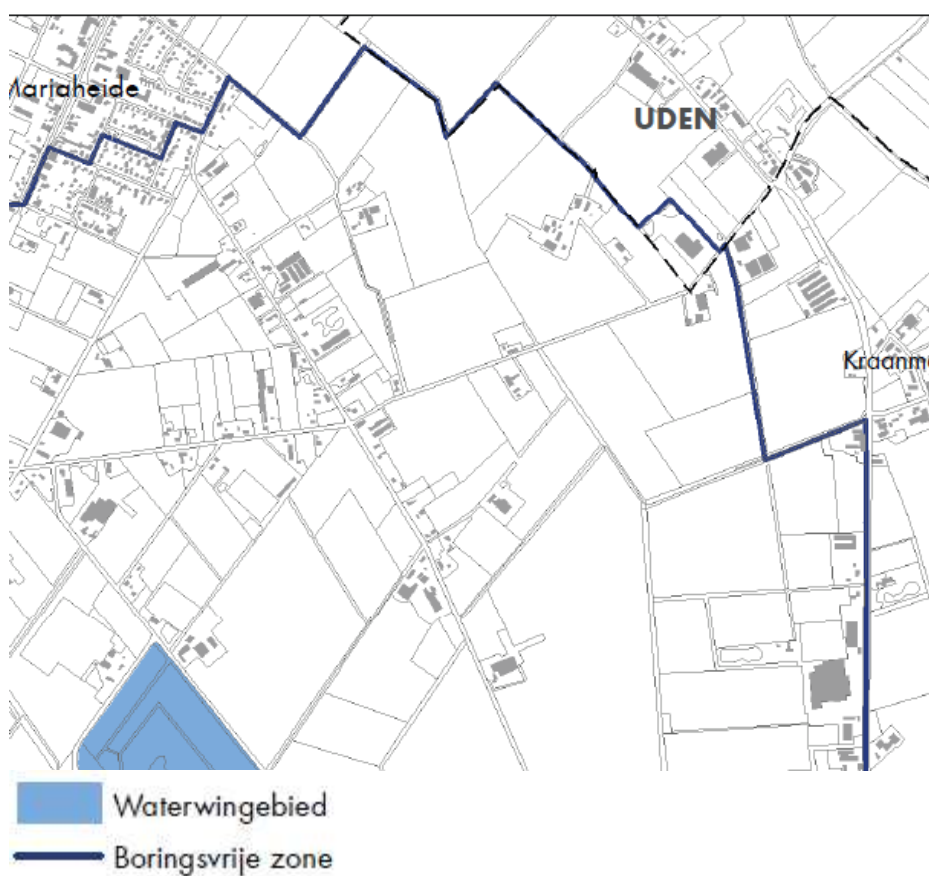
- 30 km beek herstellen om te zorgen voor een goede leefomgeving voor planten en dieren.
- 120 km ecologische verbindingzones (zones die natuurgebieden aan elkaar verbindt) aanleggen samen met gemeenten en terreinbeheerders.
- 50 barrières voor de vistrek opheffen door onder andere het aanleggen van vispassages. Hierdoor creëert het waterschap een belangrijke randvoorwaarde voor een gezonde visstand.

Samen met de gemeenten de belangrijkste knelpunten in stedelijk gebied aanpakken, zoals blauwalgen en waterstank.

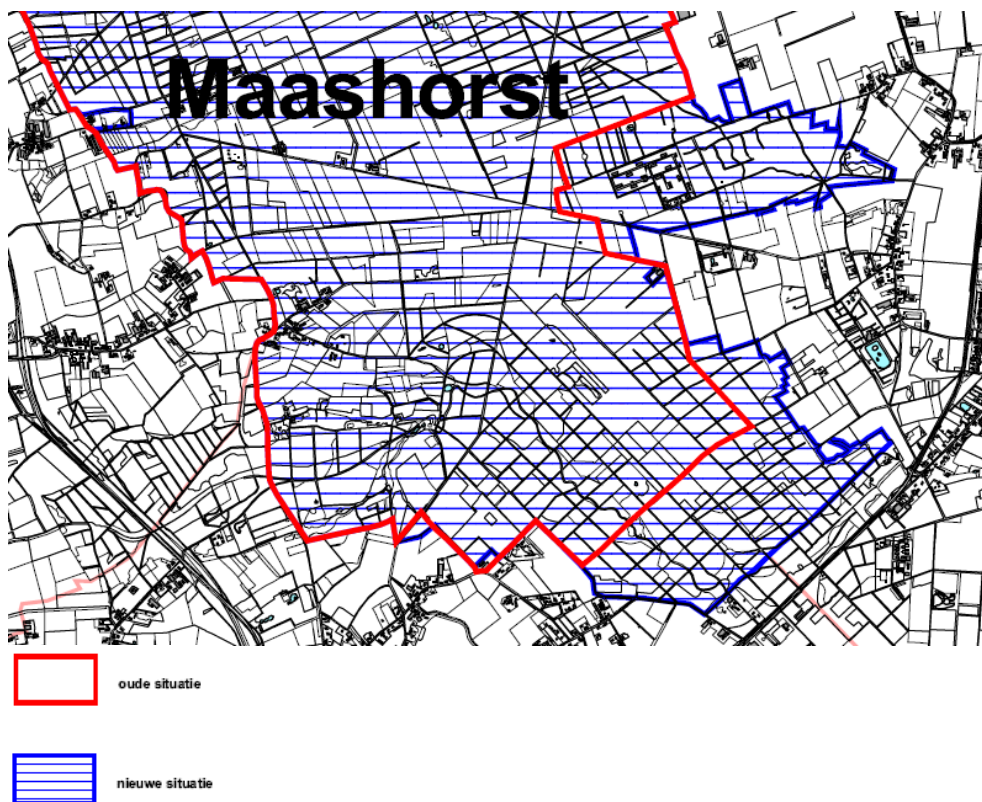
3.2.9 Provinciale Milieuverordening (PMV) (2010)

Op 5 februari 2010 is de nieuwe Provinciale milieuverordening Noord-Brabant 2010 (PMV) vastgesteld door Provinciale Staten. Deze verordening wijst bijzondere en kwetsbare gebieden aan vanuit milieuopectiek op basis van de Wet Milieubeheer.

De PMV richt zich onder andere op het aanduiden van bodembeschermingsgebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en stiltegebieden. Hierbinnen gelden gebruiksbeperkingen, welke door deze verordening geregeld worden. In de gemeente Uden gaat het om het stiltegebied Maashorst en de boringsvrije zone rondom het grondwaterwin- gebied Veghel. Zoals eerder al opgemerkt, voorziet voorliggend bestemmingsplan niet in specifieke regelingen voor deze gebieden, omdat dit al in de PMV geregeld is.

Figuur: grens boringsvrije zone PMV

Figuur: ligging stiltegebied PMV

3.2.10 Subsidie Groene en Blauwe diensten

Met subsidies uit het Groen Blauw Stimuleringskader wil de provincie het Brabantse landschap en het waterbeheer verbeteren en de mogelijkheden om van het landelijk gebied te genieten.

Het bedrag dat gemeenten en waterschappen willen inzetten voor de regeling, zal de provincie verdubbelen. In de uitvoering denken onder andere gemeenten en landbouw- en natuurgebiedskenners mee. Het uitgangspunt is dat extra werk wordt vergoed. De hoogte van de vergoedingen voor zogenoemde 'groene of blauwe diensten' is samen met kenners van het gebied bepaald.

3.2.11 Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant (2010)

De verordening 'Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant' is op 15 juli 2010 in werking getreden. De verordening is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Noord-Brabant. Het doel van de verordening is de overmaat aan ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden te verminderen. Naar aanleiding van het besluit van de Provinciale Staten worden er aanvullende eisen gesteld voor de ontwikkelingsmogelijkheden in de veehouderij sector. **De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, middels een provinciale depositiebank.** Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.

3.2.12 Energieagenda Provincie Noord Brabant

In de Energieagenda kiest de provincie Noord-Brabant voor innovatie en duurzaamheid als route voor de transitie naar duurzame energie. Daarbij wordt ingezet op de kracht van Brabant: duurzame technologische innovatie, kennis en samenwerking. Want er gebeurt al veel. Het is vooral de kunst om, ieder vanuit zijn eigen rol en kracht, de energietransitie vorm te geven. En daarmee echt het verschil te maken.

De provincie wil met de Energieagenda zoveel mogelijk bestuurlijk en maatschappelijk betrokken partijen bereiken en inspireren om de energietransitie in Brabant verder in te vullen. Doelstelling van de agenda is om van Brabant een provincie te maken, die 100% gebruik maakt van duurzame energie in 2040.

De agenda vormt het kader voor het energiebeleid van de provincie Noord-Brabant tot en met 2020. Het perspectief van het energiebeleid is gericht op lange termijn doelen waarbij de duurzame energietransitie kansen voor de Brabanders en de provincie oplevert. Daarmee wordt tegelijk een positieve bijdrage geleverd aan de nationale en provinciale klimaatdoelstellingen. De agenda wordt ingevuld vanuit de toegevoegde waarde die de provincie heeft als gebiedsregisseur door de juiste partijen bij elkaar te brengen, te werken aan kennisdeling, waar nodig belemmeringen weg te nemen en projecten te steunen die anders niet van de grond komen.

3.2.13 Agenda Noordoost Brabant

De regio Noordoost Brabant zet ook in op duurzame ontwikkeling en is een regio die de benodigde energie zelf duurzaam opwekt. De regio wil alleen gebruik maken van schone, onuitputtelijke bronnen als wind, zonne-energie, waterkracht, aardwarmte en biomassa. Daarnaast wil de regio zorgen voor een vitaal buitengebied met een duurzame balans tussen wonen, werken, natuur en recreatie.

Het thema duurzaamheid biedt het buitengebied extra kansen voor het opwekken van duurzame energie (vooral bio-energie), biodiversiteit en duurzame landbouw.

3.2.14 Visie duurzaamheid As-50

Als overkoepelend kader voor een duurzame ontwikkeling van de regio is in As-50 verband (samenwerking tussen Uden, Veghel, Oss en Bernheze) zijn 6 duurzaamheidsambities benoemd.

De As-50 streeft naar besparing en duurzame opwekking van onze benodigde energie. Dat wordt gedaan dat in reactie op de mondiale klimaatverandering, maar ook omwille van kosten- beheersing en leveringszekerheid. Uitgaande van een jaarlijkse energiebesparing van 2 % (= landelijke doelstelling) en een jaarlijks toenemende duurzame opwekking van onze energiebehoefte behoort energieneutraliteit in de periode tussen 2030 en 2040 tot de mogelijkheden. Wat betreft de eigen As-50 organisaties wordt gestreefd naar energieneutraliteit in 2020.

3.2.15 Visie Transitie in de landbouw en agrofood As-50

Sterke binding met de agrarische sector vormt een belangrijk deel van de identiteit van de As50. Veel werkgelegenheid in industrie, logistiek en dienstensector, komt hieruit voort. De regio is onderscheidend door de aanwezigheid van Agro-, Food-, Health- en Farmaïndustrie. De toekomst van deze sector heeft directe invloed op de (regionale) economie. De uitbraak van Q-koorts in 2007 is voor de gemeenten uit de As50 aanleiding geweest om begin 2010 de regie in handen te nemen. Dit vanuit het idee dat As50 een wendbare regio is, waar de kennis, het netwerk én de wil aanwezig is om transitie succesvol in beweging te zetten.

Als stip op de horizon staat een sterk en compleet agrofoodcluster. Werkende weg gaat As50 met partners uit industrie en landbouw aan de slag vorm te geven aan deze uitdaging. Middel om beweging in het agrofoodcluster op gang te krijgen is een zogenaamd transitie-experiment: een gezamenlijk gekozen proefproject dat de mogelijkheid biedt zoekend en lerend te komen tot een duurzaam toekomstperspectief voor de agrofoodsector. Alle partijen zien bij transitie in landbouw en agrofood een hoofdrol voor gezondheid en voeding.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Interim structuurvisie Uden 2009-2015

De Interim Structuurvisie 2009-2015 is vastgesteld in februari 2010 en vervangt de StructuurvisiePlus uit 2001. De Interim Structuurvisie is een gemeentelijke structuurvisie en bestaat uit:

- een flexibele component, het programma, en;
- een duurzame component, het ruimtelijk structuurbeeld.

In deze Interim Structuurvisie Uden (ISVU) zijn de kwaliteiten van wonen en werken, voorzieningen, infrastructuur, landbouw, natuur, water en cultuurhistorie in beeld gebracht. Het ruimtelijk structuurbeeld is de samenhangende visie van de gemeente op de ruimtelijke structuur van het hele plangebied, dat wil zeggen alle kernen en het buitengebied van de gemeente. De ISVU gaat over kansen voor de gemeente. Ze zijn uitgewerkt in drie lagen met bijbehorende ambities:

de eerste laag: de ondergrond: het samenspel van water, bodem, landschap en natuur

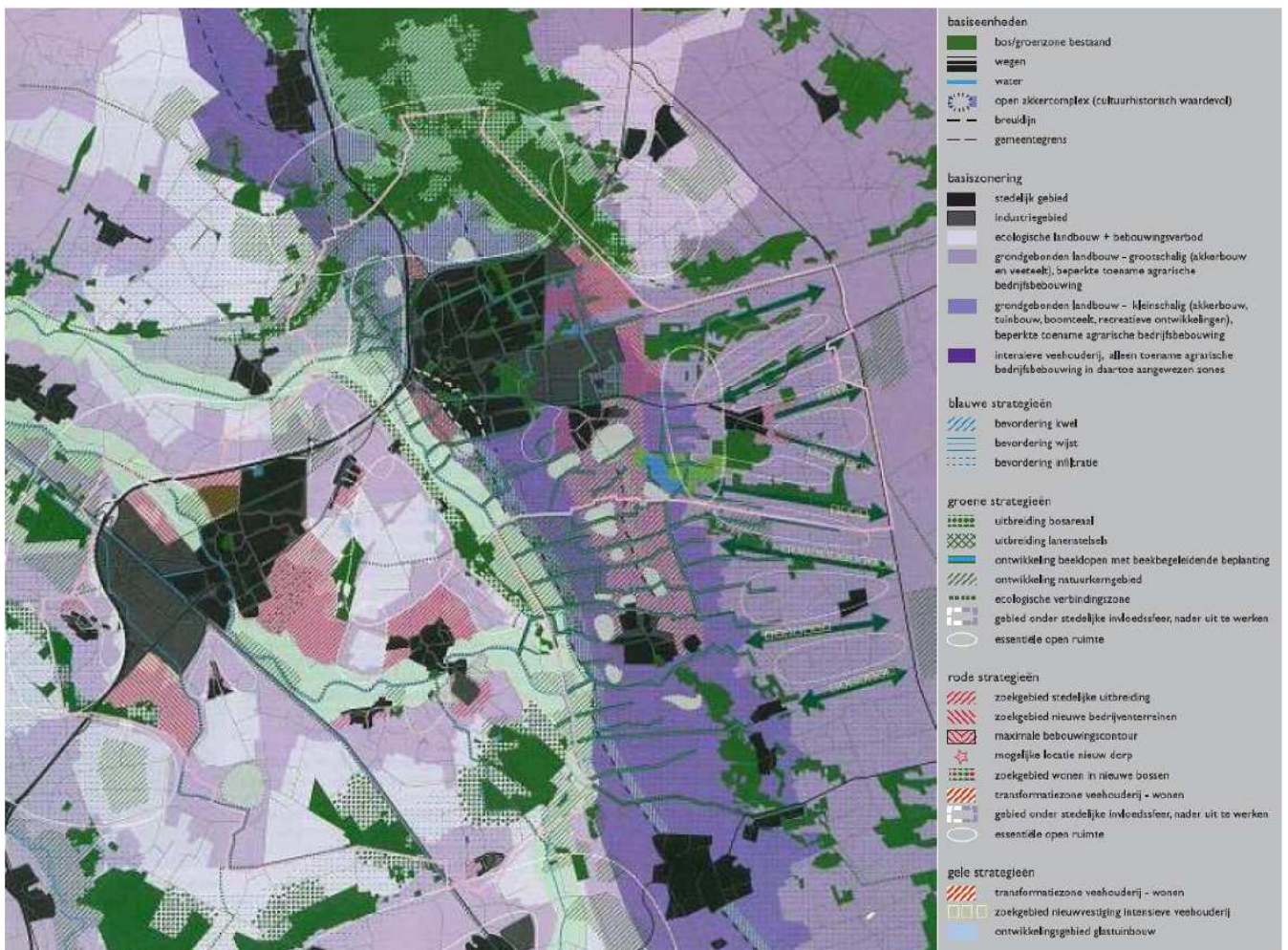
- zorgvuldig omgaan met ruimte en ecosystemen;
- zorgvuldig omgaan met grondstoffen;
- zorgvuldig omgaan met cultuurhistorische, cultuurlandschappelijke en archeologische waarden;
- beperken van (schadelijke) emissies;
- beperken van lokale hinder en het versterken van lokale kwaliteiten;
- bos- en natuurgebieden beschermen en beheren.

de tweede laag: de netwerklaag: het systeem van wegen, kanalen, spoorlijnen, ecologische verbindingen, lanen en singels en andere verbindingen.

- Verbeteren infrastructuur: incl. parkeervoorzieningen;
- Gemeentelijk verkeer- en vervoerplan.

de derde laag: occupatielaag: wonen, werken, recreëren en voorzieningen.

- Economische activiteiten buitengebied;
- Zorgvuldig omgaan met ruimte en ecosystemen;
- Zorgvuldig omgaan met grondstoffen;
- Beperken van (schadelijke) emissies;
- Beperken van lokale hinder en het versterken van lokale kwaliteiten;
- Recreativiteit buitengebied met behoud ecologische en cultuurhistorische waarden;
- Bos- en natuurgebieden beschermen en beheren;
- Verbreden toeristische functie Maashorst;
- Bevorderen ontwikkeling Hemelrijk als toeristische trekker;
- VAB-beleid in het buitengebied.

Figuur: Ruimtelijk Structuurbeeld

Het ruimtelijk structuurbeeld uit de ISVU is gericht op de lange termijn. In het ruimtelijk structuurbeeld zijn aan de bestaande structuur vier soorten strategieën toegevoegd. Deze strategieën sturen de toekomstige ontwikkeling van het gebied op basis van de bestaande ruimtelijke kwaliteiten.

De strategieën zijn in de kaart van het ruimtelijk structuurbeeld zoveel mogelijk aangegeven met de betreffende kleur. Het gaat daarbij om stedenbouwkundige en landschappelijke kwaliteiten en om kwaliteiten die bijvoorbeeld te maken hebben met water, cultuurhistorie, natuur, milieu en verkeer en vervoer.

3.3.2 Udenaar de toekomst

Onder de noemer 'Udenaar de toekomst' is in het voorjaar van 2011 een proces gestart om in kaart te brengen waar Uden ongeveer staat in 2020. Dit is gebeurd tijdens sessies met verschillende groepen uit de samenleving. De visie die hieruit is voortgekomen is in maart 2012 vastgesteld. Het resultaat van een groot aantal bijeenkomsten waar de Udenaren zijn gedachten heeft laten gaan is een visie over het jaar 2020. Bovendien verwoordt het document de suggesties die op vele andere manieren zijn aangereikt. De Udenaar heeft een beeld geschetst van de gemeente Uden in 2020. Hij is daarbij uitgegaan van de trends en ontwikkelingen die op ons af komen en het karakter van Uden. De kansen en bedreigingen heeft hij vertaald naar concrete suggesties voor acties om de gewenste toekomst mee vorm te geven. Vanuit de klassieke driedeling (ruimtelijk, sociaal en economisch) is een vertaalslag gemaakt naar de pijlers, die door de Udenaren het meest herkenbaar naar voren zijn gebracht: Groene en Gezonde omgeving, Gastvrije samenleving en Gezellig centrum van de regio. Voor het buitengebied zijn de volgende aspecten aangegeven.

Groen heeft echter niet langer alleen een recreatieve functie. Ook voor de voedselen energievoorziening is onze groene leefomgeving belangrijk. Omdat we kwaliteit van leven belangrijk vinden, gaan we daar op een verantwoorde wijze mee om en belasten we ons buitengebied zo weinig mogelijk. Veterinaire problemen noodzaken tot een heroriëntatie op de intensieve veehouderij. In het agrarisch buitengebied komt dit tot uiting in nieuwe productiemethodes die maatschappelijk draagvlak genieten. Waar bedrijven zijn gestopt, zijn nieuwe functies ontwikkeld bijvoorbeeld in de toeristisch-recreatieve sfeer, door de mogelijkheden die de natuur biedt te benutten. Bijvoorbeeld de 'oude' gewassen die weer een kans hebben gekregen: zo kan vlas als grondstof dienen voor als touw, meubelbekleding en natuurlijk linnen. De landbouw in de Maashorst staat als voorbeeld voor de ontwikkeling van streek-eigen producten. Agrarische bedrijven en stedelijke functies maken slim gebruik van elkaars energiebronnen.

Het buitengebied is een aantrekkelijk uitloophetgebied met veel fiets- en wandelfaciliteiten en de Maashorst en Bedaf als waardevolle natuur- en landschapseenheden.

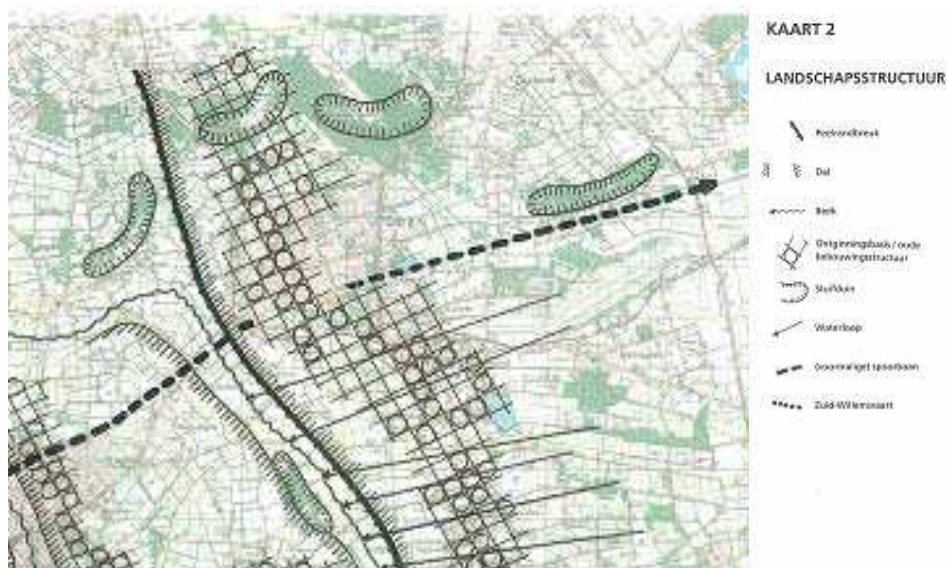
3.3.3 Landschapsbeleidsplan

Belangrijk uitgangspunt bij de visievorming van het landschapsbeleidsplan (Lsbp) 2001 is het versterken en beschermen van de diversiteit en herkenbaarheid van de afzonderlijke deelgebieden. Dit uitgangspunt is maatgevend in de verdere invulling geweest. In de uitvoering van het Lsbp is een tweedeling gemaakt in de realisatie van de voorgestelde doelen. Enerzijds heeft de gemeente en waterschap haar verantwoordelijkheid om het zogenaamde lokaal landschappelijk raamwerk ter realiseren. Dit behelst in eerste instantie de realisatie van de provinciaal vastgestelde ecologische verbindingzones aangevuld met de belangrijkste 'Udense' hoofdstructuren, zodat een

hoofdnetwerk ontstaat van grotere natuurgebieden die met robuuste verbindingen met elkaar verbonden zijn.

Tevens moeten bestaande landschapselementen worden aangepast en met elkaar verbonden naar de in het Lsbp vastgestelde beelden en structuren. Daarnaast is ook in het Lsbp aandacht geschonken aan de ontwikkeling van recreatieve elementen. De economische betekenis van recreatief medegebruik van het buitengebied van Uden is daarmee onderkend.

Anderzijds is aangegeven dat de invulling binnen het lokaal landschappelijk raamwerk, de zogenaamde lokale dooradering, middels de stimuleringsregeling agrarisch natuur en landschapsbeheer, ten uitvoering moet worden gebracht. Deze regeling is inmiddels van kracht, waarbij de bovengenoemde uitgangspunten doorgevoerd zijn in de provinciale regeling.

Figuur: landschapsstructuur landschapsbeleidsplan

3.3.4 Ontwikkelingsplan de Leijgraaf

Met het realiseren van de ecologische hoofdstructuur is de Leijgraaf aangewezen als ecologische verbindingszone. Delen van de Leijgraaf zijn reeds middels een basisinspanning ingericht als ecologische verbindingszone of zullen binnen afzienbare tijd worden omgevormd. Het dal vormt een duidelijk landschappelijk element met specifieke kenmerken en functies. Het herinrichten van de Leijgraaf zelf houdt niet bij de oever van de waterloop op. De toekomst vraagt om verdergaande veranderingen. Deze vraag komt voort uit de veranderende recreatiebehoefte van de burgers, nieuwe inzichten binnen waterbeheer, herstel van ecologische zones, veranderingen in de landbouw, waterberging voor lokale behoefte, ontwikkeling van de stedelijke regio Uden-Veghel en dergelijke.

Het Ontwikkelingsplan betreft een gezamenlijke toekomstvisie en uitvoeringsplan voor het beekdal van de Leijgraaf voor zover gelegen op het grondgebied van de gemeenten Uden, Veghel en Boekel.

Het plan resulteert in concrete projecten en doelstellingen voor de toekomst. Het is daarmee richtinggevend voor toekomstige uitwerkingsplannen en nieuwe planvormingen.

Kernpunten van dit plan zijn: een duurzame toekomst creëren voor de landbouw op daarvoor geschikte locaties, aanleggen van robuuste ecologische verbindingzones via het beekdal, versterken van de landschappelijke identiteit door onder andere het versterken van de beekdalranden, versterken en behouden van de Wijstgronden, het creëren van waterberging voor lokale behoefte en uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden van het aantrekkelijke buitengebied voor extensieve recreatie.

3.3.5 Beleid recreatie en toerisme

Het beleid is samengevat in twee documenten: de Nota kampeerbeleid (regelt een ruimtelijke zonering voor het kamperen en verblijfsaccommodaties), en de nota toeristische samenwerking Uden -Veghel. Het beleid van de gemeente Uden is gericht op het verbeteren en bevorderen van recreatief nachtverblijf. In het kader van de reconstructie van het buitengebied en de economische ontwikkeling wordt een beleid gevoerd dat is gericht op het verkrijgen en behouden van een aanbod van campings en verblijfsaccommodaties dat zich onderscheidt door kwaliteit. De rol van de gemeente is stimulerend, ondersteunend en randvoorwaardenscheppend. Het evenwicht tussen toeristisch verblijf en omgeving is gezocht in een ruimtelijke zonering voor het kamperen.

Permanente bewoning van stacaravans en chalets is niet toegestaan. Mobiele standplaatsen op recreatieve terreinen zijn toegestaan. Kleinschalig kamperen is mogelijk gemaakt tot maximaal 25 kampeermiddelen, tussen 15 maart en 31 oktober, op bestaande agrarische bouwblokken. In het natuurgebied De Maashorst is bij bestaande bedrijven innovatie, vernieuwing en uitbreiding mogelijk onder voorwaarden. In de schil van de Maashorst is er ruimte voor een landschapscamping en een natuur kampeerterrein; kamperen op eigen terrein is niet meer toegestaan. Groepskamperen door scouting of andere groepen is mogelijk in de schil van de Maashorst.

Recreatie en toerisme concentreren zich rond de Maashorst en Bedaf aan de noord- en westzijde en rond Billy Bird park. Bij de kwetsbare natuurgebieden is extensieve recreatie en begeleiding van bezoekersstromen het uitgangspunt. Bij de Maashorst wordt dit door recreatieve poorten mogelijk gemaakt.

3.3.6 Manifest Maashorst

Stuurgroep de Maashorst is een samenwerkingsverband van verschillende organisaties en overheden. Samen spannen zij zich in om Natuurgebied de Maashorst tot grotere bloei te brengen. De ambities voor het gebied zijn verwoord in het Maashorst Manifest, een manifest met visie als paraplu voor de themaplannen zoals het Natuurplan, de Watervisie, het Ontsnipperingsplan en Inrichtingsplan recreatieve poorten.

Het natuur- en het cultuurlandschap vormen samen het uitgangspunt bij het ontwikkelen van initiatieven voor de toekomst. Alles behouden zoals het nu is, is geen oplossing. Het landschap van de Maashorst is in 2020 geen museum. Het menselijk handelen ontwikkelt zich, het landschap ontwikkelt mee wil het haar kwaliteiten levend houden.

In 2020 bestaat de Maashorst uit meer dan alleen een natuurgebied. Het gebied bestaat uit drie schillen rondom een natuurkern. Samen vormen zij een Provinciaal Landschap. De eerste schil wordt gevormd door (bos)gebieden die aantrekkelijk zijn voor vele vormen van recreatie. De tweede schil ligt daar omheen. Dit is een kleinschalig agrarisch landschap met de daarin opgenomen buurtschappen. Deze buurtschappen vormen de overgang naar de derde schil; de dorpen en steden die het gebied omringen. Zo wordt als het ware een natuurlijke overgang gecreëerd van de dynamiek van de stad en het dorp, naar de luwte van het platteland en de stilte van de natuur.

Het agrarisch landschap vormt de buffer tussen het stedelijk gebied en het natuurgebied. De sociaaleconomische versterking van deze schil is van wezenlijk belang voor de Maashorst.

3.3.7 Notitie bebouwingsconcentraties Uden

De bebouwingsconcentraties - waartoe ook de kernrandzones behoren – hebben een bijzondere plek gekregen. Het is belangrijk dat het platteland en het overgangsgebied tussen het buitengebied en de bebouwde kom aantrekkelijk blijven. De landbouw, maar ook de natuur en recreatie hebben daarin een belangrijke plaats. Het zoeken naar nieuwe mogelijkheden in de bebouwingsconcentraties zal dan ook vooral gaan over het zoeken naar een balans tussen functie en omgeving. Het behouden en waar mogelijk verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit staat voorop.

De gemeente Uden heeft als antwoord op bovengenoemde beleidsnota een 14-tal bebouwingsconcentraties aangewezen in de beleidsnotitie 'Nader begrensde bebouwingsconcentraties in het buitengebied van Uden'. Daarnaast is de Hoefstraat toegevoegd als bebouwingsconcentratie. Deze bebouwingsconcentratie is later een apart plan geworden en vastgesteld door de gemeenteraad. Tevens is door het college een principe uitspraak gedaan voor het toevoegen van één extra zoeklocatie voor woningen in een bebouwingsconcentratie. De nota bebouwingsconcentraties is hierop bij het ontwerpbestemmingsplan buitengebied aangepast. Door het wijzigen van de plangrens is de bebouwingsconcentratie Lankes buiten dit bestemmingsplan komen te vallen. Voorgaande betekent dus dat er in totaal 14 bebouwingsconcentraties in het plangebied aanwezig zijn:

- 1 Hultje
- 2 Hengstheuvel
- 3 Loo
- 4 Asseldonk/Moleneind
- 5 Eikenheuvel
- 6 Kooldert/Hoge Randweg
- 7 Brabantstraat
- 8 Maatsehei
- 9 Heikant
- 10 Lagenheuvel
- 11 Oosteres
- 12 Duifhuis
- 13 Bedaf
- 14 Hoefstraat

Voor elk van deze concentraties zijn een ruimtelijk structuur- en wensbeeld beschreven en zijn tevens de ontwikkelingsmogelijkheden in beeld gebracht.

In de bebouwingsconcentraties is hergebruik van voormalige agrarische bedrijfslocaties voor niet-agrarische functies en de toevoeging van nieuw bouwvolume (in de vorm van RvR-woningen of passende bedrijfsbebouwing) onder voorwaarden mogelijk. Ondermeer de ligging en de draagkracht van het gebied bepalen de mogelijkheden voor hergebruik en/of de toevoeging van nieuwe bebouwing.

Ook voor de realisatie van Ruimte voor ruimte-woningen geldt dat voormalige bedrijfsgebouwen moeten worden gesloopt en dat sprake dient te zijn van een aanzienlijke milieuwinst. De overige voorwaarden staan vermeld in de genoemde beleidsnotitie. De beleidsnotitie is als bijlage bij het bestemmingsplan opgenomen. Het BIO (Buitengebied in Ontwikkeling) Beleid wat in 2010 is vastgesteld is komen te vervallen door de inwerkingtreding van de provinciale Verordening ruimte.

3.3.8 Gemeentelijk VAB-beleid

Het gemeentelijk beleid voor vrijkomende agrarische bedrijfslocaties (VAB) sluit aan op de recente provinciale beleidskaders in dit verband. Dit zijn de beleidsnota 'Buitengebied in Ontwikkeling' en de 'eerste partiële herziening van het streekplan Noord-Brabant 2002'. Om de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied te vergroten worden op basis van het gemeentelijk VAB-beleid, onder voorwaarden, mogelijkheden geboden voor passende vervolgfuncties op VAB's.

In het gemeentelijk VAB-beleid is onderscheid gemaakt in de 'nader aangewezen/begrensde bebouwingsconcentraties' en het overig buitengebied. In de 'nader aangewezen/begrensde bebouwingsconcentraties' zijn de mogelijkheden voor vervolgfuncties ruimer dan in het overig buitengebied.

Uitgangspunt voor het hergebruik van een voormalig agrarisch bedrijfsgebouw is de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in brede zin. Dit betekent onder andere dat voor een goede landschappelijke inpassing moet worden gezorgd en dat overtollige voormalige bedrijfsbebouwing wordt gesloopt.

3.3.9 Integraal duurzaamheidsbeleidsplan

Het integraal duurzaamheidsbeleidsplan van de gemeente Uden en de gemeente Veghel uit 2008 is opgesteld om een impuls te geven aan duurzame ontwikkeling en daarbij zoveel mogelijk samenwerking te zoeken tussen de buurgemeenten Uden en Veghel. In het IDBP zijn zes integrale thema's uitgewerkt: energie, duurzaam inrichten, duurzaam bouwen, duurzaam inkopen, biodiversiteit en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Voor elk thema zijn de huidige stand van zaken en vastgestelde ambities afgezet tegen het landelijk, provinciaal en regionaal beleid. Voor het buitengebied zijn daarin met name van belang de thema's energie en duurzaam inrichten.

De hoge ambitie voor het thema energie heeft te maken met de grote maatschappelijke aandacht voor klimaatverandering en mogelijkheden voor kostenbesparing voor met name lage inkomensgroepen. Veghel en Uden willen van het actieve niveau opschuiven naar het vooruitlopende niveau.

Ook ten aanzien van duurzaam inrichten willen de gemeenten het vooruitlopende niveau bereiken. De reden hiervoor is dat keuzen rond ruimtelijke inrichting die nu gemaakt worden, bepalend zijn voor de toekomst.

Zeker bij dit onderwerp is het belangrijk om duurzaamheidsaspecten vast te leggen in procedures en werkwijzen. De gemeenten willen maximale ruimte voor dynamiek en innovatie bieden.

3.3.10 Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan Uden

In het Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan Uden uit 2006 is het verkeers- en vervoerbeleid van de gemeente beschreven. De gemeente Uden streeft ernaar om het GVVP uit 2006 de komende tijd te actualiseren. Het GVVP is de paraplu voor beleidsdocumenten m.b.t. de verkeersstructuur, parkeren, verkeersveiligheid en openbaar vervoer. Op dit moment vormt het GVVP de grondslag voor het Udense beleid t.a.v. verkeer en vervoer in alle modaliteiten. De centrale ambitie voor het verkeer en vervoer in Uden is, aansluitend op het Rijks- en provinciaal beleid, de volgende: "Het op een zo duurzaam mogelijke wijze faciliteren van de mobiliteitsvraag in Uden en tegelijkertijd het verbeteren van leefbaarheid."

Onder duurzame mobiliteit wordt hier verstaan een verkeers- en vervoersysteem voor de lange termijn dat enerzijds een bijdrage levert aan een kwalitatief goede leefomgeving (afname verkeersonveiligheid, geluidshinder en milieuvervuiling) en waarin anderzijds de noodzakelijke bereikbaarheid van de verscheidene voorzieningen wordt gewaarborgd met verschillende vervoerswijzen. De voor de gebruiker en zijn omgeving meest aantrekkelijke vorm van vervoer moet daarbij ook steeds de meest voor de hand liggende zijn.

Voor het buitengebied zijn met name de volgende aspecten van belang. De grootste kansen om de mobiliteitsvraag in Uden op een zo duurzaam mogelijke wijze te faciliteren en tegelijkertijd de leefbaarheid te verbeteren, liggen in het stimuleren van het fietsgebruik in Uden. Daarom moet een hoogwaardig fietsnetwerk worden gerealiseerd. Het collectief personenvervoer kan een rol spelen bij het bereikbaar en vitaal houden van de gemeente Uden. Voor gebieden met een lage dichtheid (o.a. buitengebied) dient minimaal vraagafhankelijk vervoer in stand gehouden te worden.

3.3.11 Bodembeleid

Een belangrijk en richtinggevend onderdeel van de bodem in Uden vormt de peelandbreuk en de daarmee samenhangende wijstgronden. Bescherming en herstel zijn op provinciaal en gemeentelijk niveau belangrijke aandachtspunten. De wijstgronden aan de Loose en Rakse beemden zijn op provinciaal niveau aangewezen als 'Natte natuurenpaars'. De wijstgronden in de omgeving van 'de Maashorst' maken deel uit van de totale begeleid natuurlijke eenheid, zoals door de provincie Noord Brabant vastgelegd in de natuurgebiedplannen. Voor beide gebieden geldt een actieve houding tot herstel en bescherming hiervan. Dit is mogelijk door herstel van met name het hydrologisch systeem. Toename van kweldruk is een voorwaarde, waardoor de grondwaterstanden kunnen stijgen.

De kweldruk kan worden hersteld door herstel van de breuk, maar met name door maatregelen buiten het wijstgebied: bescherming infiltratiegebieden, terugdringen van grondwateronttrekkingen en peilopzet in intermediair gebieden.

Voortvloeiend uit bovenstaande maatregelen zullen alle EHS gronden welke gelegen zijn op of in de directe omgeving van de wijstgronden, aangekocht moeten worden.

3.3.12 Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan +

Volgens de wet Milieubeheer zijn Nederlandse gemeenten verplicht een Gemeentelijk Rioleringsplan op te stellen. Sinds de introductie van de Wet gemeentelijke watertaken op 1 januari 2008, heeft de gemeente naast de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, ook de zorgplicht voor hemelwater en grondwater. Hiermee is de zorgplicht verbreed. De gemeente Uden kiest ervoor het Waterplan en het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) samen te voegen tot één Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP+). De plus staat voor de opname van de visie en onderdelen uit het Waterplan in het vGRP.

De volgende aspecten zijn voor het buitengebied van belang: In de komende planperiode zal het stelsel verder geoptimaliseerd worden op basis van maatregelen die voortvloeien uit het Basisrioleringsplan. Hierdoor zal de hoeveelheid water die overstort op het oppervlaktewater verminderen ten opzichte van de huidige situatie. De kwaliteit van het oppervlaktewater zal hierdoor verbeteren.

Naast de noodzakelijke vervanging van ongeveer 2300 meter hoofdriolering per jaar verbetert Uden de riolering door het uitvoeren van reparaties en het vervangen van de drukriolering in het buitengebied. De gemeente is voornemens om foutieve aansluitingen (van regenwater) op de drukriolering op te sporen en af te laten koppelen. Met het opstellen van een gemalenbeheerplan zet Uden de eerste stap in de richting van efficiënter gemalenbeheer.

In het kader van de doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en de toekomstige klimaatveranderingen kiest de gemeente Uden vanaf 2012, waar dat mogelijk en doelmatig is, voor afkoppelen van hemelwater. Deze keuze past uitstekend bij de gemeente, omdat Uden beschikt over een bijzonder watersysteem. 'De wijst' is uniek in Europa en heeft een grote cultuurhistorische, aardkundige en landschappelijke waarde. Het streven naar een duurzaam en veerkrachtig watersysteem komt tot uiting in het vanuit het Waterplan geïnitieerde motto: "Uden, gastvrij voor water."

3.3.13 Beleidsvisie externe veiligheid

De Raad heeft in zijn vergadering van 26 mei 2011 de 'Beleidsvisie Externe Veiligheid gemeente Uden' en de bijbehorende 'Signaleringskaart externe veiligheid gemeente Uden' vastgesteld. In de 'Beleidsvisie Externe Veiligheid Gemeente Uden' en de 'Signaleringskaart externe veiligheid gemeente Uden' staan deze ambities vastgelegd. Onze gemeente kiest voor een gebiedsgericht beleid, waarin genuanceerd en met inachtneming van lokale aspecten wordt aangegeven hoe de gemeente Uden omgaat met haar verantwoordelijkheid inzake externe veiligheid. Voor toetsing van het bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met deze beleidsvisie.

4 Gebiedsvisie

Vanuit de vorige hoofdstukken kan een aantal streefbeelden voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied worden gedestilleerd. Die zijn hierna voor een aantal thema's opgenomen.

Per thema is hierna aangegeven op welke wijze daarmee omgegaan is in het bestemmingsplan, met als doel een dynamisch ruimtelijk beleid, waarin is gestuurd op kwaliteit, maar ook ruimte moet bestaan voor gewenste ontwikkelingen, waarbij de bestaande kwaliteit wordt versterkt en vergroot.

4.1 Thema ontwikkeling van het buitengebied

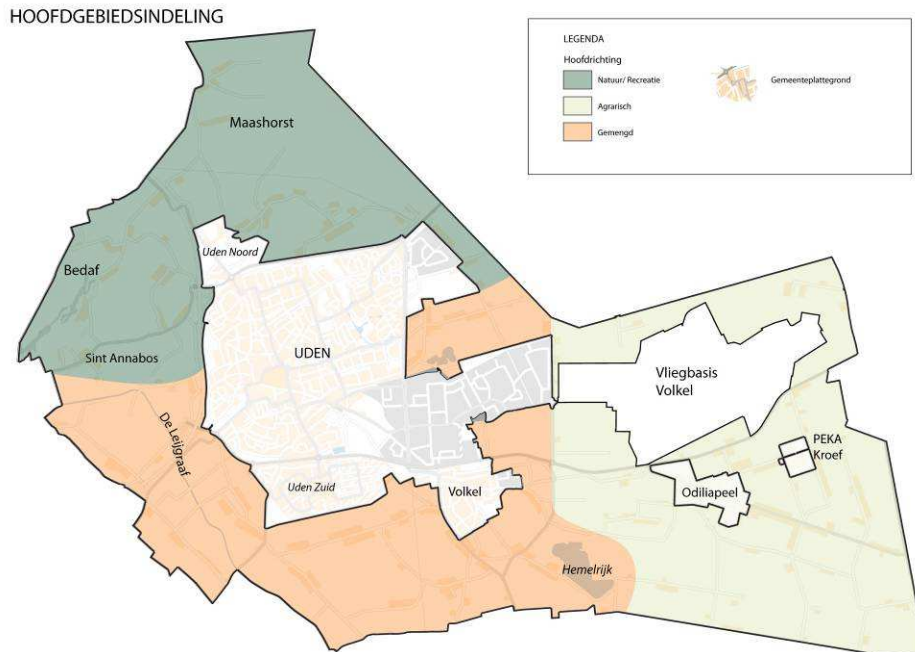
De ontwikkeling van het buitengebied was de afgelopen jaren met name gericht op het ontplooiën van bedrijvigheid, ongeacht de potentie van het landschap. De bestaande kwaliteit van natuur en landschap en agrarische structuur als uitgangspunt van de ontwikkeling werd niet gehanteerd. Het plangebied is daarmee verder versteend en natuur- en landschapswaarden zijn onder druk komen te staan.

Om deze druk te verminderen en in te zetten op een duurzame inrichting van het buitengebied is de keuze gemaakt om de economische structuur te baseren op het landschap. Dit betreft geen grote, extreme keuzes, maar ze zijn wel aanwezig in het plan. Het bestemmingsplan buitengebied is daarmee de eerste in een reeks van toekomstig beleid waarin dit verder worden uitgebouwd. Dit is onder andere terug te vinden in de in het bestemmingsplan opgenomen zoneringen uit de provinciale Verordening ruimte en de voor dit bestemmingsplan opgestelde gebiedszonering (zie paragraaf 4.2). Deze gebiedszonering (op basis van de lagen benadering de ondergrond en infrastructuur) heeft een bepalende rol in de keuzes c.q. ontwikkelingsmogelijkheden van de diverse (nieuwe) functies in het buitengebied (met name voor VAB's, nevenactiviteiten en niet-agrarische functies). Met dit nieuwe beleid wordt daarom op onderdelen een andere koers gekozen. De kwaliteit van de omgeving gaat daarbij boven het hanteren van strikte maten.

De ontplooiing van de economische structuur is meer te differentiëren op basis van de potentie die het landschap voor de betreffende structuur heeft. Dit is de basis voor het onderscheiden van drie verschillende gebieden, welke vervolgens wordt benut voor het uitbouwen van die potentie in gedifferentieerde ontwikkelingsmogelijkheden voor bedrijvigheid. Vanuit de landschappelijke karakteristiek is een driedeling in het plangebied toe te kennen. Het oostelijke deel rond Odiliapeel en Vliegbasis Volkel is een gebied met hoofdzakelijk agrarische insteek. Hier is ook het LOG gelegen.

In het gebied ten zuiden en westen van Uden is sprake van een gemengd gebied met een diversiteit aan functies. In het gebied ten noorden van Uden is sprake van een gebied met met name bos- en natuurgebieden en recreatieve mogelijkheden.

Die hoofdkoers wordt voor deze drie deelgebieden opgenomen in de hiernavolgende thema's en waar noodzakelijk nader ingevuld. In de navolgende figuur zijn de drie deelgebieden aangegeven.

Figuur hoofdgebiedsindeling

De gemeente Uden wil daarom, net als de provincie, de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied van Uden bevorderen. Dit betekent dat nieuwe ontwikkelingen een bijdrage leveren aan de kernkwaliteiten van Brabant. Deze kernkwaliteiten zijn in de Structuurvisie ruimtelijke ordening en meer concreet en specifiek in de uitwerking van de Structuurvisie, door middel van Gebiedspaspoorten uitgewerkt. Gebiedskenmerken zijn de spil van ruimtelijke kwaliteit: het gaat daarbij om het verbinden van de opgave met de plek. In de Verordening ruimte is de bevordering van ruimtelijke kwaliteit concreet vertaald in twee principes: zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap. De provincie vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zo veel mogelijk voorkomen worden. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een kwaliteitsverbetering van het landschap om daarmee het verlies aan omgevingskwaliteit te beperken. De ruimtelijke kwaliteit wordt hierbij bepaald door de gebruikswaarde, de belevingswaarde en de toekomstwaarde.

De gemeente Uden onderschrijft beide principes. In voorliggend plan wordt daarom met de gekozen systematiek invulling gegeven aan de Verordening ruimte, door middel van zonering van het plangebied, het beschermen van actuele en potentiële waarden en een passende regeling voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

De aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden zullen hierbij een belangrijke rol spelen. Daarnaast worden bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voorwaarden gesteld ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Veel initiatieven komen de leefbaarheid en kwaliteit van het buitengebied mogelijk ten goede, maar kunnen niet worden uitgevoerd omdat ze niet in het bestemmingsplan Buitengebied 2006 passen. In het voorliggende bestemmingsplan wil de gemeente meer ruimte bieden aan economische ontwikkelingen, mits dit ten goede komt aan de natuur- en landschapswaarden binnen de gemeente. Verder willen we met het nieuwe bestemmingsplan flexibeler kunnen inspelen op wensen en ontwikkelingen. De kwaliteit van de omgeving gaat daarbij boven het hanteren van strikte maten.

Landschapsinvesteringsregeling

Deze regeling vloeit voort uit artikel 2.2 van de Verordening ruimte van de provincie, in welk artikel voor de gemeente de verplichting is opgenomen om een kwaliteitsbeleid voor het landschap te voeren. Dit kwaliteitsbeleid is met name van toepassing op ontwikkelingen in het buitengebied. Aan deze ontwikkelingen kan medewerking worden verleend mits deze gepaard gaan met maatregelen die de kwaliteit van het landschap in brede zin versterken.

De regeling is niet van toepassing op ontwikkelingen die rechtstreeks op basis van het geldende bestemmingsplan zijn toegestaan. Dit geldt eveneens voor ontwikkelingen die door de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) als vergunningsvrij of als kruimelgevallen worden aangemerkt. De regeling is wel van toepassing op ontwikkelingen waarop de in het bestemmingsplan opgenomen wijzigingsbevoegdheid van toepassing is en ontwikkelingen waarvoor een herziening van het bestemmingsplan nodig is.

Omdat niet alle ontwikkelingen een even grote negatieve invloed hebben op de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied, worden drie categorieën van ruimtelijke ontwikkelingen onderscheiden. Valt een ontwikkeling onder categorie 1 dan hoeft er geen kwaliteitsverbetering plaats te vinden, bij categorie 2 moet de landschappelijke inpassing op eigen terrein plaats vinden, terwijl voor categorie 3 naast de basisinspanning meestal aanvullende investeringen nodig zullen zijn.

Voor de ruimtelijke ontwikkelingen behorend tot categorie 3 is het van belang een duidelijke rekensystematiek te hebben waarmee kwantitatief de minimale omvang bepaald wordt van de investering die gedaan moet worden ten behoeve van kwaliteitsverbetering van het landschap.

Daarvoor is de methodiek gekozen waarbij gewerkt wordt met gestandaardiseerde normbedragen (forfaitaire bedragen) per ruimtelijke ontwikkeling. Hierbij wordt de “rode” ontwikkeling eerst omgerekend naar euro's. Daarvoor wordt eerst bepaald wat de waardeestijging is van de planologische wijziging. Vervolgens wordt op basis van een percentage de minimale investering in euro's in de kwaliteit van het landschap bepaald. Dit percentage bedraagt tenminste 20% van de waardeestijging.

Het staat echter elke gemeente vrij om een hoger percentage vast te stellen, al naar gelang de ambities op het vlak van de landschapsontwikkeling zijn. Gemeente Uden hanteert overal 20% behalve voor bouwvlakken groter dan 1,5 ha in de GroenBlauwe Mantel en hiervoor geldt 30%.

Afhankelijk van de locatie waar de investering in het landschap zal landen kan mede aan de hand van STIKA bepaald worden welke ingreep gewenst is en wat de bijbehorende kosten zijn. Het is aan de initiatiefnemer om zorg te dragen voor realisatie van de gestelde oppervlakten en kwaliteiten. Indien de initiatiefnemer de aanleg goedkoper kan dan de richtbedragen in STIKA dan is dit ten voordele van de initiatiefnemer.

Een nadere toelichting op de categorie-indeling en de inhoud staan in de regeling zelf. De gemeentelijke notitie over de landschapsinvesteringsregeling doorloop een separaat planologisch proces en wordt los van dit bestemmingsplan vastgesteld door de Raad.

4.2 Thema Landschap, cultuurhistorie, natuur, bodem en water

4.2.1 Landschap en natuur

Landschapswaarden

Het landschap van Uden is het visitekaartje, met als voorbeelden de Maashorst, Bedaf, het Duits Lijntje, bossen Odiliapeel, de Leijgraaf en de Peelrandbreuk. Vooral het landschap aan de westzijde van Uden is het natuurlijke en recreatieve visitekaartje. Het nieuwe beleid richt zich dan ook vooral op het beschermen, behouden en versterken hiervan.

Aanwezige landschapswaarden zijn in het bestemmingsplan beschermd via de gebiedsbestemmingen. Hiertoe zijn de gegevens van de aanwezige landschaps- en natuurwaarden uit het bestemmingsplan buitengebied 2006 overgenomen. In het gebied zijn enkele landschapselementen opgericht met behulp van het Stimuleringskader Groenblauwe diensten. De landschapselementen waarvoor de waardedaling is gecompenseerd door het stimuleringskader, zijn bestemd als groen-landschapselement.

Het natuurbeleid van rijk en provincie is actief benut voor dit plan. Actuele natuur- en landschapswaarden zijn als zodanig beschermd. De waarden uit het provinciale beleidskader (oude (interim)structuurvisie) van het buitengebied en de waarden uit het bestemmingsplan buitengebied 2006 vormen hiervoor de leidraad. Bescherming van deze waarden geschiedt via een gerichte gebiedsbestemming en een aanduiding van aanwezige waarden.

Bestaande bos- en natuurgebieden worden bestemd als bos of natuur. Voor deze gebieden is een adequaat omgevingsvergunningstelsel (voorheen aanlegvergunningstelsel) aangehouden dat uitgaat van aanwezigheid van kwetsbare soorten. Om die reden worden er verder geen specifieke waarden aangegeven.

Voor agrarische gronden met aanwezige waarden is een specifieke bestemming opgenomen 'Agrarisch met waarden – landschappelijke en natuurwaarden' of 'Agrarisch met waarden – landschappelijke waarden' met een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden.

Daar waar deze gronden zijn aangewezen als EHS is een specifieke gebiedsaanduiding 'Ecologische hoofdstructuur' opgenomen.

De aanleg van ecologische verbindingzones (EVZ) is in handen van overheidspartijen en particuliere initiatiefnemers. Hiervoor is een algemene wijzigingsbevoegdheid opgenomen naar natuur, bos of water. Omzetting van agrarische gronden in een natuurbestemming ten behoeve van de ontwikkeling van de EHS, een EVZ of in het kader van agrarisch natuurbeheer is (slechts) mogelijk indien de aankoop van deze gronden door de betreffende initiatiefnemer in voldoende mate verzekerd is en kan middels de opgenomen wijzigingsbevoegdheid plaatsvinden. Voor de zoekgebieden EVZ en de als EHS aangewezen agrarische gronden is een basisbescherming opgenomen in het bestemmingsplan.

Een eventuele omzetting naar bos of natuurgebied is overal in het plangebied mogelijk waaronder de gebieden met de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' en/of 'ecologische verbindingzone'.

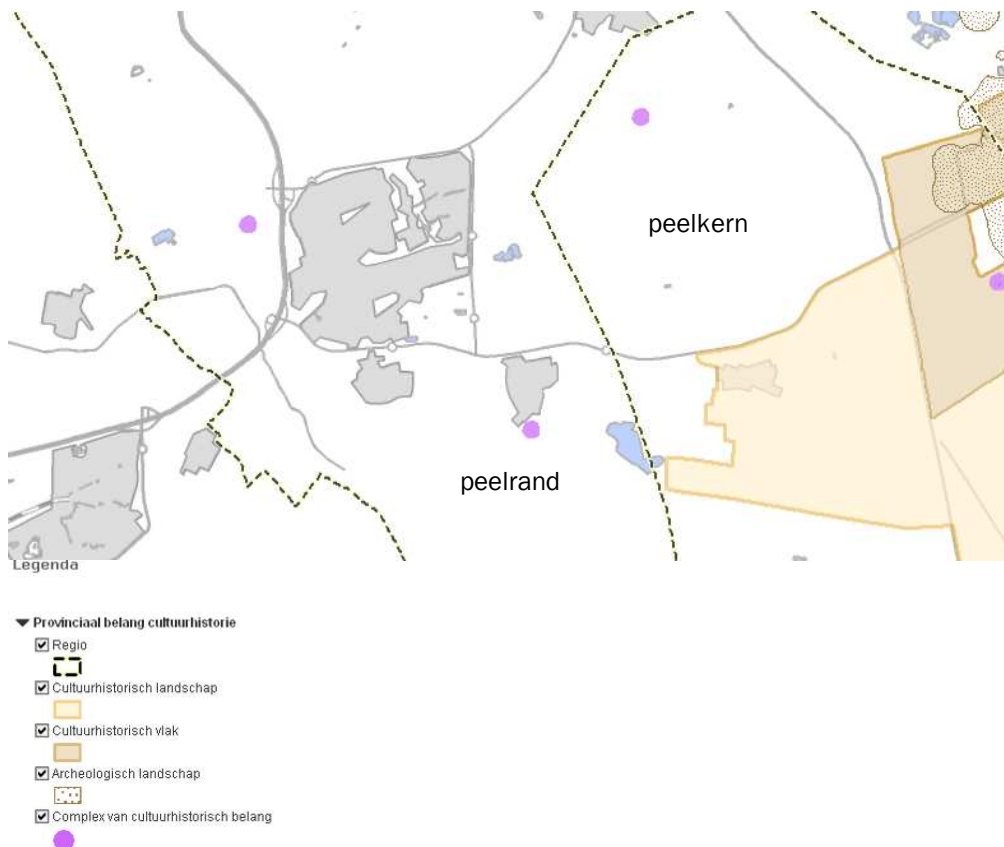
Momenteel vindt er een herijking van de EHS plaats. Zodra hierover meer bekend is zal dit in het bestemmingsplan worden verwerkt.

In de Verordening ruimte heeft de provincie gebieden aangewezen als Groenblauwe Mantel. De gebieden die vallen onder de Groenblauwe Mantel uit de Verordening ruimte zijn als zodanig in het plan opgenomen door middel van een gebiedsaanduiding. Hiervoor is een beschermende regeling opgenomen. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen is een voorwaarde opgenomen dat ter plaatse van de aanduiding 'groenblauwe mantel' een positieve bijdrage geleverd dient te worden aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische, hydrologische en landschappelijke waarden en kenmerken. Daarnaast gelden er specifieke regels ten aanzien van grondgebonden en overige- niet-grondgebonden agrarische bedrijven ter plaatse van de aanduiding 'groenblauwe mantel', welke er toe dienen de bestaande waarden en kwaliteiten van de groenblauwe mantel te waarborgen.

Het Annabos is door de provincie aangewezen als natte natuurparel een uniek typevoorbeeld van een actieve breuk in los 'gesteente', met duidelijk zichtbare wisselwerking met hydrologie en vegetatie (voorkomen wijstgronden), zie ook hiervoor de paragraaf natuur. Ook in de rest van het gebied is de invloed van breukwerking in het landschap duidelijk aan te tonen (Rakt, Kooldert, Hooistraat en Hoog Slabroek). Hiervoor is een beschermende regeling in het bestemmingsplan opgenomen.

4.2.2 Cultuurhistorie

De in het plangebied aanwezige cultuurhistorische waarden worden in het bestemmingsplan beschermd. De Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Brabant (2010) biedt inzicht in de cultuurhistorische waarden (provinciaal niveau) binnen de gemeente.

Kaart Cultuurhistorische Waardenkaart 2010, provincie Noord - Brabant

In het plangebied is een tweetal regionale gebieden gelegen welke van provinciaal belang zijn ten aanzien van het aspect cultuurhistorie. Het betreft de regio Peelrand en de regio Peelkern.

De regio Peelrand bestaat uit een ring van middeleeuwse dorpen (waaronder Uden) op enige afstand van het voormalige veengebied van De Peel. Deze oude dorpen worden gekenmerkt door akkercomplexen, schaarse groenlanden en voormalige heidevelden. De heidevelden zijn in de negentiende en twintigste eeuw ontgonnen en grotendeels omgezet in landbouwgrond, waardoor er een waardevol mozaïek is ontstaan van oude en jonge ontginningen.

De regio Peelkern ontleent zijn cultuurhistorische betekenis in eerste instantie aan de veenwinning. De kanalen, wijken, ontginningsdorpen en wegen met beplanting geven een beeld van de grootschalige vervening die hier vanaf 1850 heeft plaatsgevonden. Op enkele plaatsen komen Peelbanen en veenputjes voor die wijzen op kleinschalige turfwinning. De grote landgoederen die omstreeks 1900 zijn gesticht zijn van cultuurhistorisch belang door de landhuizen, bijgebouwen en pachtboerderijen, parken en laanstructuren.

Op de cultuurhistorische waardenkaart is het gebied rond Odiliapeel, ten zuiden van de Nieuwedijk (N264) aangemerkt als cultuurhistorisch landschap: 'landgoederenzone in de Peel'. Het landschap bestaat uit een ensemble van landgoederen.

Bijzonder voor dit gebied zijn de grootschalige, jonge ontginningen waarvan de landgoederen deel uitmaken. De lange rechte lijnen worden grotendeels bepaald door laatmiddeleeuwse dorpsgrenzen. De laanbeplantingen zijn vaak monumentaal.

Gezien de ruimtelijke impact en de vele ruimtelijke en milieuaspecten bij het vestigen van een landgoed die in zo'n proces verantwoord en onderbouwd moeten worden, is er voor gekozen om hiervoor geen binnenlandse regeling op te nemen, maar een dergelijk initiatief via een partiële herziening van het bestemmingsplan vorm te geven.

In het buitengebied zijn een tweetal complexen van historisch belang aanwezig, te weten een complex met als oorspronkelijke functie zagerij (gelegen ten westen van Uden) en een complex met als oorspronkelijke functie timmerfabriekje (gelegen ten oosten van Uden).

De twee aanwezige molenbiotopen aan de Speekstraat te Volkel en de Moleneind te Uden zijn beschermd door middel van een aanduiding op de verbeelding met een bijbehorende beschermingszone en regeling in de regels. Het begrip molenbiotop wordt gebruikt om de omgeving waarin een molen functioneert aan te duiden. Een windmolen kan niet functioneren zonder een vrije windtoevoer. In vroeger tijden werden molens doorgaans gepacht, en in ruil voor de pachtsom verleende de heer het zogenaamde "windrecht" aan de pachter. Dit hield in dat binnen een zekere afstand van de molen geen bouwsels of begroeiing de wind mochten belemmeren. Om preciezer te kunnen bepalen of de windvang wordt belemmerd en omdat de eerste benadering niet overal haalbaar bleek, is door de Vereniging De Hollandsche Molen in 1982 de biotoopformule ontwikkeld.

Daarnaast liggen er in het plangebied diverse historische groenstructuren verspreid in het plangebied (deze zijn niet specifiek opgenomen op de provinciale cultuurhistorische waardenkaart). De bescherming hiervan, voor zover bestemmingsplantechnisch mogelijk is, loopt via de verkeersbestemming of een bosbestemming waarbinnen deze groenstructuren gelegen zijn. Daarnaast is een specifieke regeling opgenomen voor monumentale en waardevolle bomen.

De monumentale en waardevolle bomen zijn in het plan opgenomen en met een beschermingszone (7.5 m bomen) als aanduiding op de verbeelding aangegeven. Binnen deze zone mag zonder omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden geen extra verharding worden aangebracht en mogen geen grondwerkzaamheden worden uitgevoerd. Ook mag de boom zonder omgevingsvergunning niet worden gekapt.

Voor de aanwezige rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten is geen specifieke beschermende regeling opgenomen. Dit loopt via de monumentenwet en de gemeentelijke monumentenverordening.

Archeologie

De regeling voor de aanwezige archeologische waardevolle gebieden en gebieden met een verwachtingswaarde sluit aan op de provinciale cultuurhistorische waardenkaart. De gemeente heeft nog geen eigen archeologiebeleid. Een groot deel van het plangebied is aangewezen als gebied met (middel)hoge archeologische verwachtingswaarden. De gebieden met een (middel)hoge archeologische verwachtingswaarde hebben een dubbelbestemming gekregen met bijbehorende regeling (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) ter bescherming van indicatieve aanwezige waarden. Uitgangspunt hierbij is dat bij gronden met een (middel)hoge verwachtingswaarde een onderzoeksplicht vanaf 100m² en vanaf 30 cm diepte.

4.2.3 Bodem

Bij het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de omgeving. Dit kunnen bepaalde waarden en kwaliteiten zijn, maar ook bestaande functies. Die omgeving kan natuurlijk ook de ondergrond zijn. Te denken valt aan waardevolle aardkundige elementen, reserveringen voor warmte-koudeopslag of aanwezige leidingenzones of ondergrondse bouwwerken. Op dit moment is het algemene uitgangspunt bij bestemmingsplannen dat wat voor de bovengrond geldt ook op de ondergrond van toepassing is. Dit betekent dat randvoorwaarden voor ondergronds ruimtegebruik worden meegenomen in de regels voor de bovengrondse bestemming. Wel kunnen via aanduidingen, zoals 'aardkundig waardevol gebied', 'grondwaterbeschermingsgebied' of 'gasleiding' beperkingen worden opgelegd aan het bovengrondsgebruik.

In enkele gemeenten wordt gewerkt met zogenaamde dubbelbestemmingen. In al deze gevallen betekent dat het bestemmen van functies in de ondergrond maatwerk vereist.

4.2.4 Water

Het rijk heeft voor belangrijke ruimtelijke plannen de opstelling van een waterparagraaf verplicht gesteld. Hierin is verwoord hoe er in het plan met water en ruimte rekening wordt gehouden (met name veiligheid en wateroverlast), mede in relatie tot de waterhuishouding en het waterbeleid.

Watersysteem en waterketen

Het grondwatersysteem omvat infiltratiegebieden, intermediaire gebieden en kwelgebieden. Het oppervlaktewatersysteem omvat hoofdwaterlopen en haarvaten. Verder kent het plangebied open wateren in de vorm van plassen en vennen/poelen.

Waterbeleid en waterbeheer

Het waterbeleid is vastgelegd in het provinciaal waterhuishoudingplan, het waterbeheerplan van het waterschap en het reconstructieplan. In het waterhuishoudingplan staat het provinciaal waterbeleid uitgewerkt (onder andere voor wat betreft het grondwaterbeheer). In het waterbeheerplan van het Waterschap staat het waterbeleid van deze (oppervlakte)waterbeheerder binnen het betrokken stroomgebied.

Water in het plan

Het waterbeleid en het watersysteem vormen uitgangspunt voor voorliggend plan, onder andere via de doorvertaling van de aanwezige (water)functies. Bij de situering van bestemmingen is rekening gehouden met het aspect water. In het plan zitten de bestemming/aanduiding water. Vennen en poelen worden beschermd binnen de betreffende gebiedsbestemming. Dit plan heeft in principe geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. Verder is van belang te melden dat bestaande regelgeving van provincie en waterschap, zoals vigerende water- en milieuverordeningen, de Keur(en), de legger en eventueel peilbesluit(en) een separaat toetsingskader vormen. De 'Keur' van het waterschap bevat onder andere bepalingen ten behoeve van de bescherming en het beheer en onderhoud van watergangen en oppervlaktewater. Het gaat hier om activiteiten binnen 5 meter van de insteek van watergangen en beschermingsgebieden (natte natuurparels, beekdalen). In het plan zijn geen bepalingen opgenomen die dubbelop zijn, dan wel indruisen tegen deze regelgeving. Normale waterstaatskundige werkzaamheden zijn uitgesloten van een aanlegvergunningplicht.

Als randvoorwaarde bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen en voor ontwikkelingen waarbij de oppervlakte verharding toeneemt, geldt dat hydrologisch neutraal moet worden ontwikkeld. Dat wordt getoetst op het moment van de vergunningaanvraag.

Wijstgronden Uden

De Peelrandbreuk is met zijn wijstgronden nadrukkelijk aanwezig in Uden. De breuken zijn ontstaan onder invloed van krachten diep uit de aardkorst, waarbij gesteente moet buigen of barsten. De breuklijn blokkeert het vrij doorstromen van grondwater vanwege de verspringende aardlagen, verdichting, versmering en ijzerafzetting. Zodoende ontstaat kwel: het grondwater wordt opgestuwd tot aan het maaiveld. Het merkwaardige gevolg hiervan is dat de hogere delen van het landschap, de horst, het natste zijn en grotendeels tamelijk moerassig. De slenk daarentegen is ondanks de enkele meters lagere ligging aanzienlijk droger. In die gebieden liggen enkele waterloopjes met vrij veel verval waarin het water bijzonder veel ijzer bevat. Dat komt door de herkomst uit diepere aardlagen en omdat zich rond de breuklijn veel ijzer heeft afgezet. Het water ziet daardoor opvallend rood - zelfs knalrood.

De Peelrandbreuk is duidelijk zichtbaar als een steilrand in het landschap. Het hoogteverschil varieert van 1 tot 5 meter. De breuken rondom Uden zijn goed te zien, bijvoorbeeld in het landschap bij Karperdijk, in de wijk Melle, de Stadsweide bij het Museum voor Religieuze Kunst, Uden Zuid en Kooldert. De Peelrandbreuk is met een aanduiding en bijbehorende beschermende regeling opgenomen. Daarnaast zijn voor het 'wijstproces' de infiltratiegebieden van belang. Ook voor de wijstgronden is een aanduiding en bijbehorende beschermende regeling opgenomen.

Waterschap Aa en Maas gaat het Annabos nu aanpakken zodat het er weer natter wordt. Het inrichtingsplan fase 1 is vastgesteld en aanbesteed. Fase 1 heeft betrekking op ongeveer 35 hectare. De maatregelen daaruit zijn hoofdzakelijk gericht op verdrogingsbestrijding en natuurherstel. Gedempte sloten, slootbodems minder diep en stuwen moeten ervoor zorgen dat het grondwaterpeil licht stijgt.

De plannen omvatten ook cultuurhistorische, landschappelijke en educatieve maatregelen, zoals een nat wandelpad door het gras (laarzenpad).

Beekherstel

Delen van de Leijgraaf zijn reeds middels een basisinspanning ingericht als ecologische verbindingszone of zullen binnen afzienbare tijd worden omgevormd. Het dal vormt een duidelijk landschappelijk element met specifieke kenmerken en functies. Het herinrichten van de Leijgraaf zelf houdt niet bij de oever van de waterloop op. De toekomst vraagt om verdergaande veranderingen. Deze vraag komt voort uit de veranderende recreatiebehoefte van de burgers, nieuwe inzichten binnen waterbeheer, herstel van ecologische zones, veranderingen in de landbouw, ontwikkeling van de stedelijke regio Uden-Veghel e.d.

Natte natuurparels en waterberging

Het reconstructieplan benoemt een beschermingsbeleid dat moet gelden voor de bescherming van natte natuurparels inclusief de zogenaamde beschermingszone natte natuurparel (zone van 500 m) en voor inundatiegebieden/waterberginggebieden. Voor natte natuurparels is een hydrologisch standstill van toepassing. Er mogen in het gebied (de natte natuurparel) of de omgeving (de beschermingszone natte natuurparel) geen activiteiten plaatsvinden die een verslechtering van de (hydrologische) situatie in de natte natuurparel zelf tot gevolg hebben. Deze gebieden zijn in de Verordening ruimte aangewezen als attentiegebied EHS met bijbehorend aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning). Het omgevingsvergunningstelsel is dan ook gericht op een adequate bescherming van de hydrologie van de natte natuurparel zelf. Voor inundatiegebieden en concreet begrensde waterbergingsgebieden is een hydrologische basisbescherming van toepassing. Deze gebieden, die een functie vervullen voor de wateropgave worden vanuit het provinciaal beleid beschermd. Dit wil zeggen dat voorkomen wordt dat dergelijke gebieden hun waarde als inundatiegebied/waterberginggebied zullen verliezen.

4.3 Thema landbouw

4.3.1 Algemene ontwikkeling landbouw

De landbouw is nog steeds belangrijk voor de gemeente Uden. Zowel in economisch als sociaal opzicht. De functies landbouw, natuur en landschap vormen de grondslag voor de gebiedsbestemmingen in het bestemmingsplan.

De Reconstructiezonering (landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden) uit de Verordening ruimte is in het bestemmingsplan verwerkt waarbij er bij ieder gebied een ander accent ligt op de toekomstmogelijkheden voor de landbouw. In de drie verschillende gebieden zijn diverse aantallen intensieve veehouderij bedrijven aanwezig. Deze aantallen veranderen constant omdat er veel ontwikkelingen zijn binnen de agrarische sector. Het aantal intensieve bedrijven in het extensiveringsgebied is de laatste jaren afgenomen. Er is veel discussie of rundveebedrijven gezien worden als intensief bedrijf of grondgebonden bedrijf. Momenteel is de definitie over grondgebondenheid in de Verordening Ruimte niet gerelateerd aan het aantal dieren of de hoeveelheid grond. De huidige definitie van een niet grondgebonden veebedrijf (intensieve veehouderij) is een agrarisch bedrijf waarvan de productie niet in overwegende mate afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond in de directe omgeving van het bedrijf.

In het plangebied is in meer of mindere mate sprake van verweving van de functies landbouw en natuur. Dit omdat ontwikkelingen in de landbouw enerzijds en de natuur (en landschap) anderzijds elkaar (kunnen) versterken. Zo is het duurzaam voortbestaan van de grondgebonden landbouw een essentiële voorwaarde voor het behoud van het cultuurhistorisch waardevolle landschap. Ook verbreding van de agrarische bedrijfsvoering en agrarisch natuurbeheer kunnen een gunstig effect hebben op natuur en landschap.

De landbouw opereert in een spanningsveld tussen marktconforme bedrijfsvoering en toenemende beperkingen vanuit milieuwetgeving en dierenwelzijn. Dit vraagt enerzijds om ruimte voor vernieuwing en anderzijds om ruimte voor schaalvergroting.

Er is onder andere veel discussie over de ontwikkeling van de intensieve veehouderij. Naar aanleiding van een burgerinitiatief 'megastallen, nee' heeft de provincie in de Verordening ruimte de ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij aangescherpt. Dit betekent onder andere dat intensieve bedrijven in het extensiveringsgebied op slot zijn gezet en dat intensieve bedrijven in andere gebieden beperkt worden in ontwikkelingsmogelijkheden.

De laatste jaren zijn er steeds meer agrarische bedrijven die zoeken naar een verbredingsfunctie (zoals bijvoorbeeld kinderopvang, zorgboerderij, agrarisch natuurbeheer, mestverwerking, verkoop streek eigen producten, recreatie en toerisme) of een omschakeling naar een niet agrarische functie of landgoed.

Er komen steeds meer grote moderne bedrijven en de kleinere bedrijven gaan op zoek naar nevenfuncties of omschakelmogelijkheden. Het bestemmingsplan Buitengebied 2006 bood al ruimte aan deze verbredingsactiviteiten.

Gezien de ruimtelijke impact en de vele ruimtelijke en milieuaspecten die in zo'n proces verantwoord en onderbouwd moeten worden, is er voor gekozen om hiervoor geen binnenlandse regeling op te nemen, maar een dergelijk initiatief via een partiële herziening van het bestemmingsplan vorm te geven.

Er is binnen de landbouw een duidelijke ontwikkeling gaande in de richting van multifunctioneel ruimtegebruik en verbreding. Dat kan in de toekomst betekenen dat gronden en bedrijfsgebouwen hun agrarische functie gedeeltelijk verliezen en daarmee vrijkomen voor ander gebruik zoals natuur en recreatie.

Belangrijke algemene doelstelling van het beleid zoals opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied 2006 is dat de ruimtelijke kwaliteit wordt behouden in het buitengebied en waar mogelijk versterkt. Dit kan door het stimuleren van economische functies op het platteland die tevens zorgen voor een duurzaam beheer en behoud van gebiedseigen kwaliteiten en passen bij de functies (landbouw, natuur, landschap en recreatie) van het landelijke gebied met daarnaast een goede landschappelijke inpassing.

4.3.2 Toekenning bouwvlakken

Voor het toekennen van het bouwvlak is het bouwvlak uit het bestemmingsplan buitengebied 2006 overgenomen. Vergunde wijzigingen met een ruimtelijke onderbouwing ten opzichte van de situatie van het bouwvlak uit 2006 zijn meegenomen. Tevens zijn enkele adressen 'gerepareerd' naar aanleiding van uitspraken van GS en de Raad van State over het geldende bestemmingsplan buitengebied.

4.3.3 Uitbreiding bouwvlakken

De ruimte voor uitbreiding van toegekende bouwvlakken hangt voor grondgebonden bedrijven, intensieve veehouderijen en glastuinbouwbedrijven met name af van de aard en de ligging van het bedrijf volgens de kaders van de Verordening ruimte. Bij bouwblokuitbreidingen is het bijvoorbeeld ook van belang om te beoordelen of het gaat om een duurzame lokatie. Op basis hiervan zijn bouwvlakuitbreidingen via een wijzigingsbevoegdheid geregeld, met inbegrip van eventuele noodzakelijke richtlijnen.

Grondgebonden bedrijven

Grondgebonden agrarische bedrijven mogen onder voorwaarden (o.a. landschappelijke inpassing buiten het bouwvlak, voldoende weidegang en voerproductie in de omgeving) via wijziging uitbreiden tot een maximale oppervlakte van 2,5 hectare.

Voor uitbreidingswensen groter dan 2,5 hectare zal een aparte planologische procedure moeten worden doorlopen. Nabij een ecologische verbindingszone (evz) of een zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen is uitbreiding toegestaan als het functioneren daarvan niet belemmerd wordt.

Intensieve veehouderijbedrijven

In 2010 is de Verordening ruimte vastgesteld waarbij is ingegaan op de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij. In de verordening is expliciet vastgelegd dat de regels voor de intensieve veehouderij niet gelden voor de grondgebonden melkrundveehouderij. Aangezien gemeenten hun bestemmingsplannen in overeenstemming moeten brengen met de Verordening ruimte en ze bij individuele ontwikkelingen ook moeten toetsen op strijdigheid met de verordening, moeten zij het onderscheid maken tussen wel of niet grondgebonden melkveehouderijen.

Dit is erg lastig gebleken, omdat een scherpe scheiding tussen grondgebonden en nietgrondgebonden melkrundveehouderij niet in de verordening is opgenomen.

Het begrip grondgebonden kan op verschillende manieren worden uitgelegd. Aangezien de verordening op korte termijn op dit punt niet wordt aangepast en om toch een handvat te bieden aan de gemeenten, heeft een subwerkgroep uit de MOLO werkgroep Veehouderij en Milieu op verzoek van de IGO adviescommissie Landbouw en Milieu een handreiking opgesteld. Hierin wordt een systematiek aangedragen om het onderscheid tussen wel of niet grondgebonden zijn van een melkrundveehouderij te kunnen maken. Hierbij wordt een grens aangegeven van bedrijven met maximaal 200 melk-koeien en 144 stuks jongvee als zijnde grondgebonden. Uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven boven die aantallen zijn alleen mogelijk onder voorwaarden. Dit proces is echter nog volop in beweging. Vooralsnog is in het bestemmingsplan nog geen onderscheid gemaakt in de regeling voor grondgebonden en niet-grondgebonden melkrundveehouderijen.

Voor intensieve veehouderij gelden de kaders van de Verordening ruimte (de integrale zonering). De gemeente Uden heeft die kaders verwerkt in het voorliggende bestemmingsplan buitengebied.

Voor de definitie van intensieve veehouderij is aangesloten bij de definitie uit de Verordening ruimte van de provincie. Intensieve veehouderijbedrijven in extensiveringsgebieden met natuur- en/of landschapswaarden mogen binnen de planperiode niet uitbreiden, zowel qua bebouwing als bouwvlak. Ook vormverandering van bouwvlakken is niet toegestaan. Dit is het zogenaamde 'slot op de muur'.

Intensieve veehouderijbedrijven op duurzame locaties in verwevingsgebieden mogen via wijziging uitbreiden tot maximaal 1,5 hectare via een wijzigingsbevoegdheid, conform de Verordening ruimte. Hierbij moet 10% van het bouwvlak binnen het bouwvlak worden aangewend voor een goede landschappelijke inpassing.

In afwijking van de Verordening ruimte krijgen intensieve veehouderijen in het deelgebied Natuur/Recreatie die gelegen in zowel verwevingsgebied als de Groenblauwe Mantel ontwikkelingsmogelijkheden voor uitbreiding van hun bouwvlak tot maximaal 1 hectare. Dit is dus een verscherping van de regeling uit de Verordening ruimte.

Dit sluit aan bij de gewenste richting op basis van de karakteristiek van dat gebied uit de gebiedsindeling.

Voor bouwvlakken in verwevingsgebied met een omvang van 1,5 hectare of groter en die geheel zijn benut, is eenmalige vergroting via wijziging mogelijk om te kunnen voldoen aan de huisvestingseisen en/of Welzijnseisen voortvloeiend uit het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij en uit de op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren gestelde eisen.

Intensieve veehouderijbedrijven in het Landbouwontwikkelingsgebied Odilliapeel mogen via een wijziging uitbreiden tot maximaal 1,5 hectare. Voorheen was dit nog 2,5 hectare maar de uitbreidingsmogelijkheid is teruggedaan naar 1,5 hectare.

Voor intensieve veehouderijen in landbouwontwikkelingsgebieden en verwevingsgebieden bestond de mogelijkheid tot 1 januari 2013 om een bouwvlak eenmalig te vergroten boven de 1,5 hectare. Dit is toegestaan om te voldoen aan het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij en Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Hierbij dient wel het bouwvlak van 1,5 hectare volledig benut te zijn.

Agrarisch technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven

Agrarisch technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven mogen conform het beleid uit de Verordening ruimte in agrarisch gebied via wijziging groeien tot een maximale omvang van 1,5 hectare.

Glastuinbouwbedrijven

Glastuinbouwbedrijven in het plangebied krijgen conform de Verordening ruimte de mogelijkheid om hun bouwvlak via een wijzigingsbevoegdheid te vergroten tot maximaal 3 hectare.

Voor alle agrarische bedrijven geldt dat, als er een vergroting plaatsvindt ten opzichte van het vigerende bouwvlak, ook rekening moet worden gehouden met 10% ruimte per bouwvlak voor de groene erfinrichting binnen het bouwvlak.

4.3.4 Omschakeling naar andere agrarische bedrijfsvorm

Volgens de Verordening ruimte valt onder omschakelen het volgende: *geheel of gedeeltelijk overstappen van de ene agrarische bedrijfsvorm naar de andere agrarische bedrijfsvorm dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik naar een agrarische bedrijfsvorm; het beleid en de ruimtelijke mogelijkheden worden hierbij niet veranderd.*

De regeling voor omschakeling (vervanging van één activiteit door een andere activiteit) van een agrarisch bedrijf richt zich met name op de omschakeling naar grondgebonden landbouw. Dit is in principe altijd mogelijk. Omschakeling naar een vorm van niet-grondgebonden agrarisch bedrijf in de groenblauwe mantel is niet toegestaan. De omschakeling naar glastuinbouw is niet toegestaan. Omschakeling naar glastuinbouw wordt namelijk gezien als nieuwvestiging.

Goede ruimtelijke ordening voorkomt conflicterende belangen tussen met name landbouw en de ontwikkeling van nieuwe economische dragers die vaak als kwetsbaar object beschermd moeten worden.

Omschakeling van grondgebonden agrarische bestemmingen naar intensieve veehouderij kan alleen worden gefaciliteerd middels een wijzigingsbevoegdheid binnen het Landbouwonwikkelingsgebied en op een duurzame locaties in Verwevingsgebied tot een omvang van ten hoogste 1,5 ha in welk geval ten minste 10% van het bouwblok wordt aangewend voor goede landschappelijke inpassing. Nader onderzocht moet worden welk deel van de groenblauwe mantel tevens verwevingsgebied, niet in aanmerking komt voor de definitie duurzame locatie. Omschakeling naar een intensieve veehouderij in extensiveringsgebieden en in het deelgebied natuur/recreatie is uitgesloten.

4.3.5 Nieuwvestiging/hervestiging

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is, conform de Verordening ruimte, nergens toegestaan.

Hervestiging van het ene agrarische bedrijf op een ander agrarisch bedrijf is, net als in het oude beleid, overal toegestaan. Hervestiging op een locatie waar nu alleen een burgerwoning aanwezig is met de bestemming woondoeleinden behoort ook tot hervestiging van een agrarisch bedrijf.

Uitzondering hierop is volgens de Verordening het hervestigen van een iv-bedrijf in extensiveringsgebied. De ruimte voor hervestiging op een bestaande agrarische locatie of burgerwoning van een intensieve veehouderij wordt met name gezien binnen het LOG Odiliapeel.

4.3.6 Bebouwingsmogelijkheden op de bouwvlakken

Voor de situering van de bebouwing binnen het bouwvlak en de maatvoering (voor uitbreiding) van de bebouwing en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn adequate regels opgenomen, die gebaseerd zijn op het bestemmingsplan buitengebied 2006.

Als gevolg van nieuwere stalsystemen is een verhoging van de bouwhoogte van agrarische bedrijfsgebouwen noodzakelijk. Tegelijkertijd blijft de landschappelijke inpassing van de bebouwing een aandachtspunt. De maximale goothoogte is 6 meter; de maximale nokhoogte 11 meter. In het LOG kan de basishoogte naar 6 voor de goot en 12 meter voor de nok. Dit biedt voldoende ruimte om een moderne stal te realiseren en maakt landschappelijke inpassing nog mogelijk. Vanwege andere eisen voor het bouwen van stallen in relatie tot Welzijnseisen wordt er gekozen voor een ruimere maatvoering. Overigens kan bij gebleken noodzaak, bij hoge uitzondering, onder strikte voorwaarden (ontwerptechnisch, milieukundig) ook nog gebruik worden gemaakt van een algemene afwijking voor de bouwhoogte tot respectievelijk 12 of 14 meter. Binnen gebouwen mag ten hoogste één bouwlaag gebruikt worden voor het houden van dieren ten behoeve van intensieve veehouderij, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen, waar twee bouwlagen mogen worden gebruikt.

Aandachtspunt zijn schoorstenen en de daarbij mogelijke hoogten. Belangrijk is dat er hierbij wordt gekeken naar de hoogte als landschappelijk element ten opzichte van de opbrengst (milieuwinst).

4.3.7 Paardenhouderijen

Vanaf begin jaren '90 zijn de activiteiten in de paardenhouderij groeiende. Veel bedrijven zijn gestart, agrariërs hebben in de paardenhouderij een (neven)activiteit gevonden en er vindt specialisatie plaats. Om de regeling van bestaande bedrijven en de geboden ontwikkelingsruimte in goede banen te leiden kunnen bestaande paardenhouderijen op drie manieren worden bestemd:

- als agrarisch bedrijf (paardenfokkerij);
- als bedrijf (handel, transport, pension);
- als manege.

Vestiging van productiegerichte paardenhouderij (fokkerij) is in principe overal op bestaande agrarische bouwvlakken mogelijk. Voor dergelijke paardenhouderijen geldt dat, conform de mogelijkheden uit de Verordening ruimte voor grondgebonden agrarische bedrijven, uitbreiding van het bouwvlak tot 1,5 hectare mogelijk is, waarbij alle voorzieningen (inclusief paardenbak) ten behoeve van het bedrijf binnen het bouwvlak moeten liggen. Voor realisatie van paardenbakken direct grenzend aan het bouwvlak is een algemene afwijkingsregeling met voorwaarden opgenomen.

Voor de veelvoorkomende neventak pensionstalling is een flexibiliteitinstrument nodig. Pensionstalling is als neventak na afwijking (met afwegingskader) mogelijk binnen de agrarische bestemming. De pure pensionstalling, zonder verdere of ondergeschikte agrarische activiteiten, is opgenomen in de agrarische bestemmingen met een nadere aanduiding 'paardenhouderij'. Afhankelijk van de ligging binnen agrarisch gebied of groenblauwe mantel krijgen deze bedrijven uitbreidingsmogelijkheden, conform de mogelijkheden uit de Verordening ruimte voor overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven. De mogelijkheden een manege te beginnen worden buitenplans gehouden, vanwege de relatief grote mogelijke effecten op de omgeving (milieu, verkeer, bebouwing).

Hervestiging van een productiegerichte paardenhouderij (fokkerij) is in principe overal mogelijk, behalve in de EHS. Voor de overige mogelijkheden gelden de regels voor grondgebonden agrarische bedrijf, zoals al eerder in dit hoofdstuk benoemd.

Nieuwvestiging ten behoeve van de paardenhouderij is niet toegestaan. Uitbreiding van paardenhouderijen is onder voorwaarden via wijziging mogelijk tot maximaal 1,5 hectare, conform de Verordening ruimte. Er mag een rijhal van maximaal 1.000 m² zijn en mogen er geen significante publieks- en/of verkeersaantrekkende voorzieningen worden gebouwd en/of aangelegd. Dit betekent dat er geen concours /wedstrijden gehouden mogen worden vanwege onder andere de verkeersaantrekkende werking.

Maneges kunnen zich alleen vestigen op bestaande bouwvlakken in kernrandzones, bebouwingsconcentraties of zones langs doorgaande wegen. Hier mogen grotere rijhallen (tot 2.000 m²) komen, waarbij verder maatwerk geboden kan worden via afwijking. Alle gebouwen en overige bouwwerken en voorzieningen moeten binnen het bouwvlak liggen. Er mogen geen publieks- en/of verkeersaantrekkende voorzieningen worden gebouwd of aangelegd.

Omdat de ruimtelijke en milieu(technische) voorwaarden en gevolgen daarbij zo specifiek zijn is voor voorgenoemde mogelijkheden geen regeling in het bestemmingsplan opgenomen. Dit zal via een partiële herziening moeten plaatsvinden.

4.3.8 Bedrijfswoning(en)

Bestaande bedrijfswoningen worden als zodanig bestemd. Bij een volwaardig agrarisch bedrijf (200 SBE of 70 NGE) is in principe één zelfstandige agrarische bedrijfswoning toegestaan van 750 m³.

Bij alle woningen is het uitoefenen van een aan huis gebonden beroep/bedrijf toegestaan tot een oppervlakte van 50 m² in de woning of in een aangebouwd of vrijstaand bijgebouw. Verder zijn er 100 m² aan bijgebouwen toegestaan bij een bedrijfswoning.

Op basis van de Verordening ruimte zijn alleen agrarische bedrijfswoningen toegestaan. Per bedrijf mag niet meer dan het bestaand aantal bedrijfswoningen aanwezig zijn.

Nieuwe bedrijfswoningen bij een agrarisch bedrijf alleen mogelijk maken op locaties waar nog geen bedrijfswoning aanwezig is. De provincie stelt geen bijzondere afwegingsvoorwaarden, waardoor de bouw van de eerste bedrijfswoning rechtstreeks toegestaan kan worden. Wel zijn daarbij de algemene voorwaarden vanuit de Verordening ruimte (kwaliteitsverbetering) van toepassing. Tweede bedrijfswoningen zijn niet meer toegestaan conform de Verordening ruimte.

Op 1 januari 2013 is een regeling van kracht voor zogenaamde plattelandswoningen. Voor (voormalige) agrarische bedrijfswoningen – ‘plattelandswoningen’ – zorgt de wet er voor dat bewoning door niet-agrariërs kan worden toegestaan zonder dat dat leidt tot een aanscherping van de milieu-eisen voor het nabijgelegen agrarische bedrijf. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een voormalige tweede bedrijfswoning of een rustende boer die nog in zijn vroegere bedrijfswoning woont, terwijl hij zijn boerderij inmiddels heeft verkocht. De gemeente heeft er voor gekozen om deze regeling niet in het LOG van toepassing te laten zijn in verband met de ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven en de mogelijke milieubeperkingen van de plattelandswoningen naar die bedrijven.

Het wetsvoorstel volgt op een wens van de Tweede Kamer om vrijkomende woningen op het platteland door anderen dan agrariërs te laten bewonen zonder dat de nabijgelegen agrarische bedrijven daarvan nadeel ondervinden. De ruimtelijke consequenties van de wet zijn in het bestemmingsplan opgenomen met uitzondering van het LOG.

4.3.9 Bebouwingsmogelijkheden buiten de bouwvlakken

Buiten het bouwvlak mogen uitsluitend kleinschalige voorzieningen worden opgericht ten behoeve van beheer of extensief dagrecreatief medegebruik.

In het plangebied komen op diverse locaties bestaande schuilhutten voor. Deze schuilhutten komen voor binnen de bestemmingen ‘Agrarisch’, ‘Agrarisch met waarden – landschapswaarden’, ‘Agrarisch met waarden – natuur- en landschapswaarden’ en hebben de aanduiding ‘specifieke vorm van agrarisch – veldschuur’ gekregen.

Het gaat hierbij dus om een vastlegging van bestaande bebouwing. Deze schuilhutten mogen enkel worden gebruikt ten behoeve van agrarisch gebruik. De omvang van de veldschuren mag niet meer bedragen dan de bestaande omvang. Daarnaast zijn bestaande schuilgelegenheden die gebouwd zijn met een bouwvergunning/ omgevingsvergunning ten behoeve van vee, dierverblijven of veldschuren toegestaan tot de bestaande maatvoeringen. Realisatie van nieuwe veldschuren in bebouwingsconcentraties is mogelijk via wijzigingsbevoegdheid met voorwaarden dat de noodzaak is aangetoond, er geen overlast voor de omgeving mag ontstaan, er sprake is van landschappelijke inpassing en de bebouwing mag niet meer bedragen dan 20 m² met een bouwhoogte van 3 m.

4.3.10 Teeltondersteunende voorzieningen (TOV)

Het gebruik van TOV is van belang voor de verlenging van het seizoen, een meer gelijkmatige arbeidsverdeling en de terugdringing van het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Het kan consequenties hebben voor perceelsgebonden natuur- en landschapswaarden. De toelaatbaarheid van deze voorzieningen moet worden afgewogen op basis van natuurlijke, landschappelijke en agrarische motieven. In de dagelijkse praktijk van de agrarische bedrijfsvoering spelen teeltondersteunende voorzieningen (permanent en tijdelijk) een steeds grotere rol. Onze verwachting is dat de behoefte aan dergelijke voorzieningen in de toekomst zal toenemen. In de regeling is onderscheid gemaakt tussen permanente en tijdelijke voorzieningen.

Permanente voorzieningen (stellingen, regenkappen, containervelden) zijn door middel van een aanduiding in het plan geregeld. Deze voorzieningen zijn met recht toegestaan op het agrarisch bouwvlak. Daarbuiten zijn bestaande permanente voorzieningen voorzien van een aanduiding met bijbehorende regeling in de regels. Buiten bouwvlakken is realisatie van nieuwe permanente teeltondersteunende voorzieningen mogelijk via wijziging met bijbehorende voorwaarden (o.a. landschappelijke inpassing) tot maximaal 2,5 hectare.

Tijdelijke voorzieningen, niet zijnde bouwwerken, (folies, wandelkappen, hagelnetten en dergelijke) zijn ook buiten het bouwvlak toegestaan.

Binnen 'Agrarisch Gebied' zijn tijdelijke TOV rechtstreeks toelaatbaar. Binnen 'Agrarisch gebied met landschapswaarden' en binnen 'Agrarisch gebied met landschaps- en natuurwaarden' is een nadere afweging via afwijking gewenst voor de bouw van hoge tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen (wandelkappen, schaduwhallen en hagelnetten) en overige (teelt)ondersteunende voorzieningen.

Als voorwaarde is opgenomen dat er geen sprake mag zijn van onevenredig nadelige effecten op de aanwezige landschaps- en natuurwaarden ingevolge de gebiedsbestemming. Dit gebeurt door een combinatie van het gebruik strijdig te maken met daaraan een afwijking gekoppeld. Zo kan het agrarisch belang afgewogen worden ten opzichte van het belang van de voorkomende waarden. Daarnaast moeten de tijdelijke voorzieningen worden verwijderd als de teelt opgehouden is. De lage tijdelijke TOV's zijn geregeld via het aanlegvergunningstelsel.

4.3.11 Teeltondersteunende kassen (TOK)

Teeltondersteunende kassen zijn ondersteunende voorzieningen die een onderdeel zijn van de totale agrarische bedrijfsvoering van een vollegrondskwekerij of boomkwekerij.

Ze worden gebruikt om de bedrijfsvoering te optimaliseren en om in te spelen op de toename van eisen van marktpartijen en de exportgerichtheid van de tuinbouwsector. Onder een kas wordt verstaan een agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dat dient voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden. Schuurkassen en permanente tunnel- of boogkassen (hoogte > 1,5 m) worden beschouwd als een kas (conform Verordening Ruimte).

TOK zijn alleen toegestaan op het bouwvlak binnen 'Agrarisch Gebied' tot maximaal 5.000 m². Daarnaast dient er een teelttechnisch noodzaak voor doelmatige ontwikkeling of de continuïteit te zijn, mag geen omschakeling of doorgroei naar een glastuinbouwbedrijf plaatsvinden en is er een verplicht AAB-advies.

Binnen de Groenblauwe mantel zijn geen teeltondersteunende kassen toegestaan omdat de Groenblauwe Mantel zwaarder beschermd wordt

4.3.12 Nevenactiviteiten

In het kader van verbrede plattelandsontwikkeling kunnen verschillende nevenfuncties toegelaten worden in bestaande bebouwing van agrarische bedrijven. De nevenfuncties zijn direct gerelateerd aan het verder in stand te houden agrarische bedrijf; de activiteit hangt samen met de agrarische bedrijfsvoering of staat ten dienste van het bedrijf. De ontwikkeling van een nevenfunctie is in beginsel onder voorwaarden op alle bestaande agrarische bouwvlakken toegestaan. Enkele voorwaarden zijn; realisatie van de nevenfunctie binnen de bestaande bebouwing (met uitzondering van kleinschalige kamperen), de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven mag niet worden beperkt, er dient sprake te zijn van een kwaliteitsinvestering en landschappelijke inpassing en er mag geen verkeersaantrekkende werking plaatsvinden. De nevenfuncties moet ondergeschikt aan de agrarische hoofdfunctie blijven. Als de hoofdfunctie verdwijnt moet ook de nevenfunctie beëindigd worden. Hierbij valt te denken aan recreatieve functies (b.v. bed&breakfast, minicampings), agrarisch verwante functies, agrarisch technische hulpfuncties, statisch opslag (binnen bestaande bebouwing), agrarisch natuurbeheer, bewerking en waardevermeerdering van ter plaatse geproduceerde producten, de verkoop van streek-eigen producten en zorgboerderijen. In het bestemmingsplan is geen uitputtelijke lijst opgenomen met toegestane typen nevenactiviteiten. Op basis van de gestelde voorwaarden zullen eventuele negatieve ruimtelijke gevolgen ingekaderd worden. De nevenactiviteiten zijn door middel van afwijking mogelijk gemaakt. Verzoeken met grote effecten op de omgeving zullen buitenplannen worden afgewogen.

Een specifieke vorm van nevenactiviteiten betreft de mestbewerking of mestverwerking. Ook voor deze vorm van nevenactiviteit is geen onderscheid gemaakt in deelgebieden.

Dit betekent dat het mogelijk is om in alle deelgebieden onder voorwaarden (o.a. als onderdeel agrarische bedrijfsvoering voor eigen bedrijf en voor directe omgeving voor derden) mestbewerking of mestverwerking als nevenactiviteit binnen het bestaande bouwvlak op te richten. Omdat het gezien de schaalgrootte van de bestaande bedrijven in het plangebied (nog) niet rendabel is om mestbewerking of mestverwerking geheel vanuit de eigen bedrijfsvoering zelfvoorzienend te krijgen is het ook mogelijk de mest vanuit bedrijven van derden te verkrijgen.

In het bestemmingsplan is geen mogelijkheid opgenomen voor realisatie van zelfstandige mestbe- of verwerkingsbedrijven of co-vergistingsinstallaties (niet zijnde een nevenactiviteit). Mocht hiervoor een initiatief zich aandoen binnen het plangebied dan wordt voor een locatie gedacht aan het LOG. Hiervoor zal dan een aparte planologische procedure moeten worden doorlopen, met name vanwege de diverse bijkomende milieuaspecten.

4.4 Recreatie en toerisme

Versterking van het toeristisch en recreatief aanbod levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van het platteland en een extra economische impuls. Bewoners kunnen in hun eigen woonomgeving recreëren én er worden bezoekers aangetrokken die zorgen voor een economische impuls voor het gebied.

4.4.1 Ontwikkelingen in de recreatie in het plangebied

Belangrijke ontwikkelingen en doelen voor recreatie en toerisme zijn;

- verbeteren toegankelijkheid van het platteland;
- oplossen van knelpunten in landelijke wandel- en, fietsroutes;
- kwaliteitsverbetering recreatieve voorzieningen;
- verscheidenheid van het recreatieve aanbod;
- opzetten van nieuwe samenwerkingsverbanden in de toeristisch-recreatieve keten én met partijen buiten de eigen keten.

Volgens het RIVM zal tot 2040 zal circa 10 à 15% van het huidige Nederlandse landbouwareaal een andere functie krijgen.

Buitengebieden hebben een belangrijke functie voor recreanten, vooral voor wandelaars en fietsers. Agrarische bedrijven of voormalige agrarische bedrijven (VAB) kunnen hier goed gebruik van maken. Wel spelen de ontwikkelingen met betrekking tot de demografie ook een grote rol, net als de hoeveelheid vrije tijd en geld. Met name ouderen hebben meer vrije tijd. Dit houdt onder andere in dat in het algemeen sprake is van meer vrije tijd en meer geld voor (dag)recreatieve tijdsbesteding.

Door de overheid, provincie en gemeente worden nieuwe economische dragers gestimuleerd. Dit om de functie en kwaliteit van het buitengebied te behouden en te versterken. Een voorbeeld hiervan is het VAB beleid en Agenda vitaal platteland.

Recreatie in het buitengebied levert dus een bijdrage aan de economische situatie op het platteland en is daardoor een belangrijke ontwikkeling waar optimaal gebruik van gemaakt dient te worden.

Hierbij zal wel rekening gehouden moeten worden met de aanwezige kwaliteiten. Daarbij zal sprake zijn van een nadere zonering van de recreatieve mogelijkheden. Intensieve recreatie is in ieder geval niet gewenst in bos- en natuurgebieden en het LOG. Bestaande recreatieve nevenfuncties zijn aanwezig en blijven bestaan maar nieuwe initiatieven zijn niet gewenst.

Van oorsprong waren de landbouw en de natuur de belangrijkste pijlers in het buitengebied van Uden. Recreatieve activiteiten vinden al tientallen jaren op veelvuldige wijze plaats in het buitengebied en staan na de agrarisch gerelateerde functies opgenomen in het bestemmingsplan. Tenslotte komen er steeds meer functies voor die meer stedelijk georiënteerd zijn zoals maatschappelijk functies zoals een kinderopvang, zorgboerderij en andere vormen van dagbesteding. Door het afnemen van het aantal agrarische bedrijven en het inspringen op trends, ontwikkelingen en economische kansen komen er steeds meer 'niet-aan-het-buitengebied-gebonden' functies op het Udense buitengebied voor. De vraag naar dit soort functies wordt groter en er wordt in dit bestemmingsplan ruimte geboden voor nieuwe maatschappelijke functies mits dit gecombineerd kan worden de bestaande functies en de aanwezige natuur en landschappelijke kwaliteiten.

Dag- en verblijfsrecreatie

Recreatiebedrijven en -terreinen krijgen een recreatiebestemming, waarbij een uitsplitsing is gemaakt in de bestemmingen dagrecreatie en verblijfsrecreatie. De hoofdvoorzieningen en het parkeren liggen binnen het bestemmingsvlak. Recreatiebedrijven krijgen een bouwvlak conform het geldende bestemmingsplan. De uitbreidingsmogelijkheden voor dagrecreatieve bedrijven van het bestaande bebouwingsoppervlak binnen een bouwvlak zijn kwantitatief ingestoken op basis van een oppervlaktemaat in een tabel bij de regels op basis van de mogelijkheden uit het bestemmingsplan buitengebied 2006. Voor dagrecreatieve bedrijven die niet zijn opgenomen in het bestemmingsplan 2006, krijgen geen uitbreidingsruimte, indien die niet is geregeld in de ruimtelijke procedure die daarvoor is doorlopen.. De ontwikkelingsmogelijkheden zijn afhankelijk zijn van de ligging binnen één van de drie hoofdzoneringen. Daarbij is een belangrijke voorwaarde is dat er een kwaliteitsinvestering moet plaatsvinden. De maatvoeringen zijn in de regels vastgelegd. In de ecologische hoofdstructuur heeft het bestemmingsplan een restrictief beleid vastgelegd (nee, tenzij en binnen bestaande bebouwing).

Recreatieve Poort

Er is behoefte bij inwoners en verblijfsrecreanten om te kunnen genieten van natuur en landschap. Een aantal natuurgebieden heeft echter te maken met recreatieve druk.

Dit houdt in dat de omvang en/of intensiteit van de recreatie verstorend werkt ten aanzien van de natuurwaarden in het desbetreffende gebied. Dit speelt onder andere bij de Maashorst en de Bedafsche bergen. De aanwijzing en ontwikkeling van een recreatieve poort bij de Maashorst past binnen de afstemming van natuur en het recreatieve medegebruik. Enerzijds worden voorzieningen geboden voor recreanten en anderzijds wordt de recreatieve druk daarmee elders ontlast. Dit laatste kan bijvoorbeeld gebeuren door samen met natuurbeherende organisaties, aantrekkelijke alternatieve routes en zelfs nieuwe poorten in minder kwetsbare gebieden te ontwikkelen.

Duits Lijntje

Het project Duits Lijntje behelst veel meer dan een ecologische verbindingszone. Het is een grensoverschrijdend project waarin samengewerkt wordt met 9 Brabantse gemeenten, de gemeente Gennep in Limburg, en de kreisen Weesel en Kleve. De gemeente wil het project overdragen aan marktpartijen.

Maashorst

De Maashorst is door de provincie aangewezen als landschap van allure. Dit gebied heeft en biedt veel potentie voor (kleinschalige) recreatieve mogelijkheden. Belangrijke aspecten uit de bijbehorende ideologieën zijn versterking van de natuur, versterking van de relatie stad – land (alleen in buitenste schil voorzien) en duurzaamheid.

Ondersteunende horeca

Ten aanzien van de mogelijkheden voor de (ondersteunende) horeca is aangesloten bij het beleid zoals verwoord in de 'Visie op de horeca in het buitengebied in Brabant' van TOP-Brabant (september 2011). TOP Brabant geeft hierin haar visie op horeca, ondersteunende horeca en horeca op recreatiebedrijven.

Op basis van deze notitie kiest de gemeente Uden ervoor om overal in het buitengebied ondersteunende horeca toe te laten met een maximum van 100 m². Bij ondersteunende horeca is geen verkeersaantrekkende werking is toegestaan

4.4.2 Permanente bewoning recreatiewoningen

Recreatiewoningen worden in veel gevallen permanent en dus illegaal bewoond. Zoals bekend is het uiterst lastig om het strijdig gebruik te inventariseren vanwege de bewijslast.

Vanwege deze problematiek is wetgeving ontstaan en zijn op landelijk en provinciaal niveau beleidsuitspraken gedaan. Deze uitspraken worden voor wat de provincie betreft vastgelegd in de provinciale verordening. Voor Uden betekent dit dat er geen legalisatiemogelijkheden zijn. Daarom zal ook voor recreatiewoningen handhavend worden opgetreden, tenzij de gemeente haar recht op handhaving heeft verloren. Dan is het voor het college mogelijk om een persoonsgebonden ontheffing te verlenen. De gemeente is bezig om uitgebreid te inventariseren op welke locaties er illegale bewoning plaatsvindt van recreatiewoningen, chalets en stacaravans en afhankelijk van de situatie en periode dat er illegale bewoning plaatsvindt gaat de gemeente handhaven.

4.4.3 Kleinschalig kamperen

Sinds de afschaffing van de Wet op de openluchtrecreatie mag de gemeente zelf het maximale aantal kampeermiddelen vaststellen. Het maximum vastgesteld op 25 kampeermiddelen binnen deelgebied natuur-recreatie en 15 kampeermiddelen binnen de deelgebieden 'gemengd' en 'agrarisch' waarbij de kampeerperiode is bepaald op 15 maart tot en met 31 oktober.

De bestaande kampeerterreinen hebben een aanduiding op de verbeelding gekregen. Voor nieuwe op te richten kleinschalige recreatieterreinen is een wijzigingsmogelijkheid opgenomen. Het college kan daarbij nieuwe recreatieterreinen voor kleinschalig kamperen toestaan onder de volgende voorwaarden:

- het kleinschalig kamperen is alleen voorbehouden aan agrarische bedrijven waarbij aangetoond moet worden dat er sprake is van een realistische agrarische bedrijfsvoering;
- de sanitaire voorzieningen moeten worden opgericht in de bestaande bebouwing;
- het terrein moet landschappelijk worden ingepast;
- de aanvrager moet een ondernemingsplan indienen.

4.4.4 Groepsaccommodaties

Groepsaccommodaties worden mogelijk gemaakt via een wijzigingsbevoegdheid onder voorwaarde dat er geen toename van versterking plaatsvindt. Het kan dus wel als er gesaldeerd wordt met recreatiewoningen.

Nieuwe groepsaccommodaties worden alleen via afwijking toegestaan mits ze niet in de directe nabijheid van woningen of andere geurgevoelige objecten worden gesitueerd. De bestaande groepsaccommodaties zijn vastgelegd op de verbeelding.

4.4.5 Recreatie bij de boer

Via een afwijking worden diverse vormen van recreatie bij de boer mogelijk gemaakt. Waaronder bijvoorbeeld fietsenverhuur, theeschenkerij en boerengolf. In het bestemmingsplan Buitengebied 2006 is ook al geregeld dat nevenactiviteiten mogelijk zijn bij het agrarisch bedrijf. Parkeren moet op eigen terrein plaatsvinden.

4.5 Thema Wonen

4.5.1 Algemeen

Het toevoegen van nieuwe woningen en het vergroten van woningen en bijgebouwen in het buitengebied dient zorgvuldig te worden afgewogen. Ondanks het terughoudende beleid is inmiddels in brede kring geaccepteerd dat woningbouw soms ook een middel kan zijn om bijvoorbeeld de sloop van stallen of de aanleg van nieuwe natuur te financieren en cultuurhistorische panden te behouden. Binnen de gemeente Uden zijn er verschillende initiatieven om Ruimte voor Ruimte woningen op te richten in de zoekgebieden binnen de bebouwingsconcentraties.

4.5.2 Maatvoering burgerwoningen

De provincie laat tegenwoordig de normstelling voor burgerwoningen steeds meer over aan de gemeente. De gemeente gaat voor een woning uit van een norm van 600 m³ met recht en 700 m³ via afwijking (excl. ondergrondse ruimten, zoals kelders) en voor een bijgebouw van een norm van 100 m².

De verruiming van de woninginhoud ten opzichte van het oude bestemmingsplan buitengebied komt voor uit een aantal punten. Allereerst zijn de maatvoeringen welke zijn opgenomen in het bouwbesluit de laatste jaren veranderd. Hierdoor liep de gemeente er in de praktijk tegen aan dat de toegestane maatvoering uit het oude bestemmingsplan buitengebied niet meer toereikend waren om aan de gewenste inhoudsmaat van woningen te kunnen voldoen. Dit ook omdat de wensen van deze tijd anders zijn dan ten tijde van het opstellen van het oude bestemmingsplan buitengebied.

Als de bestaande woning reeds groter is en positief bestemd, dan kan na eventuele sloop herbouw plaatsvinden, mits dit hoofdzakelijk (30%) plaatsvindt op de bestaande fundamenteën. Via een sloop-bonus regeling kan de woning worden vergroot naar 850 m³.

4.5.3 Hergebruik van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

De cultuurhistorisch waardevolle panden verdwijnen in rap tempo. In het nieuwe bestemmingsplan tracht de gemeente de karakteristieke bebouwing in het buitengebied te behouden en te herstellen. Een passende en gangbare optie is het bewonen van deze waardevolle bebouwing. Wonen heeft immers minder impact op de omgeving dan werkfuncties. Mogelijkheden zijn hergebruik van agrarische bedrijfswoningen als burgerwoning, woningsplitsing of bewoning van cultuurhistorische waardevolle bebouwing en losstaande cultuurhistorische gebouwen. Naast de bestaande lijst met monumenten en beeldbepalende panden moet beoordeeld worden of er nog andere panden zijn die ook toegevoegd kunnen worden aan deze lijst. De monumenten en beeldbepalende panden worden opgenomen in een indicatieve lijst welke is opgenomen in de gemeentelijke welstandsnota.

4.5.4 Thema boerderijsplitsing

Toevoeging van burgerwoningen door splitsing van boerderijgebouwen van monumenten en beeldbepalende panden en cultuurhistorisch waardevolle panden (met de aanduiding 'karakteristiek' op basis van de lijst uit de welstandsnota) is, buiten het landbouwontwikkelingsgebied, via een wijzigingsbevoegdheid toegestaan, omdat dit kan bijdragen aan het behoud van de voor het buitengebied kenmerkende boerderijgebouwen. Hierbij geldt als voorwaarde dat er bij boerderijsplitsing wooneenheden ontstaan van minimaal 350 m³ is (in verband met minimale wooneisen), het woondeel en staldeel herkenbaar blijven, de bijbehorende overtollige bedrijfsgebouwen worden gesloopt, tenzij ze monumentale kwaliteiten bezitten, en dat rekening wordt gehouden met (wettelijk) aan te houden afstanden tot omliggende agrarische bedrijven.

4.5.5 Thema aan huis gebonden beroepen en kleinschalige bedrijfsactiviteiten

Bij alle bedrijfswoningen en burgerwoningen is via de doeleindenomschrijving een beperkte oppervlakte aan huis gebonden beroep met recht toegestaan (zowel in hoofdgebouw als bijgebouw). Het gaat dan om een oppervlakte van 50 m². Bedrijf aan huis is mogelijk via een afwijking met verschillende voorwaarden.

4.5.6 Thema nevenactiviteiten

In het kader van verbrede plattelandsontwikkeling kunnen verschillende nevenfuncties toegelaten worden in bestaande bebouwing van burgerwoningen. De ontwikkeling van een nevenfunctie is in beginsel onder voorwaarden bij alle bestaande burgerwoningen toegestaan.

De nevenfuncties moet ondergeschikt aan de agrarische hoofdfunctie blijven. Dit betreft bed&breakfast. Op basis van de gestelde voorwaarden zullen eventuele negatieve ruimtelijke gevolgen ingekaderd worden. Enkele voorwaarden zijn; realisatie van de bed&breakfast moet plaatsvinden binnen de bestaande bebouwing, de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven mag niet worden beperkt, er dient sprake te zijn van een kwaliteitsinvestering en landschappelijke inpassing en er mag geen verkeersaantrekkende werking plaatsvinden.

4.5.7 Mantelzorg in of bij de woning

De gemeente krijgt geregeld verzoeken van burgers die in of bij hun eigen woning zorg willen verlenen aan gehandicapte, zieke of oudere familieleden. Wij staan daar positief tegenover. De huisvesting van een zorgbehoevende mag plaatsvinden in dezelfde woning, dus door inwoning. Ook biedt het nieuwe bestemmingsplan mogelijkheden voor bewoning van een (bestaand) bijgebouw. Wel dient aangetoond te worden dat er een zorgbehoefte is. Zodra er geen zorgbehoefte meer is, dient de bewoning beëindigd te worden. In totaal mag maximaal 100 m² van een bijgebouw gebruikt worden. Het bijbouwen van een gebouw boven op het maximum van 100 m² per burgerwoning is niet toegestaan ten behoeve van mantelzorg.

Daarnaast kan nog worden vermeldt dat inwoning is toegestaan volgens gemeentelijke richtlijnen.

In het plangebied zijn drie zorgboerderijen aanwezig. De gemeente Uden laat zorgfuncties in het buitengebied toe onder de voorwaarden dat o.a. de omgeving niet belemmerd wordt en er geen verkeersaantrekkende werking ontstaat.

4.5.8 Tijdelijke huisvesting seizoensarbeiders

Buitenlandse werknemers zijn arbeidskrachten die op tijdelijke, dan wel niet tijdelijke basis in Nederland werkzaam zijn. Deze buitenlandse werknemers zijn met name werkzaam in de agrarische sector en in de bouw.

Om te voorzien in geschikte huisvesting voor deze doelgroep brengt de gemeente in 2012 (globaal) in beeld hoeveel buitenlandse werknemers er binnen de gemeente Uden wonen en werken. Op grond van deze inventarisatie kan de huisvestingsopgave worden bepaald.

De wijze waarop de gemeente in de huisvestingsopgave voorziet, is in As50-verband afgestemd en is mede afhankelijk van de mate van tijdelijkheid van het verblijf.

De gemeente Uden stelt als uitgangspunt, dat werknemers die tijdelijk hier wonen, zich kunnen vestigen in onzelfstandige woningen. Buitenlandse werknemers die hier permanent willen wonen vestigen zich in reguliere (zelfstandige) woningen.

In het bestemmingsplan Buitengebied is de huisvesting van deze groep bij het agrarisch bedrijf mogelijk gemaakt binnen de bestaande bedrijfsbebouwing voor de duur van maximaal 6 maanden. Voorwaarden hierbij zijn, dat de huisvesting kleinschalig blijft en dat de werknemers werkzaam zijn op het bedrijf zelf. Huisvesting op campings en op bedrijventerreinen is niet mogelijk.

De huisvesting van arbeidsmigranten krijgt ook aandacht in regionaal verband maar het is nog niet bekend of dit tot een aanpassing van de uitgangspunten gaat leiden.

4.6 Thema niet-agrarische bedrijven

Binnen de niet-agrarische bedrijven is onderscheid gemaakt tussen agrarisch verwante bedrijven, agrarisch technische hulpbedrijven en overige niet-agrarische bedrijven. De niet-agrarische bedrijven, agrarisch verwante bedrijven en agrarisch technische hulpbedrijven hebben een bouwblok op maat gekregen.

De uitbreidingsmogelijkheden voor niet-agrarische bedrijven van het bestaande bebouwingsoppervlak binnen een bouwvlak zijn kwantitatief ingestoken op basis van een oppervlaktemaat in een tabel bij de regels op basis van de mogelijkheden uit het bestemmingsplan buitengebied 2006.

Agrarisch technische hulpbedrijven en agrarische verwante bedrijven krijgen de mogelijkheid om via wijziging het bouwvlak te vergroten tot maximaal 1,5 hectare. De overige bedrijven mogen hun bestemmingsvlak onder voorwaarden (passend bij het karakter van het (deel)gebied, passend in de directe omgeving, passend door toepassing van kwaliteitsverbetering, geen verkeersaantrekkende werking, alleen binnen bestaande bebouwing) uitbreiden tot maximaal 5000 m², conform de Verordening ruimte. Daarbij is een belangrijke voorwaarde dat er een kwaliteitsinvestering moet plaatsvinden conform het provinciale en gemeentelijk beleid (zie paragraaf 4.1).

4.7 Thema vrijkomende agrarische bebouwing en functieverandering

Het buitengebied is primair bedoeld voor landbouw, recreatie en natuur. Echter, het gebied is aan het veranderen, onder meer door de afname van het aantal agrarische bedrijven. Voor de regeling in het bestemmingsplan buitengebied 2012 worden onder een VAB een locatie verstaan die in het bestemmingsplan buitengebied 2006 (februari 2007) al de aanduiding VAB had en de locaties waar sindsdien een agrarisch bedrijf is gestopt met zijn bedrijfsvoering. Het uitgangspunt is dat gestopte agrarische bedrijven, waarvan de milieuvergunning is ingetrokken, bestemd worden als 'Wonen' met de aanduiding 'VAB'.

Deze vrijkomende bestaande gebouwen bieden kansen voor nieuwe bestemmingen. Hierbij is een onderscheid te maken in een tweetal situaties; enerzijds is er sprake van een beperkt gebruik van de vrijkomende bebouwing als nevenfuncties naast het wonen, anderzijds is er sprake van volledige functieverandering.

Ten aanzien van de eerste situatie is qua mogelijkheden aangesloten bij de mogelijkheden voor nevenfuncties bij agrarische bedrijven. Dit is mogelijk op bestaande VAB's (daar is op de verbeelding een aanduiding voor opgenomen) via een afwijking met bijbehorende voorwaarden (o.a. kleinschaligheid, geen verkeersaantrekkende werking, geen hinder voor omliggende woningen of bedrijven).

Ten aanzien van de tweede situatie is sprake van een gehele nieuwe functie ten opzichte van de bestaande situatie (b.v. van een agrarisch bedrijf naar een recreatieve functie). De functieveranderingsmogelijkheden zijn via een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan geregeld.

Hierbij is sprake van een nadere zonering in het plangebied op basis van de hoofdzonering in drie deelgebieden (paragraaf 4.1) en de aanwezige bebouwingsconcentraties in plangebied. Basis voor deze regeling is de regeling zoals deze was opgenomen voor bebouwingsconcentraties in het bestemmingsplan buitengebied 2006. Op basis van ervaringen uit de afgelopen jaren blijkt dat die regeling goed werkt. Bij het toevoegen van de drie deelgebieden zal sprake zijn van een onderlinge nuancering van de toegestane functies. Dit betekent dat in het deelgebied agrarisch de toegestane functies worden toegespitst op de agrarische sector (b.v. loonwerkbedrijf, agrarisch technisch hulpbedrijf). Omschakeling naar wonen is hier vanwege de mogelijke beperkingen van de agrarische bedrijven niet gewenst en daarom niet toegestaan. Voor het deelgebied natuur/recreatie is ingezet op toespitsing van meer natuurgerichte en recreatieve functies. In het gemengde gebied zijn de mogelijkheden uit de bebouwingsconcentraties aangehouden (o.a. functieverandering naar wonen).

In bebouwingsconcentraties kan hergebruik ten behoeve van andere functies, zoals wonen, agrarisch verwante en agrarisch-technische hulpbedrijven, zorgvoorzieningen, recreatie en toerisme, statische opslag en kleinschalige bedrijvigheid (tot maximaal categorie 1 en 2), plaatsvinden.

In het bestemmingsplan is tevens een sloop-bonusregeling opgenomen ter bevordering van de sloop van overtollige stallen en schuren. Bij sloop van alle overtollige bedrijfsgebouwen mag de inhoudsmaat van woningen vergroot worden tot maximaal 900 m³ en/of de maximale oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken vergroot worden tot maximaal 200 m².

Belangrijke voorwaarde bij functieverandering in het plangebied is dat er geen sprake mag zijn van belemmering van omliggende woning en agrarische bedrijven en dat de functie binnen de bestaande bebouwing moet worden opgericht. Daarbij is een belangrijke voorwaarde dat er een kwaliteitsinvestering moet plaatsvinden.

Specifieke voorwaarde voor het natuur-/recreatiegebied is dat bij de realisering van de functieverandering er geen sprake is van onevenredige druk op de bestaande bos- en natuurgebieden.

4.8 Thema verkeer en infrastructuur

Naast een goed landschappelijke inpassing wordt geacht dat het parkeren, laden en lossen op eigen terrein moet plaatsvinden zodat de openbare ruimte daar niet mee wordt belast. De realisatie van nieuwe parkeervoorzieningen zal plaatsvinden conform de geldende parkeernomen.

Bij functieverandering of vergroting van bebouwing van bestaande functies kan het aantal verkeersbewegingen toenemen. Bij toepassing van de betreffende binnenplanse afwijking of wijzigingsbevoegdheid zal moeten worden aangetoond dat deze toename acceptabel is voor de betreffende weg en omgeving.

In het plangebied zijn enkele riooltransportleidingen gelegen. Deze zijn voorzien van een beschermende regeling in het plan via een dubbelbestemming.

Voor dragers van UMTS masten geldt dat deze op bestaande masten moeten worden geplaatst. Nieuwe dragers zijn niet geregeld in het bestemmingsplan buitengebied.

4.9 Thema duurzaamheid

Ook de gemeente Uden verandert mee om lokaal de verantwoordelijkheid te nemen om de wereld een stukje duurzamer te maken. Binnen de diverse werkvelden waarop de gemeente Uden actief is, wordt in meer of mindere mate aandacht geschonken aan een duurzame ontwikkeling. Ook voor het buitengebied betekent dit dat er ingezet wordt op duurzame ontwikkeling van het plangebied. Particulieren of specifieke sectoren zullen hierbij in de toekomst steeds meer zelf het voortouw moeten nemen. De overheid gaat steeds meer over op een begeleidende functie.

Hiermee wordt bedoeld dat wel initiatieven worden gestimuleerd, maar de keuzes zelf liggen bij de ondernemers. Integrale duurzaamheid berust op drie pijlers; fysiek (planet), economie (profit) en sociaal (people). Alleen indien deze drie pijlers zich op een evenwichtige wijze en in onderlinge balans ontwikkelen is sprake van integrale duurzaamheid.

Drie aspecten voor duurzaamheid

Voor het bestemmingsplan buitengebied is daarbij met name ingestoken op de thema's energie en duurzaam inrichten.

De hoge ambitie voor het thema energie heeft te maken met de grote maatschappelijke aandacht voor klimaatverandering en mogelijkheden voor kostenbesparing. Dit komt onder andere naar voren via de biomassabewerking of –verwerking en zonne- en windenergie.

Biomassabewerking of –verwerking zal in de toekomst steeds meer voorkomen. Een biomassabewerking of –verwerkingsinstallatie kan ter plekke biomassa verwerken tot gas, electriciteit en/of tot kunstmest. Het huidige plan bestemmingsplan Buitengebied 2006 voorziet niet in de mogelijkheid tot biomassabewerking of –verwerking op eigen terrein. Biomassabe- of verwerking is alleen toegestaan op een agrarische bestemming als nevenactiviteit binnen het bouwvlak, ten dienste van het eigen bedrijf. Daarbij is levering van de geproduceerde energie aan derden toegestaan. Biomassabewerking of –verwerking voor derden is als nevenactiviteit binnen het bouwvlak mogelijk in het LOG via een flexibiliteitsregeling. In overig gebied zien we hier binnen het bouwvlak als nevenactiviteit in beginsel ook mogelijkheden voor, maar ligt de nadruk op de omgevingstoets.

Het opwekken van energie door de zon gebeurt op dit moment vooral op twee manieren. De meest gebruikte toepassing is thermische zonne-energie waarbij zonlicht wordt omgezet in warmte. Dit gebeurt door zonneboilers (oftewel zonnecollectoren).

Een andere manier om gebruik te maken van zonlicht is door middel van zonnepanelen met fotovoltaïsche cellen (ook wel PV-cellen genoemd). Die zetten het licht direct om in elektriciteit. Beide vormen zijn in het bestemmingsplan toegestaan op het erf binnen het bouwvlak. Zonnepanelen zijn op bestaande bebouwing vaak ook vergunningvrij te realiseren.

Ten aanzien van windenergie worden windmolens tot 15 m bouwhoogte toegestaan met een maximum aantal van 3 windmolens per bouwvlak(). Hierbij is één windmolen per bouwvlak toegestaan en worden eisen gesteld ten aanzien van leefbaarheid, externe veiligheid en geluid. Voor de realisatie van windturbines zijn op provinciaal niveau vanuit de Verordening ruimte zoekgebieden voor windturbines aangewezen. Binnen het plangebied voor het bestemmingsplan buitengebied zijn geen zoekgebieden opgenomen.

Ook ten aanzien van duurzaam inrichten wil de gemeente het vooruitlopende niveau bereiken. De reden hiervoor is dat keuzen rond ruimtelijke inrichting die nu gemaakt worden, bepalend zijn voor de toekomst.

De doelstellingen op rijksniveau, zijn vertaald naar doelen op provinciaal en gemeentelijk niveau (Provinciale Structuurvisie, Verordening ruimte, Interimstructuurvisie) Deze zijn opgebouwd door middel van een duurzaam ruimtelijk structuurbeeld (DRS) en worden vertaald in het bestemmingsplan buitengebied. Daarbij is onder andere rekening gehouden met de bijzondere waterhuishouding in verband met de aanwezige wijstgronden (hooggelegen gebieden zijn zeer nat, laaggelegen gebieden juist zeer droog).

5 Natuur-, water- en milieuaspectenplan

In het plangebied spelen verschillende natuur-, water- en milieuaspecten een rol van betekenis. Een groot deel van deze aspecten ligt in het verlengde van de landschappelijke onderlegger. Genoemde aspecten hebben een sterke relatie met het natuur-, water- en milieubeleid. In deze paragraaf is voorliggend ruimtelijk beleid afgewogen in relatie tot de natuur-, water- en milieuaspecten ofwel omgevingsaspecten.

5.1 Natuurparagraaf

Algemeen

Ruimtelijke plannen moeten expliciet rekening houden met aanwezige natuurwaarden. Deze waarden zijn als zodanig vastgelegd in Europees beleid, rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Hierna is aangegeven hoe er in dit plan rekening is gehouden met ecologische structuren, belangrijke gebieden en belangrijke soorten. Dit plan regelt alleen aanvullend op natuurbeleid.

Zoals ook aangegeven in hoofdstuk 2 zijn in het buitengebied van de gemeente diverse bosgebieden gelegen. Het betreft hier onder meer de Maashorst, de bossen ten zuiden van Odiliapeel, de bossen rond vliegbasis Volkel en de Bedafsche Bergen. De Maashorst is een uniek natuurgebied van uitgestrekte bos- en heidecomplexen met een aantal landbouwgebieden, vooral langs de randen. Fraaie houtwallen en bouw- en weilanden zorgen voor een afwisselend landschap. Aanvankelijk waren de woeste gronden voor een groot deel begroeid met bos. Vanaf de vijftiende eeuw verdween dit bos langzaam door houtkap en overbegrazing en ontstonden uitgestrekte heidevelden. Het op grote schaal steken van plaggen leidde plaatselijk tot woestijnvorming, in de vorm van bodemerosie en zandverstuivingen. Om te voorkomen dat landbouwgebieden zouden onderstuiven werd een lage wal opgeworpen, die met hakhout werd beplant. De stuifzandduinen kwamen tot stilstand en de wal groeide in de hoogte verder. Deze zandruggen zijn nog steeds herkenbaar in het gebied, bijvoorbeeld de Bedafsche Bergen (hoogste van Brabant) en de Slabroeksche Bergen. Deze bossen huisvesten onder andere de havik, sperwer, buizerd en boomvalk.

Het buitengebied van Uden is rijk aan vogels door struwelen en kleinschalig cultuurlandschap (een landschap dat is ontstaan door de activiteiten van mensen).

Zo komen met name in het noorden en westelijk deel van het buitengebied een groot aantal soorten voor dat afhankelijk is van houtwallen, houtsingels, wegbermen en erfbeplanting. Deze elementen zijn onder andere voor de volgende soorten van belang: geelgors, nachtegaal, grasmus, braamsluiper, roodborsttapuit en steenuil.

Het Annabos is aangewezen als natte natuurparel een uniek typevoorbeeld van een actieve breuk in los 'gesteente', met duidelijk zichtbare wisselwerking met hydrologie en vegetatie (voorkomen wijstgronden).

Een deel van de natuurwaarden in het buitengebied van de gemeente is ook gekoppeld aan het voorkomen van de das. De das is kenmerkend voor kleinschalig, agrarisch gebied, met een afwisseling van vochtige weilanden, struwelen, bouwlanden, houtwallen en houtsingels.

Bescherming ecologische structuren (EHS)

Actuele natuur- en landschapswaarden zijn als zodanig beschermd. De provinciale zonerings van het buitengebied, zoals opgenomen in de voormalige (Interim)structuurvisie, Paraplunota en Verordening ruimte, vormt hiervoor de leidraad. Bescherming van deze waarden geschiedt via een gerichte gebiedsbestemming en een aanduiding van aanwezige waarden. De bestaande bos- en natuurgebieden die gelegen zijn binnen de EHS zijn als zodanig bestemd. Realisatie van ecologische verbindingzones (EVZ's) en de nieuwe gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) worden mogelijk gemaakt via een wijzigingsbevoegdheid ter plaatse van de aanduiding 'EHS' en gebieden met de aanduiding 'zoekgebied ecologische verbindingzone'.

Bescherming gebieden (Natura 2000, Natuurbeschermingswet)

De gebiedenbescherming is primair geregeld via de Natuurbeschermingswet 1998. De reeds beschermde natuurmonumenten en de Natura 2000-gebieden worden via deze wet beschermd. Op een afstand van circa 14 km bevindt zich het Natura 2000-gebied Oeffelter Meent. De Natura 2000-gebieden genieten een bijzondere bescherming. Voor nieuwe ontwikkelingen in de omgeving van deze gebieden moet getoetst worden op (mogelijke) negatieve effecten op de natuurwaarden. Indien kans is op negatieve effecten dan is er sprake van vergunningplicht in het kader van de Natuurbeschermingswet. Ten behoeve van de ontwikkelingsruimte waarin voorliggend plan voorziet, is een plan-MER opgesteld, waarin wordt ingegaan op de mogelijke effecten op dit gebied. De resultaten van het plan-MER zijn als bijlage 5 bij de toelichting opgenomen, zie ook paragraaf 5.3.7.

Bescherming soorten (Flora- en faunawet)

De soortenbescherming is primair geregeld via de Flora- en faunawet. Deze wet voorziet in de bescherming van in het wild voorkomende inheemse plant- en diersoorten. Deze wet kent een algemene zorgplicht met verbodsbepalingen, gedragscodes en afwijkingen. Voor beschermde soorten is behoud van hun leefgebied van levensbelang. De bescherming van soorten vindt, waar nodig, plaats via aanduidingen bij de verschillende gebiedsbestemmingen. Verder is bij afwijkingen (Wabo) en wijzigingen (artikel 3.6 Wro) als nadere eis opgenomen dat er geen negatieve effecten mogen zijn op beschermde Natuurbeschermingswetgebieden dan wel op beschermde planten en dieren.

5.2 Waterparagraaf

Het Rijk heeft voor belangrijke ruimtelijke plannen de opstelling van een waterparagraaf verplicht gesteld. Hierin is verwoord hoe er in het plan met de aspecten water en ruimte rekening is gehouden (met name veiligheid en wateroverlast), mede in relatie tot het waterbeleid en de waterhuishouding. Deze paragraaf is in overleg met het waterschap opgesteld en vormt zo een onderdeel van de watertoets.

Watersysteem en waterketen

Het plangebied ligt op oude Peelontginningen en op jonge Peelontginningen. Het plangebied kenmerkt zich deels als droog en deels als een nat gebied. Dit komt overeen met het grondwatersysteem. Het gaat met name dan om de gebieden rond het beekdal van de Leijgraaf. Er zijn ook gebieden die aan te merken zijn als kwelgebieden. Vooral de bosgebieden zijn te kenmerken als infiltratiegebieden. Alle overige gebieden zijn te kenmerken als intermediaire gebieden. Bijzonder zijn de gebieden rond de peelrandbreuk. Langs deze breuklijn komt kwel aan de oppervlakte (wijst). Het bijzondere van wijst is dat de hoger gelegen kant van de breuk (de horst) nat is en het lager gelegen deel (de slenk) droog. Deze natte delen vormen het brongebied van de bovenlopen van de Aa. Daarnaast liggen er diverse stroomgeulen als gevolg van het water dat afstroomde van de Peelhorst naar de centrale slenk. De oostzijde van de Peelhorst wordt eveneens door een breuk begrensd. Het noordelijke gedeelte van de Peelhorst is een vlak gebied met plaatselijk dekzandruggen en bevat een gradiëntrijke overgang naar het Maaskantgebied waar kwel aan de oppervlakte komt.

Waterbeleid en waterbeheer

Het waterbeleid is vastgelegd in het provinciaal waterplan, het waterbeheerplan van het waterschap (Aa en Maas) en het gemeentelijk Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP+). In het provinciaal waterplan staat het provinciaal waterbeleid uitgewerkt (onder andere voor wat betreft het grondwaterbeheer). In het waterbeheerplan van het waterschap staat het waterbeleid van deze (oppervlakte)waterbeheerder binnen het betrokken stroomgebied.

Water in het plan

Het waterbeleid en het watersysteem vormen het uitgangspunt voor voorliggend plan, onder andere via de doorvertaling van de aanwezige functies. Bij de situering van bestemmingen is rekening gehouden met het aspect water. In het plan zit de bestemming 'Water'. Poelen worden beschermd binnen de betreffende gebiedsbestemming. De vastgelegde bestemmingen hebben in principe geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. Voor alle ontwikkelingen wordt hydrologisch neutraal ontwikkelen, door het waterschap, als voorwaarde gesteld. Dit is van toepassing op bijvoorbeeld alle wijzigingsbevoegdheden die in voorliggend bestemmingsplan opgenomen zijn.

Verder is van belang te melden dat bestaande regelgeving van provincie en waterschap, zoals vigerende water- en milieuvverordeningen, de keur(en), de legger en eventuele peilbesluit(en) een separaat toetsingskader vormen.

De keur van het waterschap bevat onder andere bepalingen ten behoeve van de bescherming en het beheer en onderhoud van watergangen en oppervlaktewater. Het gaat hier om activiteiten binnen 5 m van de insteek van watergangen. In het plan zijn geen bepalingen opgenomen die dubbelop zijn, dan wel indruisen tegen deze regelgeving. Normale waterstaatskundige werkzaamheden zijn uitgesloten van de vergunningplicht.

Watertoets en wateradvies

De waterbeheerder wordt geïnformeerd over de herziening van het plan. Er wordt hierbij gevraagd informatie aan te leveren met betrekking tot het watersysteem in relatie tot ruimtelijk relevante zaken. De reactie van de waterbeheerder zal verwerkt worden in het plan.

5.3 Milieuparagraaf

Ruimtelijk beleid en milieubeleid hebben raakvlakken. Kwaliteiten, waarden en functies hangen samen met het fysieke milieu (bodem, water, lucht). Het milieu stelt enerzijds randvoorwaarden aan de ruimtelijke ordening. De milieukwaliteit kan anderzijds verbeterd/beïnvloed worden door ruimtelijke ordening.

5.3.1 Hinder militair vliegveld Volkel

Besluit Militaire Luchthavens

Het Besluit militaire luchthavens (Bml) strekt ertoe om met betrekking tot militaire luchthavens uitvoering te geven aan de Wet luchtvaart. Dit besluit is in feite primair een herschikking van reeds geldende regels die vanuit diverse regelgeving in dit besluit bijeen zijn gebracht. Het duidelijkst komt dit tot uitdrukking bij de geluidsaspecten (artikelen 3 tot en met 13) die in belangrijke mate zijn ontleend aan het Bggf. Het Bml geeft uitvoering aan een aantal bepalingen van de op militaire luchthavens betrekking hebbende titel 10.3 van Hoofdstuk 10 van de Wet luchtvaart. Het voorziet in het bijzonder in:

- een bepaling die aangeeft voor welke militaire luchthavens een luchthavenbesluit dan wel een luchthavenregeling is vereist;
- het vaststellen van uniforme grenswaarden voor de geluidsbelasting door opstijgende en landende luchtvaartuigen voor militaire luchthavens met een luchthavenbesluit;
- het vaststellen van regels met betrekking tot de maximaal toelaatbare hoogte van objecten in verband met de veiligheid van het luchthaven- luchtverkeer;
- het met het oog op de handhaving van de maximaal toegelaten geluidsbelasting vaststellen van een afzonderlijke grenswaarde voor burgermedegebruik van de militaire luchthaven door tussenkomst van een burgerexploitant;
- het vaststellen van regels met betrekking tot het gebruik van de militaire luchthavens door de burgerluchtvaart, waaronder de recreatieve burgerluchtvaart;
- het vaststellen van regels ten aanzien van de aanleg, inrichting en uitrusting van helihavens.

Nieuwe wetgeving

Op 16 december 2008 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire luchthavens (RBML) aangenomen. De inwerkingtreding van deze wetwijziging, die de Wet Luchtvaart wijzigt, vindt vanaf 2009 gefaseerd plaats. Onderdeel van de nieuwe wetgeving is de introductie van het Luchthavenbesluit. Een dergelijk besluit wordt bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) vastgesteld. In het besluit worden het luchthavengebied en het beperkingengebied vastgesteld.

Het Besluit geluidsbelasting grote luchtvaart (BggL) op grond van de Luchtvaartwet blijft van toepassing totdat de geldigheid van de aanwijzing op grond van de Luchtvaartwet is geëindigd. Dit is het moment dat het luchthavenbesluit in werking treedt doch uiterlijk 1 november 2014.

Geluidcontouren

Het militair vliegveld Volkel ligt in het plangebied voor het bestemmingsplan buitengebied. Dit vliegveld valt onder het 'Besluit geluidsbelasting grote luchtvaart'. In het kader van dit besluit dient bij de realisatie van de nieuwe geluidgevoelige bebouwing rekening gehouden te worden met de geluidsbelasting van het vliegveld op de kern van Odi-laapeel.

De maximaal toelaatbare geluidbelasting in het kader van het Besluit geluidsbelasting grote luchtvaart wordt gemeten in Kosteneenheden (Ke). De grens voor de maximaal toelaatbare geluidbelasting voor nieuwe geluidgevoelige objecten bedraagt in principe 35 Ke. Voor nieuwe woningen die een open plek in de bestaande, te handhaven bebouwing opvullen en voor herbouw van bestaande woningen geldt een grenswaarde van 40 Ke. Voor woningen die noodzakelijk zijn uit oogpunt van bedrijfs- of grondgebondenheid en voor reeds geprojecteerde woningen geldt een grenswaarde van 45 Ke. Voor bestaande geluidgevoelige objecten (waaronder woningen) geldt in principe een grenswaarde van 40 Ke. Als gevelmaatregelen zijn getroffen, zijn voor bestaande geluidgevoelige objecten hogere grenswaarden (tot 65 Ke) toegestaan.

De genoemde contouren zijn in voorliggend bestemmingsplan vertaald in de gebiedsaanduidingen 'geluidzone – luchtvaart 35-40 Ke', 'geluidzone – luchtvaart 40-45 Ke' en 'geluidzone – luchtvaart > 45Ke'. Op de gronden die binnen deze aanduidingen vallen, mag geen of onder (beperkte) voorwaarden geluidgevoelige bebouwing worden opgericht.

Dit bestemmingsplan heeft voornamelijk een beheersmatig karakter, waardoor een onderzoek naar de geluidsbelasting vanwege het vliegveld niet noodzakelijk is.

Geluidzone grondgebonden geluid

Naast geluidcontouren voor vlieglawaaï (de Ke-contouren) ligt rond de vliegbasis ook een 50 dB(A) geluidcontour vanwege grondgebonden geluid. Ingevolge de Wet geluidhinder moet deze contour worden vastgelegd in bestemmingsplannen. Buiten de zonegrens mag de geluidbelasting die wordt geproduceerd niet hoger zijn dan 50 dB(A) etmaalwaarde.

Binnen de 50 dB(A)-contour zijn geen nieuwe geluidgevoelige functies (objecten en terreinen) toegestaan, tenzij een hogere waarde is verleend. Voor nieuwe situaties bedraagt de hogere grenswaarde maximaal 55 dB(A). Voor bestaande situaties geldt een maximale hogere grenswaarde van 60 dB(A).

De 50 dB(A) contour ligt over het overgrote deel van het plangebied. De geluidzone is op de verbeelding opgenomen als 'geluidzone – industrie 50 dB(A)'. In de regels is bepaald dat op de gronden met deze aanduiding geen nieuwe geluidgevoelige objecten of terreinen mogen worden gerealiseerd, tenzij een hogere waarde is verleend.

Andere beperkingen dan vanwege geluid

Het beperkingengebied rondom vliegbasis Volkel is behalve uit een geluidzone opgebouwd uit:

- een obstakelbeheergebied;
- een radarverstoringengebied;
- een vogelbeheersgebied;
- een risicogebied vanwege de opslag van munitie.

Het obstakelbeheergebied

Het obstakelbeheergebied is een samenstelling van verschillende obstakelvlakken:

- de invliegfunnel;
- het Inner Horizontal Conical Surface (IHCS);
- het Instrument Landing System-gebied (ILS).

De funnel

De funnel, gekoppeld aan de ligging van de start- en landingsbanen ter waarborging van veilige vliegprocedures voor startende en landende vliegtuigen, is opgebouwd uit een obstakelvrije rechthoek (strook) rond de start- en landingsbaan met aansluitend twee zijvlakken waarvan de hoogte oploopt tot 64 meter boven NAP. In elke baanrichting ligt een landingsvlak en een startvlak waarvan de hoogte oploopt met 1:50. Omdat het beginpunt van beide vlakken verschillend kan zijn (afhankelijk van de ligging van de landingsdrempel) kunnen beide vlakken verschoven ten opzichte van elkaar liggen. De toegestane hoogtes gelden ten opzichte van de hoogte van de desbetreffende landingsdrempel.

In het bestemmingsplan zijn de gebiedsaanduidingen 'luchtvaartverkeerzone – funnel 1 t/m 10' opgenomen ter waarborging van de bij de funnel behorende hoogtebeperking.

Het Inner Horizontal Conical Surface (IHCS)

Het Inner Horizontal Conical Surface (IHCS), eveneens gekoppeld aan de ligging van de start- en landingsbanen ter waarborging van veilige vliegprocedures voor startende en landende vliegtuigen, wordt gerekend vanaf elk van de landingsdrempels en is gelegen boven de omgeving van het luchtvaartterrein en sluit aan op de funnel.

Het IHCS bestaat uit een horizontaal vlak dat gelegen is op een hoogte van 64 meter boven NAP met een straal van 4 kilometer rond de landingsdrempel met aansluitend een conisch vlak waarvan de hoogte oploopt met een helling van 5% over een afstand van 2 kilometer tot een hoogte van 164 meter boven NAP.

Ter waarborging van de bij de IHCS behorende hoogtebeperking is in het bestemmingsplan de gebiedsaanduiding 'luchtvaartverkeerzone – IHCS' opgenomen.

Het Instrument Landing System-gebied (ILS)

Het Instrument Landing System-gebied (ILS) dat verband houdt met het goed functioneren van navigatiehulpmiddelen bestaat uit een rechthoekig deelgebied waar de maximaal toelaatbare hoogte 0 meter bedraagt, twee aansluitende deelgebieden waar de hoogte 20 meter bedraagt en een trechtervormig deelgebied in het verlengde van de landingsbaan waarin de toelaatbare hoogte oploopt tot een hoogte van 70 meter over een afstand van 6 kilometer. De hoogtes gelden ten opzichte van de hoogte van de landingsbaan.

In het gebied van de funnel en het IHCS mogen geen objecten staan die hoger zijn dan de maximaal toelaatbare hoogte. Bestaande objecten met een grotere hoogte resulteren in restricties op het vliegen. Nieuwe strijdigheden met de maximaal toelaatbare hoogtes worden niet toegestaan. In het ILS-gebied moeten objecten worden getoetst op eventuele verstoringseffecten. Bestaande objecten kunnen aanleiding zijn tot verstoring van het ILS en resulteren in restricties op het vliegen. Nieuwe bouwplannen in het ILS-gebied moeten worden getoetst. In het bestemmingsplan kan een afwijkingsbevoegdheid worden opgenomen. Afhankelijk van de mate van verstoring kunnen Burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning verlenen voor grotere hoogtes dan de toetswaarden. Hiervoor dient vooraf schriftelijk advies te zijn ingewonnen bij het ministerie van defensie.

In het bestemmingsplan zijn de gebiedsaanduidingen 'luchtvaartverkeerzone – ILS 1 t/m 9' opgenomen ter waarborging van de bij de ILS behorende hoogtebeperking.

Het radarverstoringsgebied

Radarsystemen dienen 'vrij zicht' te hebben om goed te kunnen functioneren. Objecten in de omgeving kunnen resulteren in een verstoring van het radarbeeld. Het radarverstoringsgebied wordt gevormd door een cirkel met een straal van 27,8 kilometer gemeten vanaf de positie van de radar en een hoogte van meer dan 45 meter ten opzichte van de hoogte van maaiveld ter plaatse van de radar. Voor het gebied rondom de vliegbasis Volkel ligt het verstoringsgebied boven een hoogte van 65 meter boven N.A.P. In dit verstoringsgebied moeten objecten worden getoetst op eventuele verstoringseffecten. Bestaande objecten kunnen aanleiding zijn tot verstoring van de radar en resulteren in een onvolledig radarbeeld. Nieuwe bouwplannen in het verstoringsgebied moeten worden getoetst op verstoringseffecten. In het bestemmingsplan kan een afwijkingsbevoegdheid worden opgenomen.

Afhankelijk van de mate van verstoring kunnen Burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning verlenen voor grotere hoogtes dan de toetswaarden. Hiervoor dient vooraf schriftelijk advies te zijn ingewonnen bij het ministerie van defensie.

Ter waarborging van de bij het radarverstoringsgebied behorende hoogtebeperking is in het bestemmingsplan de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - radar' opgenomen.

Het vogelbeheersgebied

Ten aanzien van het voorkomen van een ongewenste vogelaantrekkende werking in de nabijheid van de luchthaven gelden in een straal van circa 6 kilometer buiten de vlieg-basis beperkingen voor het oprichten van bepaalde installaties en voorzieningen die een dergelijke vogelaantrekkende werking kunnen hebben. De bedoelde installaties/voorzieningen komen in het plangebied niet voor.

Risicogebied vanwege de opslag van munitie

Vanwege de opslag van munitie gelden er risico-contouren (A-, B- en C-zone) waarbin-nen bepaalde activiteiten gelimiteerd of niet toegestaan zijn. De A-zone ligt direct rondom de munitieopslag. Hier mogen geen bebouwing en openbare wegen aanwezig zijn. In de B-zone is geen bebouwing toegestaan waarin zich regelmatig mensen bevin-den. Wegen met beperkt verkeer zijn toegestaan. In de C-zone gelden beperkingen voor gebouwen met vlies- of gordijngevelconstructies en gebouwen met zeer grote glasop-pervlakten waarin zich regelmatig mensen bevinden. De grootte van de zone is afhan-kelijk van de gevarenklasse van de munitie, de opgeslagen hoeveelheid en de con-structie van het opslagmagazijn.

Deze contouren zijn door middel van een aanduiding op de verbeelding opgenomen.

5.3.2 Geluid

Algemeen

De Wet geluidhinder bepaalt vereiste zoneringen voor geluid. De Wet geluidhinder be-vat een uitgebreid stelsel van bepalingen ter voorkoming en bestrijding van geluidshin-der door onder meer industrie, weg-, spoorweg- en vliegverkeer. De wet richt zich onder andere op de bescherming van de burger in zijn woonomgeving en bevat bijvoorbeeld normen voor de maximale geluidsbelasting op de gevel van een huis.

Verkeerslawaaï en industrielawaai:

In de Wet geluidhinder (Wgh) is vastgelegd dat vaststelling van een bestemmingsplan gepaard dient te gaan met het uitvoeren van een akoestisch onderzoek. Akoestisch onderzoek dient uitgevoerd te worden indien er binnen het bestemmingsplan nieuwe geluidsgevoelige projecties mogelijk gemaakt worden. Aangezien er binnen het be-stemmingsplan 'Buitengebied' geen nieuwe geluidsgevoelige projecties mogelijk wor-den gemaakt, kan akoestisch onderzoek achterwege blijven.

Splitsing van boerderijen c.q. woningen wordt gezien als de oprichting van een nieuwe geluidgevoelige bestemming. Een akoestisch onderzoek moet dan aantonen, of aan de grenswaarden kan worden voldaan, dan wel dat een hogere grenswaarde aangevraagd dient te worden.

Rondom de Rijksweg A50 worden naar verwachting per 1 juli 2012 in het kader van SWUNG I (Samen Werken in de Uitvoering van Nieuw Geluidbeleid) geluidproductieplafonds gelegd (zgn. GPP's). Deze GPP's geven de geluidsbelasting (+ 1,5 dB) op een bepaald punt (referentiepunt) op enige afstand van de rand van de snelweg weer. Als uitgangssituatie wordt de geluidbelasting van 1 januari 2010 gekozen.

De hoeveelheid aan geluid mag in de toekomst de vastgestelde geluidbelasting op dat punt niet overschrijden. Momenteel heeft dit nog geen consequenties ten aanzien van het oprichten van geluidgevoelige bestemmingen. Daarop blijven voor de beoordeling van geluidhinder (o.a. zones) vooralsnog de bestaande regels van de Wet geluidhinder, met enkele noodzakelijke aanpassingen, van toepassing. Dit zal wel onderdeel gaan uitmaken van de volgende stap in de herziening van de geluidregelgeving.

Vliegtuiglawaai:

Dit is opgenomen onder paragraaf 5.3.1.

Zone industrielawaai vliegbasis:

Dit is opgenomen onder paragraaf 5.3.1.

5.3.3 Externe Veiligheid

Aanleiding

Externe veiligheid gaat over de beheersing van activiteiten met gevaarlijke stoffen. Deze activiteiten kunnen bestaan uit het opslaan, verwerken of transporteren van gevaarlijke stoffen en kunnen een risico veroorzaken voor de leefomgeving. Vanwege de aanwezigheid risicobronnen is externe veiligheid relevant voor dit bestemmingsplan.

Beleid en regelgeving

De vertaling van de veiligheid naar de ruimtelijke inrichting rond transportassen wordt beschreven in de nota 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (RNVGS, 1996). Hierin is aangegeven aan welke risiconormen moet worden voldaan bij transport van gevaarlijke stoffen.

Verdere verankering vindt plaats in de circulaire 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (hierna: circulaire RNVGS). Deze circulaire is voor het laatst op 1 januari 2010 gewijzigd.

Er bestaat nog geen wettelijke borging voor de normering van externe veiligheidsrisico's als gevolg van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Momenteel wordt gewerkt aan de totstandkoming van afspraken over de beheersing van risico's van het vervoer over het spoor, water en de weg. Dit gebeurt in het zogenaamde Basisnet. Hierin wordt ondermeer bepaald op welke wijze de ruimtelijke planvorming langs transportassen kan plaatsvinden. Wettelijke verankering van veiligheidsnormen voor het vervoer over het weg zal naar verwachting in 2012 plaatsvinden in het Besluit transportroutes externe veiligheid. Het ontwerp van dit besluit is inmiddels gepubliceerd.

De normering voor het vervoer van aardgas door ondergrondse buisleidingen is geregeld in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Dit besluit is op 1 januari 2011 in werking getreden.

In de structuurvisie buisleidingen 2011 is aangegeven dat in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening de verplichting wordt opgenomen voor gemeenten om bij de opstelling of aanpassing van bestemmingsplannen de voor buisleidingstransport vrij te houden stroken in acht te nemen. De buisleidingenstrook zal als ministeriele regeling bij het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening worden opgenomen in de vorm van een voorkeustracé.

Op de verbeelding is conform het Bevb een belemmeringenstrook van 5 meter aan weerszijde van de buisleiding aangegeven en bestemd. De belemmeringenstrook wordt gemeten uit de hartlijn van de buisleiding. Binnen deze strook mogen kunnen geen nieuwe bestemmingen toegestaan worden, waarbij bouwwerken gerealiseerd kunnen worden.

Voor de normstelling van risicovolle bedrijven moet worden aangesloten bij het Besluit externe veiligheid voor inrichtingen (Bevi). Het toetsingskader is meer gedetailleerd uitgewerkt in de Regeling externe veiligheid voor inrichtingen (Revi).

Risicomaten

Voor het aspect externe veiligheid worden 2 risicomaten onderscheiden: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Het plaatsgebonden risico (PR) wordt uitgedrukt in de kans op overlijden van een denkbeeldig aanwezige persoon op een bepaalde plaats als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het plaatsgebonden risico is vastgelegd in een grenswaarde of een richtwaarde. Deze normen zijn vastgesteld op een kans van 10^{-6} (kans van 1 op de 1 miljoen) per jaar dat een denkbeeldig persoon overlijdt.

Het groepsrisico (GR) wordt uitgedrukt in de kans op overlijden ineens van een groep personen als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico wordt gepresenteerd in een curve waarbij de omvang van de groep dodelijke slachtoffers wordt uitgezet tegen de kans dat die groep komt te overlijden. De normstelling voor het groepsrisico heeft een status van oriëntatiewaarde. Daarbij wordt ingezoomd op het gebied waarbinnen nog 1% van de aanwezige personen kan komen te overlijden. Dit wordt ook wel het invloedsgebied van het groepsrisico genoemd. Op grond van het Bevb en het Bevi moet bij de vaststelling van een bestemmingsplan, op grond waarvan de aanleg, bouw of vestiging van een kwetsbaar of een (beperkt) kwetsbaar object wordt toegelaten, het GR in het invloedsgebied van de buisleiding of de risicovolle inrichting worden verantwoord. Weliswaar is sprake van een conserverend bestemmingsplan en worden er geen nieuwe kwetsbare objecten toegestaan, toch wordt in de jurisprudentie het vaststellen van een conserverend bestemmingsplan uitgelegd als een nieuwe ontwikkeling in de zin van het Bevi.

In de wet- en regelgeving wordt onderscheid gemaakt in kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. Van elk object in de nabijheid van een risicovolle activiteit kan het PR in de vorm van een contour worden berekend. Voor kwetsbare objecten geldt het PR als een grenswaarde.

Hieraan moet worden voldaan. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt het PR als een richtwaarde. Van deze richtwaarde kan gemotiveerd worden afgeweken.

Beoogde wijziging

Het bestemmingsplan is conserverend van aard. Het plan wordt mede herzien op grond van de Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant en de Verordening ruimte. In dit plan zijn beleidsmatige en feitelijke ontwikkelingen verwerkt in deze herziening. Eventuele nieuwe ontwikkelingen zijn slechts mogelijk na toepassing van de wijzigingsbevoegdheid.

Daarom wordt in de beoordeling van de risico's uitsluitend gekeken naar de omvang van de risico's in de toekomstige situatie, die overeenkomen met de omvang van de huidige risico's.

Risico's externe veiligheid

Buisleidingen

Ten aanzien van permanent aanwezige hoge druk aardgastransportleidingen en defensie pijpleidingen wordt het aanbevolen de plaatsgebonden risicocontour (PR) op de kaart aan te geven. Dit omdat binnen deze contour geen beperkt kwetsbare of kwetsbare bestemmingen mogen worden gerealiseerd of geprojecteerd. Een uitzondering wordt gemaakt voor reeds bestaande of geprojecteerde beperkt kwetsbare bestemmingen.

De beleidsvisie externe veiligheid, gemeente Uden wijkt voor wat betreft het PR voor het gebiedstype 'Landelijk gebied' (Buitengebied) niet af van de landelijke wetgeving. Voor het groepsrisico (GR) wordt door de gemeente Uden wel een strenger beleid gehanteerd. Zo is het niet toegestaan om objecten voor verminderd zelfredzame personen binnen de 100% letaliteitscontouren van een buisleidingen te realiseren/projecteren.

De een belemmeringenstrook van 5 meter aan weersijden van de buisleidingen is op de verbeelding weergegeven. De belemmeringenstrook wordt gemeten vanuit de hartlijn van de buisleiding. Binnen deze belemmeringenstrook kunnen geen nieuwe bestemmingen toegestaan worden, die het oprichten van bouwwerken toestaan.

Door of langs het buitengebied van de gemeente van de gemeente lopen de volgende EV-relevante buisleidingen:

- Defensiepijpleiding, traject St-Anthonis-Vliegbasis;
- Hoge druk aardgasleiding, traject Veghel/Boekel-Uden-Landerd;
- Hoge druk aardgasleiding, traject St-Anthonis-Landerd

Defensiepijpleiding

De leiding heeft geen plaatsgebonden risico- en 100% letaliteitscontour.

Hoge druk aardgasleidingen

De hoge druk aardgasleidingen hebben geen plaatsgebonden risicocontour. Wel hebben alle leidingen een 100% letaliteitscontour. De 100% letaliteitscontour is afhankelijk van het desbetreffende leidingdeel. In de bijlage 2 van de beleidsvisie externe veiligheid van de gemeente Uden wordt voor elk leidingdeel afzonderlijk de grote van deze 100% letaliteitscontour weergegeven. Die zone is voorzien van een beschermende regeling in het bestemmingsplan.

Vlak naast het plangebied aan de oostzijde is een buisleidingstraat gelegen, welke behoort tot het hoofdtransportnetwerk zoals is vastgelegd in de ontwerp Structuurvisie Buisleidingen van het Rijk (deze Structuurvisie is nog niet vastgesteld).

Momenteel wordt deze buisleidingstraat alleen nog maar gebruikt voor het (landelijk) transport van aardgas. In de toekomst kan deze buisleidingstraat ook voor andere soorten van buisleidingtransport gebruikt gaan worden (b.v. CO₂). Hiervoor is reeds ruimte gereserveerd.

De stroken van de buisleidingstraat zijn vanuit het uitgangspunt van bundeling getekend op basis van aanwezigheid van een bestaande leiding. Bij aanwezigheid van meerdere leidingen is een bepaalde leiding (doorgaans de middelste) als uitgangspunt genomen en daarnaast een zone van 2 x 35 m gelegd. De buisleidingstraat heeft dus een totale een breedte van 70 meter (inclusief belemmeringen-strook van 5 meter aan weerszijden). Ondanks dat de strook van de buisleidingstraat is gelegen (net) buiten de grenzen van de gemeente Uden reikt het invloedsgebied (GR; 10⁻⁶) en 100% letaliteitsgebied wel tot ver binnen het plangebied en dient hiermee rekening te worden gehouden. Die zones zijn voorzien van een beschermende regeling in het bestemmingsplan.

Risicovolle inrichtingen

Verreweg het grootste deel van de bedrijven (circa 80%, meldingsplichtig) valt onder de reikwijdte van het Activiteitenbesluit. In het Activiteitenbesluit zijn voorschriften opgenomen waar de bedrijven zich aan moeten houden ter bescherming van het milieu. In dit besluit zijn tevens veiligheidsafstanden opgenomen die moeten worden aangehouden tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten en een opslagtank met propaan (5-50 meter) of een aardgastankstation (10-20 meter) of een gasdrukmeet- en regelstation (2-25 meter).

Een aantal bedrijven is vergunningplichtig en vallen vanwege de door hun uitgevoerde activiteiten onder de werkingssfeer van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Er worden in het Bevi twee soorten risicobronnen onderscheiden:

- Categoriele bedrijven hebben voorspelbare risico's en de veiligheidsafstanden die in het bestemmingsplan moeten worden aangehouden kunnen worden afgelezen uit tabellen.
- Niet-categoriele bedrijven hebben uiteenlopende risico's en de veiligheidsafstanden die in het bestemmingsplan moeten worden aangehouden moeten per bedrijf worden berekend volgens een voorgeschreven rekenmethodiek.

De veiligheidsafstanden (PR- en GR-contouren) van inrichtingen (categoriale en niet categoriale) worden niet op de verbeelding en in de planregels opgenomen. Reden hiervoor is, dat deze afstanden en moment kunnen veranderen, indien wijzigingen optreden in de vergunningssituatie van de inrichting. Wel is een (algemeen) voorschrift opgenomen in de planregels, welke aangeeft dat bij verandering/uitbreiding bestemming altijd voldaan dient te worden aan wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid.

In het bestemmingsplan Buitengebied zijn de volgende soort bedrijven aanwezig met een veiligheidcontour of zijn veiligheidscontouren aanwezig van bedrijven, welke buiten het bestemmingsplan Buitengebied zijn gelegen, maar welke wel reiken tot in het bestemmingsplan Buitengebied:

- Propaantanks;
- Ammoniakkoelinstallaties (PEKA-Kroef);
- Vergistingsinstallaties;
- LPG-tankstations;
- BRZO-bedrijven (Euro Support)

In de beleidsvisie externe veiligheid is opgenomen, dat met uitzondering van propaantanks (t.b.v. verwarmingsdoeleinden) geen nieuwe Bevi-inrichtingen in het 'Landelijk gebied' (Buitengebied) opgericht mogen worden. Deze restrictie is opgenomen in de bestemmingsplanregels. De beleidsvisie externe veiligheid, gemeente Uden wijkt voor wat betreft het PR voor het gebiedstype 'Landelijk gebied' (Buitengebied) niet af van de landelijke wetgeving. Voor het groepsrisico (GR) wordt door de gemeente Uden wel een strenger beleid gehanteerd. Zo is het niet toegestaan om objecten voor verminderd zelfredzame personen binnen de 100% letaliteitcontouren van inrichtingen te realiseren/projecteren. Die zone is voorzien van een beschermende regeling in het bestemmingsplan.

Wegen

De gemeente heeft op grond van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen de mogelijkheid om in een bestemmingsplan de transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen via de weg, water en spoor op te nemen. Hiermee is het mogelijk om drukke en/of 'gevoelige' locaties te vermijden. Op de verbeelding kan dan de gebiedsaanduiding 'veiligheidszone' worden aangegeven. Binnen de gemeente Uden is geen transportroute voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg vastgesteld.

Binnen de gemeente Uden zijn wegen gelegen, die in het kader van landelijke wet- en regelgeving een veiligheidszone bezitten (basisnet weg), welke verplicht op een bestemmingsplankaart of in de planregels dient te worden opgenomen. Deze wegen hebben een PR-contour of plasbrandaandachtsgebied. Dit geldt voor A50, N264, Rondweg Noord en Industrielaan.

Het gemeentelijk veiligheidsbeleid gaat echter verder dan de landelijke wet- en regelgeving. Zo zijn in het kader van de beleidsvisie externe veiligheid geen objecten voor verminderd zelfredzame personen toegestaan binnen het (plasbrandaandachts)gebied tot 30 meter vanaf de rand van de weg.

De volgende wegen worden conform de beleidsvisie externe veiligheid binnen de gemeente Uden aangewezen als zijnde wegen waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt en hebben dus een (gemeentelijke) 30 meter zone (plasbrandaandachtsgebied) en zijn voorzien van een beschermende regeling in het bestemmingsplan:

- Rondweg noord;
- Lippstadtsingel-Nieuwedijk (N265);
- Industrielaan;
- Rijksweg A50;
- Midden Peelweg-Grote Baan (N266).

Munitiecomplexen van Defensie

Omdat bij de opslag van munitie de aan te houden veiligheidsafstand moet worden berekend, is op voorhand niet aan te geven welke afstanden moeten worden aangehouden. Het ministerie van Defensie berekent de afstand die moet worden opgenomen in het bestemmingsplan. Zo wordt voorkomen dat er te dicht bij een munitiecomplex gebouwd kan worden. Bij het opstellen of aanpassen van een bestemmingsplan en bij het oprichten of veranderen van een opslagplaats voor munitie moet worden nagegaan wat de ruimtelijke consequenties zijn. Daarvoor is het noodzakelijk dat er contact is tussen de gemeente, het Ministerie van Defensie en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM). Het bevoegd gezag voor de Wm-vergunning van het munitiecomplex is het Ministerie van IenM.

Op de militaire vliegbasis zijn diverse munitieopslagplaatsen aanwezig. Op deze opslagen is het Barro van toepassing. In het Barro wordt gewerkt met A-, B- en C-veiligheidszones:

- de A-zone (kleinste afstand tot de inrichting): geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten, openbare wegen, spoorwegen of druk bevaren waterwegen, geen parkeerterreinen, geen recreatieve voorzieningen, beperkt agrarisch grondgebruik;
- de B-zone: geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten, wel wegen met beperkt verkeer en extensieve dagrecreatie;
- de C-zone (grootste afstand tot inrichting): geen gebouwen met vlies-of gordijngewelconstructies en gebouwen met grote glasoppervlakken.

Deze zones zijn opgenomen op de verbeelding en zijn in de regels voorzien van een specifieke regeling.

Het Ministerie van Defensie heeft in samenwerking met het Ministerie van I&M de munitieveiligheidszones herzien. Eind 2011 is er een overleg geweest tussen deze ministeries en de gemeente, waarbij de QRA (Kwantitatieve risicoanalyse), die ten grondslag ligt aan de veiligheidszones, is besproken. Deze QR A is in september 2012 afgerond. De nieuwe contouren van de munitie explosie cirkels zijn opgenomen in de verbeelding.

Vliegbewegingen militaire vliegbasis

Het externe veiligheidsbeleid is voor de luchthaven Schiphol uitgewerkt in vigerende wet- en regelgeving. Voor militaire vliegvelden treedt binnen afzienbare tijd het Besluit militaire luchthavens in werking. Dit besluit treedt echter pas in werking nadat er een luchthavenbesluit voor de vliegbasis is vastgesteld.

Bij de militaire velden is ten aanzien van het opnemen van externe veiligheidsbeleid een “kan bepaling” opgenomen. Aanbevolen wordt om bij het opstellen of actualiseren van een bestemmingsplan hierop te anticiperen. Dit betekent dat in het bestemmingsplan ruimte moet worden vrijgehouden voor waar niet gebouwd mag worden en t.b.v. toegankelijkheid van hulpdiensten. De contouren (PR) worden pas in het bestemmingsplan opgenomen, indien deze definitief geregeld worden in wetgeving en luchthavenbesluit.

Verantwoordingsplicht

In het ‘Besluit externe veiligheid inrichtingen’, het Besluit externe veiligheid buisleidingen, de ‘circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen’ en het nog te publiceren nieuwe Besluit transport externe veiligheid is de verantwoordingsplicht opgenomen. Deze verantwoordingsplicht houdt in dat in een bestemmingsplan, conform de in de wetgeving gegeven kaders, de wijziging van het groepsrisico moet worden onderbouwd én verantwoord door het bevoegd gezag. Dit geldt óók wanneer het resultaat onder de oriëntatiewaarde blijft. De oriëntatiewaarde is een soort ijkpunt voor de omvang van het groepsrisico. De verantwoordingsplicht omvat (samengevat) de volgende elementen:

- Beoordeling van de verandering van het groepsrisico;
- Beoordeling van de mogelijkheden tot zelfredzaamheid van de personen in de omgeving van de risicobron;
- Beoordeling van de mogelijkheden van bestrijdbaarheid van een incident of ramp;
- Beoordeling van de mogelijke alternatieven (voor het ruimtelijk plan);
- Beoordeling van de mogelijkheden tot risicoreductie.

Het invullen van de verantwoordingsplicht levert tevens goede informatie voor het uitwerken van de veiligheidsfilosofie van een ruimtelijk besluit. De essentie van de verantwoordingsplicht is dat een bevoegd gezag zich bij de ruimtelijke besluitvorming uitsprekt over de aanvaardbaarheid van het risico dat na alle maatregelen resteert (restrisico).

Ook bij een conserverend plan dient een (beperkte) verantwoording van het GR te worden afgelegd. De gehele verantwoording van het Groepsrisico is als bijlage 2 bij het bestemmingsplan opgenomen. Hierna is de samenvatting daarvan opgenomen.

Het groepsrisico is relevant bij propaantanks, de drie LPG-tankstations, de buisleidingen en de hoofdtransportwegen in het buitengebied.

In het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen', het Besluit externe veiligheid buisleidingen, de 'Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' en het nog definitief vast te stellen Besluit transport externe veiligheid is de verantwoordingsplicht opgenomen. Deze verantwoordingsplicht houdt in dat in een bestemmingsplan, conform de in de wetgeving gegeven kaders, de wijziging van het groepsrisico wordt onderbouwd én verantwoord door het bevoegd gezag.

In de Circulaire RNVGS is beschreven dat over elke overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico of toename van het groepsrisico verantwoording moet worden afgelegd. Voor dit plan wordt geen verantwoording van het groepsrisico afgelegd omdat de oriëntatiewaarde van het groepsrisico niet wordt overschreden en het bestemmingsplan geen toename van persoonsdichtheid toelaat.

Op grond van het Bevb kan de verantwoording beperkt blijven indien het groepsrisico minder dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde bedraagt en/of het groepsrisico met minder dan 10% toeneemt. In het buitengebied wordt de waarde 0,1 maal de oriëntatiewaarde nergens overschreden en neemt het groepsrisico niet toe. De verantwoording wordt hierna beperkt toegelicht.

Hierna wordt de verantwoording van het groepsrisico toegelicht waarin de volgende verantwoordingselementen worden meegenomen:

- Personendichtheid en de hoogte van het groepsrisico vóór en na realisatie van het plan;
- Alternatieven in de omgeving;
- Mogelijkheden ter beperking van het groepsrisico;
- Mogelijkheden voor zelfredzaamheid van de bevolking;
- Mogelijkheden voor de hulpverlening en bestrijding van een ramp.

Personendichtheid en de hoogte van het groepsrisico vóór en na realisatie van het plan

Alle grote propaantanks zijn gelegen bij agrarische bedrijven. De invloedsgebieden zijn relatief groot (191 – 267 meter). De personendichtheid in deze invloedsgebieden is zeer gering. De personendichtheid bij de LPG-tankstations die gelegen zijn aan de randen van de bebouwde kommen, zijn aanmerkelijk hoger. Dit is echter niet het gevolg van de personendichtheid van het plangebied. Ook de personendichtheid in de invloedsgebieden van de buisleidingen is zeer laag. De waarde 0,1 maal de oriëntatiewaarde wordt nergens overschreden. De personendichtheid van het plangebied neemt niet toe, waardoor er geen wijziging van de hoogte van het groepsrisico waar te nemen is vóór en na het plan.

Alternatieven in de omgeving

De risicobronnen zijn allen bestaande risicobronnen. Nieuwe risicovolle-bedrijven, uitgezonderd propaantanks, worden in het buitengebied niet toegestaan. Het bestemmingsplan buitengebied volgt daarmee de beschrijving van het gebiedstype “Landelijk gebied” uit de gemeentelijke Beleidsvisie externe veiligheid.

In de beleidsvisie is een integrale gebiedsgerichte afweging gemaakt van de vestigingsalternatieven voor bedrijven met risicovolle activiteiten. Hiermee wordt invulling gegeven aan dit verantwoordingselement.

Mogelijkheden ter beperking van het groepsrisico

Door beperking van de mogelijkheden van nieuwvestiging van risicovolle bedrijven of kwetsbare groepen mensen, wordt het groepsrisico in het buitengebied geconsolideerd. De realisatie van nieuwe propaantanks zal in het buitengebied over het algemeen geen nadelig effect op het groepsrisico hebben omdat de personendichtheid in het buitengebied overwegend laag is. Ter beperking van het groepsrisico zijn op de verbeelding veiligheidszones opgenomen voor buisleidingen, LPG en munitie. In de regels zijn beperkingen opgelegd aan de functiemogelijkheden en wijzigingsbevoegdheden.

Mogelijkheden voor zelfredzaamheid van de bevolking;

De bevolking in het buitengebied bestaat grotendeels uit zeer zelfredzame personen. Er zijn weinig grote groepen mensen of groepen met een grotere kwetsbaarheid in het buitengebied aanwezig. Enkele bijzondere objecten (zoals horecagelegenheden en een kinderdagverblijf) vormen hierop een uitzondering. Deze bijzondere objecten zijn in de regels vermeld.

Mogelijkheden voor de hulpverlening en rampenbestrijding

De Regionale brandweer is in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen en heeft geadviseerd (advies Brandweer Brabant Noord, d.d. 30 augustus 2012). Uit het advies volgen geen nieuwe mogelijkheden of maatregelen voor het plan omdat het bestemmingsplan geen negatieve gevolgen heeft voor de benodigde inzet van hulpverleningsdiensten en voor de zelfredzaamheid van personen in het plangebied.

Straling

Bovengrondse hoogspanningsleidingstracés hebben een magneetveldzone. Uit onderzoek blijkt dat het langdurig blootstellen van mensen aan (magneet)straling consequenties kan hebben voor de gezondheid (o.a. mogelijk kankerverwekkend). Daarom mogen geen gevoelige functies opgericht worden binnen de magneetveldzone, daaronder wordt ook verstaan gebieden waar mensen langdurig kunnen verblijven (tuinen, schoolpleinen, enz.).

Vanuit het rijk wordt een grens voor magnetische straling gehanteerd, waaraan mensen mogen worden blootgesteld, van 0.4 micro-Tesla. Het College van B&W van de gemeente Uden heeft zich middels een collegebesluit geconformeerd aan deze grens. Ook het verdeelstation (naast industrieterrein Vluchtoord) zal een magneetveldzone bezitten.

Voor de hoogspanningsleidingstracés in het buitengebied dient de zone mogelijk berekend te worden. Mogelijk dat de leidingexploitant reeds de zone van de binnen de gemeente Uden aanwezige hoogspanningsleidingen berekend heeft. De hoogspanningsleiding op de Industrielaan bezit een zone van 60 meter aan weerszijde van de leiding, gemeten vanuit het hart van de leiding. Het tracé van de hoogspanningsleiding bezit tevens een vastrechtzone (25 meter).

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is een nieuw hoogspanningsleidingstracé geprojecteerd door het noorden van de gemeente Uden. Het betreft een hoogspanningsleiding met een capaciteit van meer dan 220 kV. Het tracé globaal aangegeven op pagina 34 in de structuurvisie. Vooralsnog wordt daar in het kader van het bestemmingsplan buitengebied 2013 niets mee gedaan.

5.3.4 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de 'Wet tot wijziging van de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen)' in werking getreden. Vanaf dat moment zijn in de Wet milieubeheer luchtkwaliteitseisen opgenomen voor diverse verontreinigende stoffen, waaronder stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). Nieuw zijn het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' en de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)'. Voor projecten, die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging, hoeft niet langer te worden getoetst aan de grenswaarden.

In de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen' zijn categorieën van gevallen benoemd, die in ieder geval als 'niet in betekenende mate' worden aangemerkt en waarvoor toetsing aan de grenswaarden zonder meer achterwege kan blijven..

Omdat dit bestemmingsplan een conserverend plan is, en er geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn voorzien, hoeft het aspect luchtkwaliteit niet meegenomen te worden.

5.3.5 Geurhinder

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. Deze wet geeft normen voor de geurbelasting op een geurgevoelig object. De uitwerking van geurbeleid op basis van de Wet geurhinder en veehouderij vindt eigenstandig plaats. De Wgv biedt gemeenten de mogelijkheid om binnen bepaalde grenzen af te wijken van de standaard geurnormen, zoals gesteld in deze Wet.

De afwijkende normen zijn in een gemeentelijke verordening vastgelegd. Op 21 februari-2008 is het gemeentelijk geurbeleid vastgesteld (Gebiedsvisie/Geurverordening).

Hierin is lokaal geurbeleid ontwikkeld, dat recht doet aan de integrale zonering van de intensieve veehouderij, met behoud van een afdoende beschermingsniveau tegen geuroverlast voor burgers.

5.3.6 Leefomgevingkwaliteit/leefbaarheid

De kwaliteit van de leefomgeving is een breed begrip. Een goede leefkwaliteit houdt in dat bewoners, ondernemers en gebruikers hun leefomgeving als herkenbaar, prettig, schoon en aantrekkelijk ervaren, zodat ze er graag wonen, werken en verblijven.

Een optimale leefomgevingkwaliteit wordt bereikt als de natuur-, landschaps-, water- en milieukwaliteit als uitgangspunt wordt genomen voor de planvorming. Dat is in voorliggend plan gedaan.

5.3.7 Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Plan-MER en GES

Notitie reikwijdte en detailniveau

Voor het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied geldt de plicht voor het opstellen van een milieueffectrapport (MER). Op grond van artikel 7.2 en 7.2a Wet milieubeheer geldt deze plicht namelijk voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen: die het kader vormen voor toekomstige besluit-m.e.r. plichtige of besluit-m.e.r. beoordelingsplichtige activiteiten, en/of waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

De eerste stappen in een plan-m.e.r. zijn de openbare bekendmaking en het opstellen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Het doel van de notitie is om aan te geven hoe het MER wordt opgesteld, welke onderdelen uit het bestemmingsplan worden onderzocht en een afbakening te geven van de daarbij te behandelen thema's (reikwijdte) en op welke wijze (detailniveau). Ook de afbakening van het gebied vormt hiervan een onderdeel. Voor het plangebied is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld (d.d. mei 2012). Deze notitie is als bijlage 3 bij het plan gevoegd.

Plan-MER

Voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied geldt de plicht voor het opstellen van een milieueffectrapport (plan-MER). Op grond van artikel 7.2 en 7.2a Wet milieubeheer geldt deze plicht namelijk voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- die het kader vormen voor toekomstige besluit-m.e.r. plichtige of besluit-m.e.r.-beoordelingplichtige activiteiten en/of;
- waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Het plan is m.e.r.-plichtig op grond van beide onderdelen. Een passende beoordeling vormt een apart hoofdstuk van het plan-MER.

Het plan-MER beschrijft de redelijkerwijs maximaal mogelijke gevolgen die naar verwachting op kunnen treden als gevolg van het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied en het alternatief hierop. Voor het voorontwerp bestemmingsplan is ook de worst case situatie in beeld gebracht.

Omdat de plan-MER plicht volgt uit de aanwezigheid van grotere veehouderijbedrijven in het buitengebied van de gemeente, richt het plan-MER zich met name op de mogelijke gevolgen van deze veehouderijen. Dit resulteert in een focus op de onderwerpen geur, ammoniak en luchtkwaliteit (fijn stof).

De te volgen plan-m.e.r.-procedure draagt eraan bij dat de mogelijke milieugevolgen van het plan in een vroeg stadium in beeld worden gebracht en een volwaardige rol in de besluitvorming krijgen.

Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Om de effecten die het nieuwe bestemmingsplan eventueel mogelijk maakt te kunnen vergelijken, is het van belang een referentie te hebben. In dit plan-MER zijn de huidige situatie en de autonome ontwikkeling als referentie gebruikt. De gevolgen die het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied, het alternatief en de worst case situatie op het plan mogelijk maken, zijn hiermee vergeleken.

Voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied

Bij de redelijkerwijs maximaal mogelijke gevolgen van het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied en het alternatief hierop, wordt rekening gehouden met zaken als een landelijke afname van het aantal veehouderijen, reductie van de emissies uit veehouderijen op grond van landelijke wet- en regelgeving, en randvoorwaarden voortvloeiend uit onder andere de provinciale Verordening ruimte.

In het plan-MER zijn in eerste instantie de mogelijke gevolgen van het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied in beeld gebracht. Het voorontwerpbestemmingsplan is in 2012 tot stand gekomen middels een zorgvuldige, projectmatige aanpak, waarbij regelmatige terugkoppeling naar de verantwoordelijke bestuurder heeft plaatsgevonden. Het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied wordt daarom als het zogenaamde voorkeursalternatief beschouwd.

Alternatief en worst case situatie

In een plan-MER worden één of meer redelijke alternatieven op het plan onderzocht en dienen de gevolgen inzichtelijk te worden gemaakt van de worst case situatie.

Een alternatief moet de besluitvorming ondersteunen en de beschikbare ontwikkelingsmogelijkheden zo volledig mogelijk in beeld brengen. Een alternatief wordt op de verschillende aspecten vergeleken met het voorkeursalternatief, zijnde het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied.

Het plan gaat voor intensieve veehouderijen uit van bouwvlakken die in principe door kunnen ontwikkelen naar maximaal 1,5 ha. In het gebied noordelijk en noordwestelijk van de bebouwde kom van Uden is sprake van bos- en natuurgebieden en recreatieve mogelijkheden. Om deze een extra bescherming te geven geldt voor dit gedeelte van de gemeente een maximum bouwvlak voor intensieve veehouderijen van 1 ha.

In het plan-MER is een alternatief uitgewerkt waarbij ook in het gedeelte westelijk en zuidelijk van de kern Uden de intensieve bouwvlakken beperkt worden tot een maximum van 1 ha.

In de worst case situatie is er vanuit gegaan dat alle in het gebied aanwezige veehouderijen, voor zover ze niet zijn gelegen in extensiveringgebied, gebruik maken van de mogelijkheid om binnen het agrarisch bouwvlak over te schakelen naar de maximaal te houden aantallen kippen. De emissies van geur, ammoniak en vooral fijn stof kunnen hierdoor aanmerkelijk toenemen ten opzichte van de redelijkerwijs te verwachten gevolgen van het plan.

Mogelijke gevolgen

Geur, ammoniak en fijn stof

Het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied leidt tot bepaalde verwachtingen in het gebied. De ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen zijn inzichtelijk gemaakt, inclusief de mogelijke gevolgen hiervan voor de omgeving. De aspecten geur, ammoniak en fijn stof zijn kwantitatief beoordeeld. De andere onderdelen kwalitatief.

Geur

De resultaten voor het aspect geur zijn voor de gehele gemeente samengevat in de hierna volgende tabel.

Gemeente Uden		Geursituatie (in aantallen geurgevoelige objecten)		
Totalen	Totaal	Goed	Matig	Slecht
Huidige situatie	15.836	15.596	191	49
Autonome ontwikkeling.	15.836	15.665	130	41
Voorontwerp bestemmingsplan	15.836	15.431	317	88
Alternatief	15.836	15.435	314	87
Worst case situatie	16.182	15.244	458	134

Tabel 2: Samenvatting en vergelijking geursituatie.

Als gevolg van het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied kan de toekomstige geursituatie verslechteren ten opzichte van de referentie. Het alternatief wijkt nauwelijks af van het plan. De worst case situatie kan wel een verdere verslechtering van de geursituatie opleveren.

Het valt niet te verwachten dat er als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan een onaanvaardbare geursituatie in de gemeente zal ontstaan. Middels monitoring wordt de komende jaren regelmatig getoetst dat er in de gemeente sprake blijft van een aanvaardbaar geurniveau.

Indien uit de monitoring blijkt dat de geursituatie in de gemeente toch onevenredig zou verslechteren ten opzichte van de aannamen waar vanuit is gegaan bij het vaststellen van de geurverordening, dan kan zo nodig bijstelling van normen uit de geurverordeningen plaatsvinden.

Ammoniak

De resultaten voor het aspect ammoniak zijn voor de gemeente Uden voor de belangrijkste gebieden in de hierna volgende tabel samengevat.

Stikstofdepositie op Wav-gebieden (in mol/ha./jaar)						
NR	Wav-gebied	Huidig	Autonoom	Vo Bp	Alternatief	Worst case
1	Maashorst	176,9	143,9	209,3	208,2	303,7
2	Bedafse bergen	142,0	122,9	172,3	170,8	254,7
Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden* (in mol/ha./jaar)						
NR	Natura 2000-gebied	Huidig	Autonoom	Vo Bp	Alternatief	Worst case
1	Oeffelter Meent	10,1	8,8	12,7	12,6	19,9
2	Sint Jansberg	25,1	22,1	31,7	31,5	49,6

Het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied en de het alternatief hierop maken een verslechtering mogelijk van de ammoniaksituatie ten opzichte van de referentie. In het alternatief kan voor wat betreft ammoniak sprake zijn van een marginale verbetering ten opzichte van het voorontwerp bestemmingsplan. De worst case situatie kan een verdere verslechtering van de ammoniaksituatie opleveren.

Om een toename van ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden te voorkomen, worden in het ontwerp bestemmingsplan voorwaardelijke verplichtingen opgenomen die borgen dat een ontwikkeling pas mag plaatsvinden nadat vooraf is aangetoond dat er geen significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden op kunnen treden. Dit komt ook in de Passende Beoordeling aan de orde.

Fijn stof

De resultaten voor het aspect fijn stof zijn in de hierna volgende tabellen samengevat. Eerst de jaargemiddelde concentraties, vervolgens het aantal overschrijdingsdagen.

Jaargem. conc. in $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Aantal gevoelige objecten				
	Huidig	Autonoom	Plan	Alternatief	Worst case
< 25	15761	15761	15820	15820	15109
25-30	72	72	16	16	691
30-35	3	3	0	0	30
35-40	0	0	0	0	6
40-45	0	0	0	0	0
> 45	0	0	0	0	0

Overschrijdings- dagen	Aantal gevoelige objecten				
	Huidig	Autonoom	Plan	Alternatief	Worst case
< 10	0	0	13358	13392	8
10-15	9266	9450	2434	2400	11547
15-20	6425	6241	23	23	3329
20-25	122	122	15	15	374
25-30	10	10	1	1	436
30-35	8	8	5	5	82
35-40	1	5	0	0	20
> 40	4	0	0	0	40

Ondanks dat de ontwikkelingen op grond van het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied tot een toename van de fijn stof emissie kunnen leiden, is door de dalende achtergrondconcentratie fijn stof in totaliteit een beperkte verbetering mogelijk van de fijn stof situatie ten opzichte van de huidige en autonome situatie. Het alternatief is voor wat betreft fijn stof nagenoeg gelijk aan het voorontwerp bestemmingsplan. Het plan en het alternatief voldoen aan de voor fijn stof geldende normering voor de jaar-gemiddelde concentraties en het maximaal toegestane aantal overschrijdingsdagen. Op grond van de worst case ontwikkeling is er sprake van een duidelijkere verslechtering ten opzichte van het plan, het alternatief, de huidige en autonome situatie. In de worst case situatie wordt niet aan de norm voor het maximale aantal overschrijdingsdagen voldaan.

Passende beoordeling

Een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet kan aan de orde zijn indien het nieuwe bestemmingsplan, direct of indirect, significant negatieve effecten op een Natuurbeschermingswetgebieden mogelijk maakt. Aangezien er binnen de gemeente, of op korte afstand van de gemeentegrens, geen Natuurbeschermingswetgebieden zijn gelegen, is directe aantasting of verstoring niet aan de orde. Indirecte effecten door een toename van de ammoniakdepositie vanuit veehouderijbedrijven uit de gemeente Uden kunnen op grond van het vigerende, maar ook op grond van het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied wel aan de orde zijn. Door de grote afstand zal de depositie vanuit de gemeente relatief beperkt zijn, maar significant negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden zijn niet uit te sluiten.

Voor de Natura 2000-gebieden rond de gemeente Uden heeft een passende beoordeling plaatsgevonden. De gebieden zijn omschreven en er is aangegeven welke specifieke gebiedstypen aanwezig zijn en in hoeverre deze gevoelig zijn voor een eventuele toename van verzuring door ammoniak of voor eutrofiering/vermesting. Op basis hiervan is een beoordeling gedaan.

Om ontwikkelingen in de veehouderij in Brabant mogelijk te blijven maken, zonder dat dit tot significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden leidt, is door de provincie Noord-Brabant de Verordening Stikstof en Natura 2000 vastgesteld. Op grond

hiervan moeten alle nieuwe en te renoveren stallen worden voorzien van extra emissie reducerende systemen en moet elke depositietoename op Natura 2000-gebieden gecompenseerd worden door minimaal een zelfde depositieafname door stoppende veehouderijen. Dit gebeurt middels saldering uit de provinciale ammoniakbank. Deze saldering kan in de te verwachten ontwikkelingen niet worden meegenomen, maar garandeert dat er uiteindelijk geen toename van ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden kan plaatsvinden. De verordening zal indirect ook een positief effect hebben op de depositie op Wav-gebieden in de gemeente.

Om de bescherming van Natura 2000-gebieden ook rechtstreeks in het bestemmingsplan te borgen, worden in het ontwerp bestemmingsplan voorwaardelijke verplichtingen opgenomen dat een ontwikkeling van een veehouderij alleen mag plaatsvinden als vooraf is aangetoond dat geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn te verwachten.

Volksgezondheid

Op grond van de rapporten van het IRAS en de Gezondheidsraad blijft het onduidelijk of het voorontwerp bestemmingsplan en het alternatief hierop voor wat betreft het aspect volksgezondheid dusdanig negatieve effecten kunnen veroorzaken, op grond waarvan het bestemmingsplan niet in de huidige hoedanigheid kan worden vastgesteld. Daarom is de GGD gevraagd om een advies uit te brengen over de gevolgen die het plan en het alternatief hierop kunnen hebben op het gebied van volksgezondheid.

Uit het GES komen vanuit het oogpunt van volksgezondheid de volgende adviezen naar voren:

- Ten opzichte van het voorontwerp bestemmingsplan, zal het alternatief naar verwachting tot een iets lagere belasting leiden. Dit verschil is beperkt. De GGD geeft dan ook licht de voorkeur aan het alternatief.
- Houdt pluimvee en varkens gescheiden.
- Er is op dit moment geen landelijke veilige minimumafstand tussen veehouderijen en woningen. Om overbelaste situaties in de toekomst te voorkomen, adviseert de GGD:
 - Geen nieuwbouw van intensieve veehouderijbedrijven toestaan binnen 250 meter van kernen of lintbebouwing.
 - Gezondheidkundige beoordeling bij uitbreiding, omschakeling, nieuwbouw binnen bestaand bouwblok of vergroting bouwblok van intensieve veehouderij binnen 250 meter van een woning.
 - Beperking blootstelling binnen 250 meter van een woning, bijvoorbeeld door het opnemen van voorwaardelijke verplichtingen hiertoe in het bestemmingsplan, bijvoorbeeld door het verhogen of gunstig (ver)plaatsen van emissiepunten.
- Let bij verbredingsactiviteiten in het LOG voldoende op hygiënemaatregelen.
- Tot slot is het erg belangrijk om goede burens te blijven als burgers en agrariërs. Zorg voor goede communicatie & landschappelijke inpassing.

Met de adviezen uit het GES is rekening gehouden bij het vaststellen van het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied. Zo nodig zijn de adviezen verwerkt in de regels van het ontwerp bestemmingsplan.

Overige aspecten

Voor de overige aspecten wordt vastgesteld dat het plan en het alternatief waarschijnlijk weinig onderscheidend zullen zijn ten opzichte van de referentiesituatie of ten opzichte van de elkaar.

Conclusie

Als gevolg van het plan en het alternatief is voor enkele aspecten een verslechtering mogelijk ten opzichte van de referentiesituatie. Dit is echter inherent aan het uitwerken van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen en dit te vergelijken met de huidige aanwezige situatie. In de volgende tabel is in beeld gebracht hoe de positieve en negatieve effecten zich tot elkaar verhouden.

Variant	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Voorontwerp bestemmingsplan	Alternatief	Worst case
Aspect					
Geur	0	0+	0-	0-	-
Ammoniak	0	0+	0-	0-	-
Fijn stof	0	0	0+	0+	-
Volksgezondheid	0	0+	0	0	0
Geluid	0	0	0	0	0
Verkeer en infrastructuur	0	0	0	0	0
Water	0	0	0	0	0
Bodem	0	0	0	0	0
Externe veiligheid	0	0	0	0	0
Landschap en natuur	0	0	0	0	0
Archeologie en cultuurhistorie	0	0	0	0	0

- 0 = neutraal
- 0+ = beperkt positief
- +
- ++ = duidelijk positief
- 0- = beperkt negatief
-
- = duidelijk negatief

Tabel: Vergelijking van de alternatieven

In de gemeente blijft over het algemeen sprake van een acceptabel woon en leefklimaat. Het alternatief kan een beperkt positief effect opleveren ten opzichte van het plan.

Het worst case scenario kan wel tot een duidelijke verslechtering leiden. De maximale ontwikkeling conform het worst case situatie zal echter in de praktijk nooit plaatsvinden. Het is immers niet aannemelijk dat alle veehouderijen omschakelen naar pluimveebedrijven.

Een eventuele toename van de depositie van ammoniak op Natura 2000-gebieden is op grond van de Natuurbeschermingswet niet toegestaan. Dit wordt middels de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet en de provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 voorkomen.

Dit wordt ook in het ontwerpbestemmingsplan geborgd middels het opnemen van voorwaardelijke verplichtingen dat een ontwikkeling alleen mag plaatsvinden als vooraf aangetoond wordt dat er geen negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden plaats kunnen vinden. In dat geval is het aspect ammoniak als neutraal te beschouwen.

Elke twee jaar vindt een evaluatie van de gemeentelijke geurverordening plaats. Bij de evaluatie wordt beoordeeld of de huidige geurnormering bijgesteld moet worden om een ongewenste toename van de geurhinder in de gemeente te voorkomen. Eventuele bijstelling van de geurverordening kan ook effect hebben op de situatie voor ammoniak en fijn stof.

Het volledige rapport van de planMER is opgenomen in bijlage 5 en van de gezondheidseffectenscreening in bijlage 6.

Integrale afweging planMER en gezondheidseffectenscreening (Ges)

Afweging van de varianten: keuze voor het voorontwerp

De huidige situatie en autonome ontwikkeling leveren de meest milieuvriendelijke resultaten op. Dit spreekt ook voor zich, omdat deze varianten zijn gebaseerd op de vergunde situatie, waarbij geen rekening is gehouden met de uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven die het vigerende bestemmingsplan biedt (bijvoorbeeld wijzigingsbevoegdheid uitbreiden bouwvlak). Het is voor de gemeente echter geen optie om te kiezen voor de huidige situatie. Dat zou namelijk betekenen dat alle agrarische bedrijven op slot komen te staan en helemaal niet meer mogen uitbreiden. De milieuwinst die de huidige situatie ten opzichte van het voorontwerp of alternatief oplevert, staat niet in verhouding met de belangen die worden geschaad als we kiezen voor de huidige situatie.

Het verschil tussen het voorontwerp en het alternatief is minimaal. Het alternatief komt net iets beter uit. De verschillen tussen het voorontwerp en het alternatief zijn dusdanig klein dat het een onevenredige situatie oplevert om te kiezen voor het alternatief: De milieuwinst levert veel minder op dan het nadeel voor de agrarische sector zou kosten. Daarom wordt gekozen om de lijn van het voorontwerp door te zetten.

Overige adviezen en aanbevelingen

In de planMER en de GES worden vervolgens nog aanbevelingen gedaan. Hieronder wordt toegelicht hoe de gemeente om wil gaan met deze adviezen.

Vanuit de planMER

Opnemen voorwaardelijke verplichting voor Natura2000 gebieden bij uitbreidingen agrarische sector

Om aan de wettelijke criteria i.v.m. de wetgeving rondom Natura2000 te voldoen, wordt dit advies overgenomen en wordt een voorwaardelijke verplichting opgenomen bij uitbreidingen van agrarische bedrijven.

Dat houdt in dat voorafgaande aan de vergroting of omschakeling van een bouwvlak om meer dieren te houden, bij het vergroten van het aantal dieren door de verdere invulling van het geldende bouwvlak, of andere ontwikkelingen die een toename van de depositie kunnen veroorzaken, vooraf moet worden aangetoond dat er geen significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden kunnen optreden.

Vanuit de GES

De aanbevelingen in de GES betreffen vooral het laten uitvoeren van een individueel bedrijfsonderzoek voor volksgezondheid bij uitbreidingen van intensieve veehouderijen. Vooralsnog is er nog onduidelijkheid hoe invulling moet worden gegeven aan een dergelijk onderzoek. Momenteel (april 2013) wordt hier op regionaal vlak meer invulling aan gegeven. Daarom wordt vooralsnog in de regels opgenomen dat er bij ontwikkelingen van agrarische bedrijven, sprake moet zijn van een goed woon- en leefklimaat. In de fase naar de vaststelling van het bestemmingsplan zal hieromtrent meer duidelijkheid ontstaan of dit afdoende is, of dat de regels met betrekking tot volksgezondheid nog wat moeten worden aangepast.

De adviezen die uit de GES volgen en die geen betrekking op het bovenstaande hebben, worden hieronder genoemd, waarbij wordt aangegeven hoe de gemeente hiermee om gaat.

Geen nieuwbouw intensieve veehouderijen binnen 250m van de kernen

Nieuwvestiging is al niet toegestaan vanuit de Verordening ruimte, dus dit is bij voorbaat niet mogelijk.

Pluimvee en varkens gescheiden houden

In Uden zijn slechts enkele locaties, waarbij pluimvee en varkens in zeer directe omgeving van elkaar liggen. Met de huidige voorwaarde dat uitbreiding wel mogelijk is, maar dat er daarbij wel sprake moet zijn van een goed woon- en leefklimaat, borgen wij dat (mocht er zich al een situatie voordoen waarbij pluimvee en varkens in een directe omgeving van elkaar liggen) er een gedegen afweging wordt gemaakt omtrent de volksgezondheid.

Luchtwassers

Het gebruiken / goed uitvoeren van luchtwassers kan niet worden geregeld via het bestemmingsplan. Wij bevelen richting de Raad aan om luchtwassers te blijven controleren.

Let bij verbredingactiviteiten in het LOG voldoende op hygiënemaatregelen

De gemeente heeft het voornemen geen geurgevoelige bestemmingen in log als nevenfunctie op te nemen. Dit resulteert erin dat we maatschappelijke nevenfuncties wel toestaan, maar geurgevoelig, zoals bijvoorbeeld kinderopvang, daarvan uitsluiten.

Communicatie & landschappelijke inpassing

Bij het voeren van ruimtelijke procedures wordt door middel van inspraak de mogelijkheid geboden voor omwonenden om te reageren op de voorgenomen plannen.

Landschappelijke inpassing is een eis vanuit de Verordening ruimte, dus dit wordt ook opgenomen als voorwaarde bij bouwvlakuitbreidingen.

Het volledige rapport van de gezondheidseffectenscreening in bijlage 6.

6 Uitgangspunten verbeelding en regels

Het beleid van verschillende overheden en de actuele situatie heeft geleid tot een nadere indeling in gebiedsbestemmingen en detailbestemmingen. Hierna is een korte toelichting met betrekking tot de planologisch-juridische regeling bij de betreffende bestemmingen opgenomen.

6.1 Plansystematiek

Het bestemmingsplan Buitengebied is te karakteriseren als een globaal en flexibel plan, dat uitgaat van een adequate bescherming van aanwezige en potentiële waarden en kwaliteiten, maar ook van ontwikkeling met ruimtelijke kwaliteit. Op deze manier kan het bestemmingsplan de bestaande functies en waarden in het buitengebied beschermen, maar tegelijkertijd ook ruimte bieden voor nieuwe ontwikkelingen.

Het bestemmingsplan bevat verschillende elementen. Er is sprake van waarden die beschermd moeten worden en er zijn functies die grotendeels vastliggen. Het plan consolideert de bestaande situatie waar nodig en geeft een algemene regeling voor toekomstige (kleinschalige) ontwikkelingen, waaraan de gemeente de ruimte wil geven.

Het ontwikkelingsgerichte karakter van het bestemmingsplan komt het meest duidelijk naar voren in de mogelijkheden voor het verlenen van afwijkingen en voor het wijzigen van het bestemmingsplan. Deze zogenaamde ‘binnenplanse flexibiliteitsbepalingen’ bieden mogelijkheden voor behoud en herstel van waarden door ontwikkeling. Door voorwaarden te stellen aan het verlenen van afwijkingen/wijziging, bevat het bestemmingsplan een afwegingskader voor nieuwe ontwikkelingen. Binnen het plangebied worden deze met name verwacht op het terrein van landbouw (onder meer functieverandering van vrijkomende agrarische gebouwen), natuur en landschap, recreatie en water. Daar waar ontwikkelingen zijn voorzien, zullen deze in gebieden met bijzondere waarden nader worden afgewogen. Afhankelijk van de zwaarte van de ontwikkeling kan dit via een binnenplanse afwijking of wijziging plaatsvinden, als aan de voorwaarden wordt voldaan die in het bestemmingsplan gesteld zijn. Op deze wijze wordt rekening gehouden met actuele waarden in het plangebied en zijn nieuwe ontwikkelingen niet op voorhand uitgesloten.

Vornoemde systematiek sluit aan bij de twee principes ter bevordering van de ruimtelijke kwaliteit, zoals deze door de provincie Noord-Brabant in de Verordening ruimte opgenomen zijn.

De vereiste kwaliteitsverbetering bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen is in het plan doorvertaald als voorwaarde voor afwijking van het bestemmingsplan/wijziging en in de gekozen systematiek voor de bestemmingen en bijbehorende zonering.

6.2 Gebiedsbestemmingen

Aan de hand van de zonering en subzonering in de Verordening ruimte en de (Interim)structuurvisie en Paraplunota, in combinatie met de kadastrale kaart is voor een specifieke indeling en begrenzing in verschillende gebiedsbestemmingen gekozen. De gebiedsbestemmingen geven inzicht in de waarden op gebiedsniveau. De volgende gebiedsbestemmingen zijn opgenomen:

Agrarisch

De bestemming “Agrarisch” (A) is het agrarisch gebied waar in mindere mate landschaps- en/of natuurwaarden aanwezig zijn. De bestemmingsomschrijving staat agrarische activiteiten, in de vorm van agrarische bodemexploitatie met bijbehorende voorzieningen toe. Daarnaast zijn wegen en paden, water en waterhuishoudkundige voorzieningen en extensief recreatief medegebruik toegestaan.

Agrarisch met waarden – (Natuur- en) landschapswaarden

De agrarische gebieden met waarden zijn grofweg te verdelen in gebieden met landschapswaarden en gebieden met landschaps- en natuurwaarden. De gebieden met landschaps- en natuurwaarden zijn onderverdeeld in subzoneringen op basis van aanwezige waarden. Hiervoor is gekozen om inzichtelijk te maken hoe de verschillende beleidsregels uit onder andere de Verordening ruimte doorvertaald zijn naar het Bestemmingsplan en dan met name ten aanzien van het vestigingsbeleid. De onderverdeling van de agrarische gebieden is volgt:

- Agrarisch met waarden – Landschapswaarden (AW-L).
- Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden (AW-NL).

Ter bescherming van de landschaps- en natuurwaarden in het plangebied is het wenselijk dat een aantal werken en werkzaamheden in het agrarisch gebied (buiten het bouwvlak) eerst wordt getoetst, alvorens toestemming wordt verleend. Dit vereist van een zogenaamde aanlegvergunning betreft de werkzaamheden. Teneinde alleen een aanlegvergunning te vragen, wanneer dit echt noodzakelijk is, is het aanlegvergunningstelsel gekoppeld aan de nadere aanduiding bij de agrarische gebiedsbestemming. Het agrarisch bouwvlak is uitgezonderd van de aanlegvergunningplicht. Zo wordt bereikt dat alleen voor die activiteiten een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden wordt gevraagd, die de waarden in het betreffende gebied zouden kunnen aantasten.

Bos

De bestemming ‘Bos’ (BO) is van toepassing op de gronden waarop bos aanwezig is. Het betreft zowel bossen met de hoofdfunctie natuur als multifunctionele bossen en zowel grotere boscomplexen die onderdeel zijn van de ecologische hoofdstructuur (EHS) als kleine bosgebiedjes daarbuiten.

Door middel van deze bestemming is verzekerd dat de functies van het bos gehandhaafd blijven en/of zich verder kunnen ontwikkelen. Ook het behoud, van met het bos samenhangende, landschappelijke en natuurwaarden is, door middel van deze be-

stemming, gewaarborgd. De bosgebieden zijn begrensd op basis van luchtfoto's, topografische gegevens en de bestaande bos- en natuurgebieden (uit de EHS).

Natuur

De bestemming 'Natuur' (N) betreft de gronden die onderdeel uitmaken van grotere bos- en natuurcomplexen, die onderdeel zijn van de ecologische hoofdstructuur (EHS), maar, in tegenstelling tot de bestemming 'Bos', bestaan uit grasland-, heide- en moerasvegetaties. Meer dan in bosgebieden ligt het primaire doel bij natuurbeheer. De natuurgebieden zijn begrensd op basis van luchtfoto's, topografische gegevens en de EHS. Voor de hydrologisch waardevolle natuurgebieden (attentiegebied ehs) is onderscheid gemaakt door een dubbelbestemming 'Waterstaat - Attentiegebied EHS' op te nemen.

Gebiedsaanduidingen (binnen meerdere bestemmingen)

Binnen het plangebied komen, verspreid over meerdere bestemmingen, nog verschillende gebiedsaanduidingen voor waaronder drie reconstructiewetzoneringen (extensiveringsgebied, verwevingsgebied en landbouwontwikkelingsgebied), cultuurhistorisch waardevol gebied, Ke-zone, IHCS-zone, ILS-zone, funnel, zones externe veiligheid en bebouwingsconcentraties en een molenbiotoop.

Integrale zonering Reconstructie

De integrale zonering (extensiveringsgebied, landbouwontwikkelingsgebied en verwevingsgebied) uit de Verordening ruimte is integraal opgenomen op de verbeelding.

6.3 Detailbestemmingen

Agrarisch bedrijven

De agrarische bedrijven in het plangebied zijn voorzien van een bouwvlak en al dan niet een nadere aanduiding voor onder andere intensieve veehouderijen, glastuinbouwbedrijven en paardenhouderijen. Deze bedrijven zijn ieder voorzien van een regeling waarbinnen afhankelijk van de ligging van het bedrijf al dan niet specifieke ontwikkelingsmogelijkheden zijn opgenomen.

Bedrijf

De bestemming 'Bedrijf' (B) is toegekend vanwege de bestaande bedrijvigheid op deze gronden. Het betreft hier bedrijvigheid, anders dan agrarische bedrijvigheid: agrarisch verwante bedrijven, agrarisch-technische hulpbedrijven en overige niet-agrarische bedrijven. De verschillende bedrijfsvormen zijn in één detailbestemming geregeld. In de regels is een tabel opgenomen, waarin de bedrijfsdoeleinden per adres met een aanduiding zijn gespecificeerd.

Bedrijf – Nutsvoorziening

Binnen de bestemming 'Bedrijf – Nutsvoorziening' (B-NV) zijn de in het plangebied voorkomende nutsbedrijven en nutsvoorzieningen opgenomen. Het betreft bijvoorbeeld de volgende soort nutsbedrijven en/of nutsvoorzieningen: meet- en regelstation, transformatorstation en/of antennemast.

Cultuur en ontspanning

De bestemming 'Cultuur en ontspanning' (CO) is toegekend aan (een) bestaande zelfstandige functie(s) gericht op cultuur en/of ontspanning in het buitengebied. Deze functie(s) is/zijn hoofdfunctie(s) en niet ondergeschikt aan andere economische activiteiten.

Detailhandel

De bestemming 'Detailhandel' (DH) is toegekend aan (een) bestaande zelfstandige detailhandelsfunctie(s) in het buitengebied. Deze functie(s) is/zijn hoofdfunctie(s) en niet ondergeschikt aan andere economische activiteiten.

Gemengd

De bestemming 'Gemengd' (D) is toegekend aan een agrarische bedrijf waar ook een loonwerkbedrijf gevestigd is. Deze functies zijn hoofdfuncties en niet ondergeschikt aan andere economische activiteiten.

Horeca

De bestemming 'Horeca' (H) is toegekend aan (een) bestaande zelfstandige horecafunctie(s) in het buitengebied. Deze functie(s) is/zijn hoofdfunctie(s) en niet ondergeschikt aan andere economische activiteiten.

Maatschappelijk

De bestemming 'Maatschappelijk' (M) is toegekend aan gebouwen en gronden die een maatschappelijke functie hebben. Binnen het plangebied zijn verschillende maatschappelijke functies aanwezig. Deze maatschappelijke functies hebben de bestemming 'Maatschappelijk' gekregen. De verschillende gronden zijn voorzien van een voor die grond(en) passende aanduiding. Door middel van deze bestemming blijft de huidige situatie van deze terreinen gehandhaafd, met op de functie en omgeving afgestemde ontwikkelingsmogelijkheden.

Recreatie

De bestemming 'Recreatie - Dagrecreatie' (R-DR) of 'Recreatie - Verblijfsrecreatie' (R-VR) is toegekend aan gronden die een recreatieve functie hebben (verblijfsrecreatie en dagrecreatie) en aan solitaire recreatiewoningen. Binnen het plangebied zijn verschillende recreatieve functies aanwezig. Het gaat om terreinen die respectievelijk de bestemming 'Recreatie - Dagrecreatie' of 'Recreatie - Verblijfsrecreatie' hebben gekregen.

Ook de hier aanwezige voorzieningen vallen binnen de betreffende bestemming. De verschillende gronden zijn voorzien van een voor die grond(en) passende aanduiding. Door middel van deze bestemming blijft de huidige situatie van deze terreinen gehandhaafd, met op de functie en omgeving afgestemde ontwikkelingsmogelijkheden.

Sport

De bestemming 'Sport' (S) heeft betrekking op diverse in het buitengebied gelegen sportvoorzieningen.

Sport-Manege

De bestemming 'Sport-Manege' (S-M) heeft betrekking op diverse in het buitengebied gelegen maneges.

Verkeer

De bestemming 'Verkeer' (V) betreft de in het plangebied aanwezige (verharde) wegen.

Maatschappelijk – Militaire luchthaven

De bestemming 'Maatschappelijk – Militaire luchthaven' (M-ML) is toegekend aan gebouwen en gronden ten behoeve van de luchthaven Volkel. Binnen dit gebied zijn diverse voorzieningen aanwezig ten behoeve van de luchthaven. Deze zijn voorzien van een beschermende regeling.

Water

De bestemming 'Water' (WA) is toegekend aan het binnen het plangebied aanwezige open water, met een duidelijke en belangrijke functie voor de waterhuishouding. Het water is als zodanig bestemd en vervult vaak meerdere functies (waterberging, recreatie, natuur). De leggerwaterlopen, grote beken, grote vennen en plassen binnen het plangebied zijn opgenomen in de bestemming 'Water'.

Water - Natuurwaarden

De bestemming 'Water - Natuurwaarden' (WA-NW) is toegekend aan het binnen het plangebied aanwezige open water, met een duidelijke en belangrijke functie voor de waterhuishouding en de aanwezige natuurwaarden. Het water is als zodanig bestemd en vervult met name de functies waterberging en natuur.

Wonen

De bestemming 'Wonen' (W) betreft de verschillende burgerwoningen binnen het plangebied, niet zijnde (agrarische) bedrijfswoningen. Het betreft hier het hoofdgebouw en eventueel aangebouwde en/of vrijstaande bijgebouwen.

6.4 Dubbelbestemmingen

Leiding (diverse)

De bestemming 'Leiding' betreft de binnen het plangebied aanwezige (hoofdtransport)leidingen. De (hoofdtransport)leidingen zijn, overeenkomstig hun bestaande situatie, bestemd en als zodanig beschermd. Denk hierbij aan een watertransportleiding, een aardgastransportleiding, een rioolpersleiding, een militaire brandstofleiding en een hoogspanningsverbinding.

Waarde – Archeologie

De als 'Waarde – Archeologie' bestemde gronden zijn mede bestemd voor de bescherming van mogelijk aanwezige archeologische waarden. Afhankelijk van de categorie verschilt de minimale oppervlaktemaat waarbij onderzoek noodzakelijk is. De dieptemaat voor de nadere onderzoeksplicht is 40 cm. Voor het bouwen overeenkomstig de andere geldende bestemming dient de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen een archeologisch rapport te overleggen. Aan de omgevingsvergunning kunnen voorwaarden verbonden worden. De archeologische waarden zijn ook beschermd doordat de genoemde werken en werkzaamheden uitsluitend met een omgevingsvergunning uitgevoerd mogen worden.

Waterstaat – Attentiegebied EHS

De dubbelbestemming 'Waterstaat – Attentiegebied EHS' is afkomstig uit de Verordening ruimte en is gericht op hydrologische belangen van bestaande natuurwaarden, zoals die voorkomen in de Ecologische Hoofdstructuur (Verordening ruimte).

7 Uitvoering bestemmingsplan

7.1 Vergunningverlening en handhaving

Voor een goede vergunningverlening zijn transparante richtlijnen nodig hoe om te gaan met bouwvergunningen, aanlegvergunningen, vrijstellingen, wijzigingen en eventueel afwijkingen. Met name de laatste categorie is lastig te benoemen. Voor de vergunningverlening zijn verordeningen van andere overheden ook van belang. Denk hierbij aan het ontgrondingenbeleid van de provincie en het waterbeleid (de keur) van de waterschappen. Van geval tot geval dient de relevante wet- en regelgeving van deze overheden in beeld te worden gebracht.

De handhavingstaken binnen de gemeente Uden worden op een structurele en integrale werkwijze uitgevoerd, om de gemeente veilig te houden en te maken, de leefbaarheid te behouden en te vergroten en om ervoor te zorgen dat er zoveel mogelijk risico's omtrent handhaving beter beheersbaar blijven. Deze ambities zijn en worden in handhavingsbeleidsplan en in de jaarlijkse programma's voor de handhavingsactiviteiten verder uitgewerkt. Het college van burgemeester en wethouders maakt jaarlijks de (beleids)voornemens over de handhaving bekend en doet verslag over de resultaten daarvan aan de gemeenteraad.

Onder de handhavingstaak is ook het toezicht op naleving van bestemmingsplannen begrepen.

Indien uit gehouden toezicht blijkt dat er sprake is van een overtreding wordt daartegen handhavend opgetreden, indien de overtreding niet wordt opgeheven door het geven van voorlichting of in overleg. De effecten die door niet handhaven kunnen optreden zijn dezelfde als die bij het niet tijdig actualiseren van bestemmingsplannen. Het meest nadelige effect gaat uit van die schade die onherstelbaar is. Het gaat om schade aan te beschermen waarden of aan veiligheid (bijvoorbeeld activiteiten nabij buisleidingen) en gezondheid.

Te beschermen waarden kunnen zijn het landschap, de open ruimte de ecologie (EHS), de Flora- en Faunawet en Natuurbeschermingswet (NBW) of archeologische en cultuurhistorische waarden (beschermde dorpsgezichten). Bij landschap en ecologie wordt bij onherstelbare schade vooral gedacht aan schade door verstening en veranderd functiegebruik (nieuwe bedrijvigheid, andersoortig gebruik, geleidelijke verrommeling van het landschap). Maar ook een andere inrichting (gewijzigd grondgebruik) kan het landschap ernstig aantasten. In tegenstelling tot bij veiligheidsbelangen, ontstaat de schade bij groene belangen vooral door cumulatie.

In de jaarlijkse handhavingsprogramma's en -verslagen is aandacht voor handhaving, illegaal gebruik alsmede toezicht op omgevingsvergunningen voor het aanleggen. Het effect op het landschap door niet handhaven is in beginsel kleinschalig. Het betreft relatief kleine strijdigheden door bouwactiviteiten, functie-, of inrichtingsveranderingen op perceelsniveau. Grootschaliger effecten van kleinere strijdigheden worden vaak pas zichtbaar op langere termijn, omdat het hier om een sluipend, cumulerend proces gaat.

Voorbeelden hiervan zijn kleine bedrijven, die door niet handhaven zich steeds verder weten uit te breiden of een geleidelijke verrommeling van het landschap.

Bij het uitvoeren van toezicht op en handhaving van de eisen van het bestemmingsplan, worden actuele werkwijzen ingezet. Daarbij is sprake van een risicoanalyse, een prioritering van taken, gestructureerde werkprocessen, een programma en een integrale aanpak.

Indien wordt afgeweken van geldende regelgeving en er dus sprake is van illegale activiteit(en) zal repressieve handhaving worden toegepast. Dit kan bestuursrechtelijk, strafrechtelijk of privaatrechtelijk van aard zijn.

In het verleden hebben diverse ontwikkelingen plaatsgevonden die planologisch zijn geregeld middels het doorlopen van een procedure ex artikel 19, lid 1 WRO. De betreffende ontwikkelingen worden in het nieuwe bestemmingsplan vastgelegd. De retrospectieve toets voor het plangebied is opgenomen als bijlage 4.

7.2 Maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid

7.2.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voorontwerpbestemmingsplan

Voorliggend bestemmingsplan buitengebied is opgesteld via een integraal, interactief planproces. Concreet: overleg gevoerd met een klankbordgroep; er heeft een intensieve inventarisatieronde plaatsgevonden; voorafgaand aan de formele inspraakprocedure is digitale informatie beschikbaar gesteld voor een ieder.

Het voorontwerpbestemmingsplan heeft, overeenkomstig de gemeentelijke inspraakverordening, voor zes weken voor een ieder ter inzage liggen. In deze periode is een ieder in de gelegenheid gesteld inspraakreacties in te dienen. Tevens is, gedurende deze periode, (voor)overleg gevoerd met verschillende relevante overlegpartners. De resultaten van deze procedure zijn opgenomen en verwerkt in het ontwerpbestemming (bijlage 7).

7.2.2 Economische uitvoerbaarheid

Met ingang van 1 juli 2008 is ook het kostenverhaal via een private exploitatieovereenkomst of door het heffen van baatbelasting afgeschaft. Op deze datum is de nieuwe Grondexploitatiewet in werking getreden, als onderdeel van de Wro. Kostenverhaal vindt nu plaats via het exploitatieplan, zoals vastgelegd in deze nieuwe wet. Onder kostenverhaal wordt verstaan het verhalen van de kosten van grondexploitatie van een gebied over de verschillende eigenaren in een gebied.

Niet alle kosten kunnen via het exploitatieplan worden verhaald. Er wordt een zogenaamde kostensoortenlijst opgesteld, waarin typen kosten vermeld staan die verhaald kunnen worden.

Wanneer kosten verhaald kunnen worden, dan is het verhalen van die kosten ook verplicht. Andere kosten kunnen niet verhaald worden via het exploitatieplan, maar kunnen tot op zekere hoogte wel bij overeenkomst afgewenteld worden op private projectontwikkelaars.

Omdat ingestoken wordt op een relatief conserverend plan, hoeft er geen exploitatieplan te worden opgesteld/vastgesteld. Voor de toegekende ontwikkelingsmogelijkheden zijn de extra plankosten dermate marginaal ten opzichte van de reguliere actualisatie van het bestemmingsplan, dat hiervoor geen exploitatieplan noodzakelijk is. Voor eventuele nieuwe ontwikkelingen worden de kosten via een specifieke overeenkomst met de betreffende initiatiefnemer geregeld.